

Ocak
Şubat
Mart

Marmara'da
b i r l i k

2010

MARMARA BELEDİYELER BİRLİĞİ YAYIN ORGANIDIR

Yıl 35 Sayı 68

**BAĞCILAR
BİR NOSTALJİYİ
YAŞATIYOR**

ŞEHİRLER DİPLOMASİSİ

Merhaba,

Yerel yönetimlerin dayandığı temel değerlerden biri olan “katılım”, yalnızca halkın yerel hizmetlerin yürütülmesi sürecine katılımını değil, aynı zamanda hem idareler arası ilişkilerde hem de uluslararası ilişkilerde çok aktörlü bir yönetim sürecini gerektirmektedir. Sanayi devrimi sonrasında gelişen “modern yerel yönetim” düşüncesi, ilk zamanlar “içer odaklı” iken, bilgi ve iletişim imkânlarının gelişmesi ile birlikte hem içerik hem de “dışer odaklı” hale gelmiştir.

Yerel yönetimler, yerelden küresele kadar birçok sorunun çözüme kavuşturulmasında önemli fonksiyonlar üstlenen aktörler olarak kabul edilmeye başlanmıştır. Bilindiği gibi, 1972 yılında İsveç’in başkenti Stockholm’de düzenlenen Birleşmiş Milletler İnsani Çevre Konferansı’na yerel yönetimler davet edilmemiştir. Aynı durum 1976 yılında Kanada’nın Vancouver kentinde düzenlenen Habitat I Konferansı’nda da yaşanmıştır. Ancak, başta çevre olmak üzere, insanlığın yaşadığı birçok sorunun, yerel yönetimler olmadan çözümlenemeyeceği anlaşılmış ve 1992 yılında Brezilya’nın Rio de Janeiro kentinde düzenlenen Çevre ve Kalkınma Konferansı’nda, yerel yönetimler, ulusal ve küresel nitelikli birçok sorunun çözümlenmesi sürecinde “anahtar” fonksiyon gören toplumsal kesimlerden biri olarak kabul edilmiştir. 1996 yılında İstanbul’da toplanan Habitat II Konferansı’nda bu husus kuvvetli bir şekilde teyit edilmiş ve yerel yönetimler temel çözüm ortaklarından biri olarak nitelenmiştir.

Yakın tarihte yaşanan bu gelişmeler, bir yandan yerel yönetimlerin önemini artırırken, diğer yandan da yerel yönetimler arası iş birliğinin ve şehirler diplomasisinin gerekliliğini ortaya koymuştur. Yalnızca ulusal sınırlar içinde değil, sınır ötesi konularda da iş birliğinin geliştirilmesi büyük yararlar sağlamaktadır. Bu amaçla, Birlik olarak uluslararası ilişkilere büyük önem vermekteyiz. 2007 yılında kurduğumuz Avrupa Birliği ve Uluslararası İlişkiler Merkezi ile çok kısa süre içinde büyük başarılar imza attık. Bu kapsamda hem Avrupalı, hem Asyalı hem de Afrikalı yerel yönetimlerle önemli ilişkiler ve ortak çalışmalar gerçekleştirdik. Birliğimizin son bir ay içinde yaptığı temas ve teknik inceleme programları bu durumun en açık göstergesidir. Sırasıyla Asya Belediye Başkanları Forumu Ön Hazırlık Toplantısı, Güneydoğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı Genel Kurulu ve Afrika Şehirler Zirvesi, Birliğimiz tarafından etkin bir şekilde değerlendirilen platformlar haline gelmiştir. Asya Belediye Başkanları Zirvesi’ni 2010 yılında ülkemizde organize edeceğimizi de şimdiden müjdelemek isterim. Üye belediyelerimiz, Afro-Avrasya ana kıtasındaki belediyelere ve çatı kuruluşlarına, artık her zamankinden daha yakın.

Birlik olarak varlık sebebimiz; üye belediyelerimize aktif katkı ve destek sağlamaktır. Üyelerimizin, Birlik çalışmalarına katılımı, bu görevi daha etkili bir şekilde yerine getirmemizi destekleyecektir. Bu vesile ile ekip arkadaşlarım adına hepinize sağlık, mutluluk ve başarılar dilerim.

Recep ALTEPE

Birlik Başkanı

Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı

14 KAPAK KONUSU

Kent Konseyleri ile Örnek Belediye Bağcılar

30 BÖLGESEL İŞBİRLİĞİ

Gelişimin Planlanması ve Yönetimi

18 KENT ve YAŞAM

Bağcılar, Bir "Nostalji"yi Yeniden Yaşatıyor

34 SÖYLEŞİ

Osmanlı'nın Mirası; Kazıklı Kervansaray

22 DOSYA

"Büyük Yatırımlar İçin Uzun Vadeli Kredi Şart"

40 ULUSLARARASI PERSPEKTİF

Üç Kıtada Var Olmak

28 MARMARA'DAN

44 BELEDİYELERİMİZ

Medeniyetler Başkenti İznik Dünyaya Tanıtılacak

5 HABERLER

MBB Üyesi Belediyelerden
Son Haberler

37 MEVZUATI GELİŞTİRME

Stratejik Yönetimin Unsurları

48 İZ BIRAKANLAR

Mübeccel B. Kiray

52 ÇEVRE

Kent Konseylerinin İşlevi,
Önemi ve Yönetmelik
Değişikliği

54 MAKALE

Tarih, Kültür Ve Demografik
Özelliklerin Kalkınmaya Etkisi Ve
Türkiye'nin Potansiyel Durumu

55 BİRLİK'TEN HABERLER

Ekim-Kasım-Aralık Ayı İçinde MBB
Hangi Faaliyetlere İmza Attı?

Yayın Kurulundan

Her hizmetin bedeli vardır

Liberal ekonominin teorisyenleri, ekonomik krizlerin bir nevi sistemin devamının zorunluluğu olduğunu ileri sürüyorlar. Bu mantık gereği, aşırı kâr isteği, yatırımcıların kontrolsüz risk almasını neden olur ve bu kontrolsüz risk herhangi bir üretime karşılık gelmeyen finansal değerleri, yani balonları doğurur. Sık aralıklarla tekrarlayan ekonomik krizler, bu balonları patlatır ve sistem reel ekonomik değerle daha sağlam bir şekilde yerine oturarak büyümeye devam eder.

Yani her kriz geçer, önemli olan krizler süresince ayakta kalabilmektir. Geçtiğimiz yıl en çok üzerinde durulan şey küresel mali krizdi. Amerika'da başlayıp bütün dünyayı saran finansman krizinden, Türkiye etkilenmemek için birçok önlem aldı. Vergi indirimleri, faiz indirimleri ve sektörlerle sağlanan uzun vadeli ucuz kamu kredileri ile iç pazar desteklendi. Bu durum, kamu maliyesinin yeniden gözden geçirilmesine neden oldu ve birçok belediyenin gelirlerinde düşme yaşandı.

Oysa yerel yönetimlerin daha çağdaş şehirler oluşturmak için daha çok finansmana ihtiyacı var. Almanya, Fransa gibi Avrupalı büyük devletler, yerel yönetimler için 200 milyar Euro civarında bütçe ayırırken, Türk yerel yönetimlerinin yıllık bütçesi 18 milyar Euro civarında... Peki, aramızda bu kadar büyük bir finansal uçurum varken, şehirlerimiz nasıl olup da Avrupa kentlerine benzeyecek? Ulaşım sorununu, altyapı sorununu ve sosyal sorunları nasıl çözeceğiz? İşte bu soruların cevabını daha iyi verebilmek için bu sayıdaki Dosya konumuzu "Yerel Yönetimlerde Finans" olarak belirledik. Belediyelere sağladıkları kredilerle ön plana çıkan AFD ve Denizbank'tan sorumlu kişilerle konuştuk.

İki yöneticinin de üstünde özellikle durdukları konu, büyük yatırımların uzun vadeli kredilerle yapılabileceği oldu. Bu konudaki ayrıntıları dosya konumuzda bulabileceksiniz.

Yaşadığımız kentlerin yatırıma ihtiyacı var. Çünkü insanların yaşam kalitesini artırmak için yapılacak çok şey var. Bunun en güzel örneklerinden birisi de Bağcılar... 80'li yılların göç dalgasından en çok etkilenen yerleşim yerlerinden birisi olan Bağcılar, sürekli olarak çarpık yapılaşma ve gecekondulaşma ile birlikte anıldı. Oysa belediye, yaşam kalitesini artırmak için çok nitelikli projeler geliştiriyor. Parklar, bahçeler yapıyor, özürülülerin yararlanabileceği spor salonları inşa ediyor, çocuklar için bilgi evleri kuruyor... Bağcılar, bağlık ve bahçelik bir alan iken, buranın tek yerleşim yeri olan Mahmutbey Köyü'nü (ki şimdi Bağcılar'ın bir mahallesi) korumak için çaba sarf ediyor. Kısacası, bir nostaljiyi yeniden yaşatarak, kente kimliğini geri kazandırmak için canla başla çalışıyor.

Küçük bir bütçe ile hizmet için durmadan koştuğunuz diğer bir kurum ise Marmara Belediyeler Birliği... Birlik'ten Haberler Bölümü'nde okuyabileceğiniz, İstanbul'da yapılan NALAS 5. Genel Kurulu, İran'daki Asya Belediye Başkanları Zirvesi ve Fas'ta gerçekleştirilen Afrika Belediyeleri'nin bulunduğu zirve, organize edilen veya katılım sağlanan etkinliklerden bazıları. Kısa bir süre önce Bursa'da yapılan Genel Kurul bile yoğun trafikte unutulmak üzere. Oysa burada çok güzel bir olay gerçekleştirildi ve örnek belediyeçilik çalışmaları yapan belediyeler ödüllendirildi. Genel Kurul'da ödül alan belediyelerden bir tanesi de, Kazıklı Kervansaray'ını yok olmaktan kurtaran Gölcük Belediyesi idi. Biz de bu sayıdaki söyleşimizi Gölcük Belediye Başkanı ile Kazıklı Kervansaray'ı üzerine yaptık.

Tarih mevzu bahis olunca İznik'i atlamak olmaz. Bu sayıdaki "Belediyelerimiz" bölümüne konu olan İznik Belediyesi, Anadolu'da dört farklı medeniyete başkentlik yapmış, çinisi ile dünyaya nam salmış bir şehrimiz...

Kısacası 2010'a da içeriği dolu bir dergi ile girdik. Bu sayımızın yerel yöneticilerimize yeni ufuklar açması dileğiyle...

Hepinize mutlu yıllar.

SAHİBİ

Marmara Belediyeler Birliği adına
Recep ALTEPE

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Doç. Dr. Recep BOZLAĞAN

YAYIN KURULU

Yrd. Doç. Dr. Aynur CAN
Yrd. Doç. Dr. Nail YILMAZ
Av. Halil ÜNLÜ
Züver ÇETİNKAYA
Murat DAOUDOV
Fatih SANLAV
Yurten BİÇER

EDİTÖR ve YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

İlyas YILDIZ

MUHABİRLER

Kerem ULUSOY
İskender GÜNEŞ
Mustafa ÖZKUL

GRAFİK - TASARIM

Ebubekir YILDIRIM

KAPAK FOTOĞRAFI

Bağcılar - Mahmutbey

İLETİŞİM ADRESİ

Ragıp Gümüşpala Cad. No: 4/1
Eminönü 34134 Fatih / İstanbul
Tel: (0212) 513 56 50
Faks: (0212) 526 52 76

YAPIM

FMEDYA Yapım İletişim Hizmetleri
Gazeteciler Mahallesi Yazarlar Sok.
No:15/B Kat:1 Esentepe / ŞİŞLİ
Tel: (0212) 244 69 10

BASKI

Matsis Matbaacılık

ISSN 1309-1093
Yerel Süreli Yayın
Dergide yayınlanan yazılardaki
görüş ve önerilerden yazarları
sorumludur.

MARMARA BELEDİYELER BİRLİĞİ EĞİTİM PROGRAMI

GÜN	KONU	YER	KONUŞMACILAR
06	Sosyal Güvenlik Reformu ve 4/C Kapsamında Çalışan Sigortalıların Sosyal Güvenlik Kurumuna Devri	MBB (Hızır Bey Çelebi Seminer Salonu)	Murat GÖKTAŞ İstanbul SGK Müdür Yardımcısı
08	Düzgün Türkçe, Etkili Konuşma	MBB (Hızır Bey Çelebi Seminer Salonu)	Sevinç SATIROĞLU Kanal 24 Muhabiri
08	Kamu İhale Kanunu ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar, Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu	Sakarya Büyükşehir Belediyesi Meclis Salonu	Abdurrahman ACAR Sayıştay Denetçisi
08	MBB ve KTBB Ortak Protokol Görüşmeleri	Girne / Kıbrıs	---
11	Kamu Yönetiminde Zihniyet Dönüşümü ve Belediyelere Etkisi, Stratejik Yönetim Düşüncesi	Abant / Bolu	Nuri ÇELİK, Sebaattin KARAKAYA İçişleri Bakanlığı Kontrolörler Başkan Yardımcıları
12	Avrupa Birliği Çevre Müktesebatı ve Yerel Yönetimlerde Uygulanması	MBB (Hızır Bey Çelebi Seminer Salonu)	Dr. Erol SANER ABGS Sektörel Politikalar Daire Başkanı, Burcu ALTINORDU AB İşleri Uzmanı
14	Belediyelerde Liderlik, Yerel Yönetişim ve Personel İstihdamı Yöntemleri Semineri	İstanbul	Prof. Dr. Richert CALLAAHAN - Güney California Üniversitesi / ABD Prof. Dr. Firuz Demir YAŞAMIŞ - İstanbul Aydın Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Âdem ESEN - Selçuk Üniversitesi İ.İ.B.F. Öğretim Üyesi Hayrettin GÜNGÖR - TBB Genel Sekreteri Halil MEMİŞ - Doğu Karadeniz Belediyeler Birliği Genel Sekreteri Cevdet SÖKMEN - TBB Genel Sekreter Yardımcısı
21	İstanbulda Değişen Güç İlişkileri ve Yerel Siyaset	MBB (Osman Nuri Ergin Seminer Salonu)	Prof. Dr. Sema ERDER Bahçeşehir Üniversitesi
21	Metropolitan Alan Planlamasında Karşılaşılan Sorunlar	MBB (Hızır Bey Çelebi Seminer Salonu)	İTÜ Tüzin Baycan LEVENT, Çevre Bakanlığı, İbrahim BAZ İMP Başkanı
26	Stratejik Yönetim ve Vizyon Projeleri Eğitimi	MBB (Hızır Bey Çelebi Seminer Salonu)	Ahmet NARİNOĞLU Kağıthane Kaymakamı
27	Belediyelerin Denetimi ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar	Haliç Kongre Merkezi / İstanbul	Erol KAYA - Başbakanlık Yerel Yönetimler Baş Danışmanı, Ahmet TEZCAN - Sayıştay Denetçisi, Prof. Dr. Musa Eken, Ali ÜZMEZ - Mülkiye Baş Müfettişi
27	Zaman Yönetimi	MBB (Hızır Bey Çelebi Seminer Salonu)	Prof. Nihat ERDOĞAN Kocaeli Üniversitesi
02	AB Genişlemesi ve Yerel Yönetimlerde Uygulanması	Yıldırım Belediyesi Bursa	Ali TEKİN Bilkent Üniversitesi
09	İmar Uygulamalarında Karşılaşılan Hukuki Sorunlar ve Çözümler	MBB (Hızır Bey Çelebi Seminer Salonu)	Selim CEBİROĞLU Merkez Valisi
10	Avrupa Birliği Sosyal Politikalar ve İstihdam Müktesebatı ve Yerel Yönetimlere Uyarlanması	MBB (Hızır Bey Çelebi Seminer Salonu)	Hezar TANRISEVER AB İşleri Uzmanı
14	Yurtdışı Teknik İnceleme, Tanıtım ve Temas Programı	Mısır	---
16	Disiplin Mevzuatı ve Disiplin Hukukunda Zamanaşımı	MBB (Hızır Bey Çelebi Seminer Salonu)	Vahdettin ÖZCAN Mülkiye Başmüfettişi
17	Yurtdışı Teknik İnceleme, Tanıtım ve Temas Programı	İtalya	---
17	Yurtdışı Teknik İnceleme, Tanıtım ve Temas Programı	Dubai / Yemen	---
17	AB'de Hayvan Sağlığı, Gıda Güvenliği ve Yerel Yönetimler	Biga Belediyesi / Çanakkale	Semra GÜRBÜZ Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı
24	Avrupa Birliği'nde Siyasi Angajman ve Yerel Yönetimlerde Uygulanması	Lüleburgaz Belediyesi Kırklareli	Ahmet EVİN Sabancı Üniversitesi
02	Devlet Memurları Kanunu, İlgili Mevzuat ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar	Abant / Bolu	Konuşmacılar Belirleniyor
09	Avrupa Birliği Kamu Hizmetleri ve Yerel Yönetimlere Uyarlanması	MBB (Hızır Bey Çelebi Seminer Salonu)	Devrim KODAKÇI AB İşleri Uzmanı
09	Belediye Eğitim İhtiyaç Analizinin Hazırlanması ve Eğitim Yönetimi Planlaması Norm Kadro Yönetmeliği	Abant / Bolu	Konuşmacılar Belirleniyor
16	İş Yeri Açma Mevzuatı ve İşlemleri	MBB (Hızır Bey Çelebi Seminer Salonu)	Vahdettin ÖZCAN Mülkiye Başmüfettişi
18	Yerel, Bölgesel, Metropolitan Şehirler ve Yönetişim	Edirne Belediyesi	Prof. Dr. Korel GÖYMEN Sabancı Üniversitesi
19	Yurtdışı Teknik İnceleme, Tanıtım ve Temas Programı	Brezilya	---
31	Avrupa Birliği'nin Siyasi Bütünleşmesi ve Yerel Yönetimlerde Uygulanması	Bursa Büyükşehir Belediyesi	Beril DEDEOĞLU Galatasaray Üniversitesi

OCAK
2010

ŞUBAT
2010

MART
2010

Uludağ'a yapılması planlanan dişli tren için geçtiğimiz günlerde Bursa'ya İsviçre'den bir heyet geldi. Heyet, trenin yapılması düşünülen yerlerde incelemede bulundu.

ULUDAĞ'A DIŞLI TREN GELİYOR

larını alıp yol kat edeceksin. Dişli trende hangi markanın randımanlı olduğunu araştırıyoruz. Yapmayı hedeflemek ve programa almak lazım. Başlanması lazım ki, bitsin" diye konuştu.

Yoğun kar yağışı nedeniyle kışın Uludağ'a ulaşmak bir eziyete dönüşür. Bursa Büyükşehir Belediyesi, yaz -kış Uludağ'a rahat ulaşılabilir diye, dişli tren projesini hayata geçirmeye hazırlanıyor. Yaklaşık 12 km.'lik bir uzunluğa sahip olacak olan dişli tren, Teleferik'ten başlayarak Uludağ Çobankaya'ya uzanacak. Söz konusu projeyi gerçekleştirecek olan İsviçre heyeti, geçtiğimiz günlerde Uludağ'ı ziyaret etti. Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe, konuyla ilgili yaptığı açıklamada, "Uludağ'a teleferikle ve trenle ulaşmak istiyoruz. İnsanlarımız araçla gitmesin. Yaz kış trenler vızır vızır çalışsın istiyoruz. Teleferik projesi başlamak üzere. Bursa farklı olsun istiyoruz. Şu anda dünyadaki tüm trenleri inceliyoruz. Zaman kazanmak için kapsamlı bir araştırma içindeyiz" dedi.

Önemli olanın sıra dışı projeleri Bursa'ya kazandırmak ve kentin adını dünyada ön plana çıkarmak olduğunu anlatan Başkan Altepe, "Türkiye, Bursa'yı uludağ ve şu anda popüler olan Bursaspor ile tanıyor. Bursa farklı olsun istiyoruz. Siz yatırımı düşüneceksiniz ki sonunda da gerçekleştirebilesiniz. Projeyi hazırlayacaksınız, izinleri ve onay-

Bursa'nın özellikli şehir için bu projeleri yapması gerektiğini anlatan Başkan Altepe, "Karayoluyla herkes Uludağ'a çıkıyor. Ama bir saat sürüyor. Eğer saatte bin 200 kişi taşıyan teleferik biter ve dişli tren projesi başlarsa Uludağ'da otel yapmaya gerek kalmayacak. Oteller Bursa'da yapılsın. Turist binsin trene kısa sürede dağa çıksın. Kayağını yapıp geri dönsün. Bizim hedefimiz araçla gidilmeyen, teleferik ve trenle gidilen bir Uludağ'ı ortaya çıkarmak. Otelciler de bunu istiyor. İşin kuralı bu" şeklinde konuştu.

Öte yandan Uludağ'daki işletmeciler de altapı sorunlarının çözülmesi, teleferik ve dişli tren projesinin hayata geçirilmesiyle Uludağ'ın her mevsim cazibe merkezi olacağını söylediler. Uludağ'ın bir düzene kavuşmasını ve yetkilerin Bursa Büyükşehir Belediyesi'ne tümüyle devredilmesini isteyen otelciler, "Dişli tren projesi çok güzel bir proje. İnşallah gerçekleşir. Bu projenin faydaları çok fazla olur. Bununla Uludağ yeni bir çehreye kavuşacak" dediler.

Zeytinburnu Belediyesi, başarılı öğrencilerle, henüz yolun başında olan öğrencileri buluşturuyor. Buluşmalar sayesinde hem öğrencilere dersleri için gerekli motivasyon verilmiş oluyor, hem de bilgi paylaşımı sağlanıyor.

ZEYTİNBURNU'NDA ŞAMPİYONLAR, ÖĞRENCİLERLE BULUŞUYOR

Zeytinburnu Belediyesi, ilçedeki okullardaki öğrencilerin başarısını artırmak için örnek uygulamalar geliştiriyor. Belediye Bilgi Evleri'nin başarılı öğrencilerinin, sınav maratonunda yer alan öğrencilerle tecrübelerini paylaşacağı bir dizi etkinliği hayata geçiriyor. Çoğu ÖSS'de dereceye giren bu öğrenciler, henüz yolun başındaki gençlere ders çalışma taktiklerinin yanı sıra, başarılı bir örnek olarak derslere motive olmalarını da sağlıyorlar. 2009–2010 Eğitim Öğretim Yılı'nın ilk "Öğrenci Buluşması" etkinliği 12 Aralık Cumartesi günü yapıldı.

Bu buluşmada, disiplinli bir çalışma sonucu "iyi" olarak nitelendirilen okulları kazanma başarısını gösteren Bilgi Evi Üyesi öğrenciler, tecrübelerini sınav maratonuna hazırlanan öğrencilerle paylaştı. Bilgi Evleri'nde bir sohbet ortamında gerçekleştirilen etkinlikte katılımcılar konuk olan öğrenciye sorularını yöneltti. Belediyeden yapılan açıklamada konuyla ilgili şöyle denildi: "Sınava hazırlanmış ve sonunda güzel bir başarı elde etmiş öğrencilerin deneyimleri tüm katılımcılara farklı bir bakış açısı kazandırıyor. Tecrübenin aktarılmasının ve üyeler arası kaynaşmanın önemini bilincinde olan Bilgi Evleri, böyle nitelikli etkinliklerle üyelerini hayata hazırlama yolunda onlara destek olmaya devam edecek." Öğrenci Buluşması etkinliği, bundan sonra her ayın ikinci cumartesi gününe denk gelen tarihlerde gerçekleştirilecek.

İzmit Belediyesi, Kocaeli'nin kent estetiğine yeni bir simge eklemek için harekete geçti. Saat Kulesi'nin hemen altında yeni bir şelale yapmayı planlayan belediye, işlevi kalmayan üst geçitide kaldırıyor.

İZMİT KENT ESTETİĞİNE YENİ BİR SİMGE EKLENİYOR

İzmit Belediyesi, Kocaeli'nin simgesi Saat Kulesi'nin hemen alt tarafına bir şelale yapıyor. Şelale bittiğinde bu bölge kent estetiğinin en önemli unsuru haline gelecek. Şelalenin bitirilmesi için yoğun bir çalışma programını takip eden İzmit Belediyesi, bu alanda bulunan dükkanların yıkılmasından sonra hiçbir işlevi kalmayan yaya geçidini de çalışmaya engel teşkil ettiği için yıktı.

Uygulama alanının bir bölümünün sit alanı kapsamında olması ise projeyi yavaşlatıyor. Yıkılan dükkanların bulunduğu nokta ile duvar dibine kadar olan alan sit alanı dışında olduğu için çalışmalar başlatıldı ve yakın zamanda bitirilebileceği açık-

landı. Geri kalan bölümün yapımı için Anıtlar Kurulu'nun izini bekleniyor. Projeyi yakından takip eden İzmit Belediye Başkanı Dr. Nevzat Doğan "İzmit'in en güzel alanını göz kamaştırıcı bir görüntüye büründürmek istiyoruz" dedi.

HALIÇ METRO KÖPRÜSÜ İNŞAATINDA İLK ADIM ATILDI

Dördüncü Levent – Taksim arasında hizmet veren metro binlerce İstanbullu tarafından kullanılıyor. Metro Mart Yerel Seçimleri'nden önce Atatürk Organize Sanayi'den Şişhane'ye kadar uzatılmıştı. Planın bir sonraki adımı olarak metronun Yenikapı'ya uzanacağı açıklanmıştı. Projenin en önemli bölümü olan Haliç geçişi için gerekli adımlar atılmaya başlandı. Haliç üzerinden bir köprüyle geçecek olan Metro için yapılacak köprünün gerekli malzemeleri, geçtiğimiz günlerde Haliç'e getirildi. Metro Geçiş Köprüsü'nde kullanılmak üzere Norveç'te imal ettirilen platform ve çelik boru kazıklar, Normed isimli gemiyle getirildi.

Söz konusu Çelik borular 800 ton kaldırma kapasiteli vinç ile denize indirilecek özel çekici ile çakılacak. İki ayrı vinç ile taşınılacak ve hareketleri sabitlenecek olan borulardan sonra 2 adet hafriyat dubası, 1 adet pompa dubası kurulacak.

2010 Şubat ayında tamamlanacak köprü inşaatına sevkattan sonra başlanacak. İnşa edilen köprüyle Unkapanı'na ulaşan metro oradan kazısı bitmiş olan tünelle devam edecek metro hattı, Şehzadebaşı, Ak-saray istikametinden Yenikapı'ya ulaşarak burada Marmaray ile entegre olacak ve Kartal-Kadıköy Hattı'na bağlanacak. Metro hattı daha sonra Havalimanı-Olimpiyatköy-Başakşehir hattına bağlanacak. Beyoğlu bölgesinde ise Şişhane-Taksim-Haciosman hattına bağlanacak.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Taksim metrosunu, Haliç'ten geçirerek Yenikapı'ya uzatmak için kolları sıvadı. Metro Geçiş Köprüsü'nün inşaatında kullanılacak platform ve boru kazıkları geçtiğimiz günlerde Haliç'e getirildi. Şubat ayında bitecek sevkattan sonra inşaat başlayacak.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin geleneksel hale getirdiği fotoğraf yarışması sonuçlandı ve Kocaeli'yi en iyi anlatan karelere ödül verildi. 4 Mevsim Kocaeli 5. Ulusal Fotoğraf Yarışması'nın bu yılki birincisi, 'Bulutlarla' isimli fotoğrafıyla Bülent Şentürk oldu.

EN İYİ "KOCAELİ FOTOĞRAFLARI" ÖDÜLENDİRİLDİ

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen 4 Mevsim Kocaeli 5. Ulusal Fotoğraf Yarışması'nda dereceye girenlere ödülleri törenle verildi.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Sanat Galerisi'nde düzenlenen törende, dereceye girenlere ödülleri Büyükşehir Belediye Başkanı İbrahim Karaosmanoğlu verdi. Bu yılki yarışmada birinciliği "Bulutlarla" isimli fotoğrafıyla Bülent Şentürk alırken, Başiskele Sahili'nde Çocuklar fotoğrafıyla ikinciliği Serkan Akçadağ, Seka-4 fotoğrafıyla üçüncülüğü Raif Çancı elde etti. Büyükşehir Belediyesi Jüri

Başkan Karaosmanoğlu, "Kocaeli halkının yüzde 95'i bu kenti tanımıyor. Güzelliklerinin farkında değil. Bu kentin dağları yayları çok güzel. Bizzat gören biri olarak söylüyorum. Yürüyüşler düzenliyoruz ve kentin birçok güzelliğine şahit

oluyoruz. Bunu en iyi tespit edenler fotoğrafçılarımız" diye konuştu. Öte yandan, Türkiye Fotoğraf Sanatçıları Federasyon Başkanı Özcan Taras ise Kocaeli'nin fotoğrafçılık konusunda adını Türkiye'ye duyurduğunu söyledi. Organizasyonun etkisinden söz eden Taras, "Bu etkinlik Kocaeli'nin fotoğrafçılık alanında ne kadar iyi bir yerde olduğunu gösterdi. Bu bizim açımızdan sevindirici" dedi. Taras, Başkan Karaosmanoğlu'na fotoğraf alanında yaptığı katkılardan dolayı plaket sundu.

Özel Ödülü'nü alan Sema Özevin'in İzmit Kent Merkezindeki üst geçit resmi ise büyük beğeni topladı. Yarışmaya İstanbul, Edirne, Ankara, Eskişehir, Sakarya, İzmir, Konya, Isparta, Sinop'tan 187 yarışmacı bin 258 eserle katılmıştı. Törende konuşan Başkan Karaosmanoğlu, Kocaeli'nin güzelliklerini en iyi fotoğrafçıların belgelediğini belirterek, "Bu yarışmayı 5 yıldır düzenliyoruz. İstikrarlı bir şekilde düzenlemeye devam edeceğiz. Böylece Kocaeli'nin saklı kalmış güzellikleri ortaya çıkıyor. Kocaelimiz'i daha yakından tanıyoruz" dedi.

Kocaeli'nin sanayi kenti olarak hafızalarda yer ettiğini hatırlatan

LÜLEBURGAZ TAŞ HEYKEL SEMPOZYUMU

20 Mayıs-20 Haziran tarihleri arasında gerçekleştirilecek olan sempozyuma 10 sanatçı katılacak. Katılacak sanatçılar belediyenin belirlediği seçici kurul tarafından, sanatçıların gönderdikleri başvuru dosyaları esas alınarak saptanacak. Bir tema belirlenmeyen sempozyumda yontu malzemesi olarak mermer kullanılacak.

Çalışma açık havada yapılacak ve sempozyum sonunda eserler Belediye tarafından kentin farklı yerlerinde sergilenecek. Belediye her katılımcıya, katılımları için 2500 Euro ödeme yapacak ve Edirne ve İstanbul'a seyahatler düzenleyecek.

Sempozyuma katılacak sanatçıların başvuru dosyalarına sempozyumda gerçekleştirileceği yapıtı, farklı açılardan gösteren çizim, maket fotoğrafları ve kullanacağı taş blok veya blokları gösteren görsel dosyaları da koymaları gerekiyor. Son başvuru tarihi 19 Mart 2010 olan sempozyuma katılacak sanatçılar 1 Nisan 2010'da açıklanacak.

Lüleburgaz Belediyesi, 2010 Uluslararası Lüleburgaz Taş Heykel Sempozyumu için başvuruların başladığını açıkladı.

KANALİZASYON TEMİZLİĞİNE TEKNOLOJİ DESTEĞİ

Adapazarı Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi, Adapazarı'ndaki kanalizasyonların MR'ını çekiyor. Belediye ekipleri, Kapalı Devre Kanal Görüntüleme Aracı ile kanal içinden video görüntüleri alıyor.

Adapazarı'nda, Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi (ADASU) kanalizasyonların temizliğinde en son teknolojiyi kullanıyor. Görevliler, her yer kazmak yerine, önce Kapalı Devre Kanal Görüntüleme Aracı ile kanalizasyonların MR'ını çekiyorlar. Kanalizasyon hattı hakkında durum tespiti yaptıktan sonra gerekli görülürse çalışma-

yı başlatıyorlar. Son olarak Yeğenler Caddesi, Erenler Bağlar Mahallesi ve Güler Sokak'ta kanalizasyonlardan görüntü alan ADASU ekipleri, 2 adet kanalizasyon hattının kaçak olarak yağmursuyu hattına bağlandığını tespit ettiler. Bir yıldır kullanılmaya başlanan Görüntüleme Aracı ile 2,5 kilometrelik kanal taraması gerçekleştirildi.

Kanalizasyonlarda temizlik çalışmalarını tüm hızıyla sürdüren ADASU ekipleri, yılın ilk dokuz ayında 175 kilometre kanalizasyon hattı temizliği, 64 kilometrelik de yağmursuyu hattı temizliği gerçekleştirdi. Çalışmalarda asfalt altında kalmış 1083 adet kapak bulunarak, bu kapaklar asfalt seviyesine getirilirken, 1674 tane parsel bacası ile 840 adet yağmur suyu ızgarasının da değişimi gerçekleştirildi.

BALIKESİR'DE "ENGELLİLER VERİ TABANI" OLUŞTURULUYOR

Dünya Engelliler Günü olan 3 Aralık'ta Balıkesir Belediyesi'ni ziyaret eden bir grup engelli, Belediye'den aldıkları güzel haberlerle mutlu oldular. Balıkesir Belediyesi, engelli vatandaşlarının hayatını daha da kolaylaştırmak için bir veri tabanı oluşturduğunu açıkladı. İtfaiye Müdürlüğü tarafından geliştirilen proje ile yangın, sel baskını, trafik kazası gibi acil durumlara karşı-

laşan engelli vatandaşlar, çok hızlı bir şekilde belediyeden hizmet alabilecekler. Bütün bilgileri veri tabanına kaydedilen engellilere herhangi bir durumda kolayca ulaşılabilecek. Engelli vatandaşların itfaiye ile daha kolay iletişime geçebilmeleri amacıyla İtfaiyenin telefon santralinde, kendileriyle ilgili iletişim bilgilerinin toplanağı öğrenildi. Bu sayede engelli vatandaşlardan gelen ihbarlar daha kolay ve hızlı bir şekilde değerlendirilebilecek.

Balıkesir Belediyesi, engelli vatandaşlarına daha iyi hizmet verebilmek için bir veri tabanı oluşturuyor. Engelli vatandaşlara ait bütün bilgilerin kaydedileceği bu veri tabanı, acil durumlarda hayat kurtarıcı olacak.

Yalova Belediyesi, günümüzün en önemli çevre kirleticilerinden olan naylon poşetlerle mücadele ediyor. Belediye internet sayfasına koyduğu bir anketle alışverişlerde naylon poşetlerin muadillerini kullanmaya teşvik ediyor.

YALOVA, ÇEVRE KİRLETİCİSİ NAYLON POŞETLE MÜCADELE EDİYOR

Yalova Belediyesi, en önemli çevre kirleticilerinden birisi olan naylon poşete karşı savaş açtı.

Alışveriş sonrası taşıma amacıyla kullanıldığı için yoğun bir şekilde tüketilen naylon poşetler, doğada yüzyıllar boyunca yok olmuyor. Atıldığı alanda bitkilerin yaşamına son veren, toprağı kirleten naylon poşetler, günümüzün en büyük çevre sorunlarından bir tanesi.

Yalova Belediyesi, bu çevre kirleticisinden kurtulmak için geçtiğimiz günlerde bir kampanya başlattı. Yalova Belediye Başkanı Yakup Koçal, internet sitesinden vatandaşlara seslenerek, alışverişlerde naylon poşetin terk edilmesi duyurusunu yaptı. www.yalova.bel.tr sitesi açılır açılmaz konuşmaya başlayan Koçal, vatandaşlara hitaben şunları söylüyor: "Değer-

li hemşehrilerim. Naylon poşetlerin doğaya ve insan sağlığına verdiği zararı hepimiz biliyoruz. Bu amaçla Yalova Belediyesi olarak daha temiz ve sağlıklı yaşamlar için adımlar atıyoruz. Sadece 5-10 dakika kullandığımız bir naylon poşet, doğada bin yıl boyunca yok olmuyor. Naylon poşetler doğal yaşamın yanı sıra insan sağlığı için de tehlike oluşturuyor. Naylon poşetler sadece çöp ve kirlilik yaratmıyor. İçine koyduğumuz yiyecekler vasıtasıyla bize de zarar veriyor. Sağlığımız ve daha temiz bir Yalova için naylon poşet kullanmamalıyım. Naylon poşetler yerine, çevre ile barışık şık bir alışveriş torbası kullanmamız daha doğru değil mi? Çevreye zarar veren de, koruyacak olan da biziz. Siz hangisini tercih edersiniz? Fikrinizi sayfamıza koyduğumuz anketimize katılarak belirtin. Tercihleriniz geleceğimize ışık tutacaktır."

Başkanın yönlendirdiği anket ise Yalovalılar'ı naylon poşetten vazgeçmeye teşvik ediyor.

ÇİFTLİKKÖY'E CEZAEVİ YAPILMASI HALKIN GÖRÜŞÜNE SUNULUYOR

Katılımcı demokrasinin güzel örneklerinden bir tanesi Yalova'ya bağlı Çiftlikköy Belediyesi'nde gerçekleştiriliyor. Aralık ayında toplanan Çiftlikköy Belediye Meclisi, ilçede yapılması düşünülen cezaevi için halkın görüşünü almak istedi. İlçenin Sultanıye bölgesine yapılması planlanan cezaevi hakkında konuşan Belediye Başkanı Metin Dağ: "Bu konu oldukça hassas bir konu. İl Genel Meclisi son aldığı kararda konunun önce bizim meclisimizde görüşülmesini

isteyerek tabiri yerindeyse 'topu bize attı'. Tabii burada biraz siyasi bir durum söz konusu. Ben de konuyu meclise getirerek enine boyuna tartışalım istedim. İlçenin önde gelenleri, sivil toplum ve siyasi parti temsilcileri, İl Genel Meclis Üyelerimiz, bölge halkından kanaat önderleri, muhtarları davet ederek geniş kapsamlı bir toplantı düzenleyelim. Bu toplantıda cezaevi meselesini masaya yatırıp konuyu görüşelim. Belediye Meclisimiz de konuyu ona göre değerlendirelim" dedi.

Yalova Çiftlikköy'de, Belediye Meclisi, ilçeye yapılması düşünülen cezaevini halka sormayı kararlaştırdı. İlçenin önde gelenleri, Muhtarlar, STK'lar ve çeşitli siyasi partilerin katılımıyla gerçekleştirilecek bir toplantıda cezaevi ile ilgili bir karar verilecek.

OSMANGAZİ'DE HİZMETLER DOĞANEVLER'DEN BAŞLADI

Yaptığı başarılı restorasyonlarla gündeme gelen Osmangazi Belediyesi, çevre düzenlemesi çalışmalarına da aralıksız devam ediyor. Osmangazi Belediye Başkanı Mustafa Dünder'ın göreve geldikten sonra temelini attığı çok amaçlı salon, şadırvan, umumi tuvalet ve çevre düzenlemesi hizmetleri yerine getirildi ve bir törenle hizmete açıldı.

Düzenleme kapsamında, Doğanevler Camii'nin bahçesine toplam alanı 180 metrekare olan iki katlı bir bina yapıldı. Binanın 90 metrekarelik ilk katında bay bayan tuvaletleri ve şadırvan yer alıyor. İkinci katında ise 90 metrekarelik çok amaçlı bir salon bulunuyor. Ayrıca proje kapsamında Doğanevler Camii'nin 120 metrelik duvarı yeniden yapıldı. Yine caminin 800 metrekarelik bahçesinde ise çevre düzenlemesi yapıldı. Parke taşla kaplanan bu alan bölgeye görsel anlamda ayrı bir zenginlik kazandırdı.

Başkan Dünder, Doğanevler Mahallesi'yle başlayan açılış

Osmangazi Belediyesi, Doğanevler bölgesinde çevre düzenlemesi yaptı. Çok amaçlı salon, şadırvan, tuvalet ve çevre düzenlemesi yapılan Doğanevler'de açılış heyecanı vardı.

İş törenlerinin önümüzdeki günlerde açılışı gerçekleşecek olan yatırımlarla adeta hizmet seferberliğine dönüşeceğini söyledi. Parklar, hizmet binaları, spor tesisleri ve yüzme havuzuyla pek çok yatırımı hizmete açacaklarını belirten Dünder, bunun yanı sıra kültürel ve sanatsal faaliyetlere de hız verdiklerini söyledi.

Tekirdağ Belediyesi, kentlilere iş olanağı yaratmak için bilgisayar kursu düzenledi. Kursu 172 kişi başvuru yaptı.

TEKİRDAĞ'DA ÜCRETSİZ BİLGİSAYAR KURSU

Tekirdağ'da sanayinin kalifiye eleman ihtiyacını karşılamak, aynı zamanda da kentteki işsizliğe bir nebze çare olmak için bilgisayar kursu düzenlendi.

Tekirdağ Kent Konseyi tarafından organize edilen ücretsiz

bilgisayar kursu, Belediye Gençlik Merkezi'nde Belediye Başkanı Op. Dr. Adem Dalgıç tarafından açıldı. Açılış sonrası bilgisayarın başına geçen Başkan Dalgıç, kursun vatandaşlara hayırlı olmasını diledi. 172 vatandaşın başvuru yaptığı bilgisayar kursunda, bilgisayarla ilgili temel bilgiler öğretilen ve bazı programların kullanımı ile ilgili detaylı eğitim verilecek. Açılışta Kent Konseyi Başkanı Levent Gündoğdu ile Başkanvekili Ali Kılıç ile Meclis Üyesi Hasan Önbey de hazır bulundu.

Haldun Dormen, Metin Serezli, Cengiz Küçükayvaz gibi çok sayıda ünlü tiyatroçunun yanı sıra birçok amatör tiyatrocu, Ulusal Bilecik 6. Tiyatro Festivali kapsamında Bilecik'e geldi. Bir hafta süren tiyatro festivaline Bilecikliker yoğun ilgi gösterdi.

ULUSAL BILECİK 6. TİYATRO FESTİVALI

Bilecik Belediyesi'nin 21-27 Aralık 2009 tarihleri arasında gerçekleştirdiği Ulusal Bilecik 6. Tiyatro Festivali kapsamında, birçok oyun sergilendi. Bilecikliker, Festival kapsamında Haldun Dormen, Metin Serezli, Suna Keskin, Cengiz Küçükayvaz gibi profesyonel tiyatrocuların yanı sıra birçok amatör tiyatrocuyla da izleme fırsatı buldular. Sekiz oyunun sergilendiği festivale Bilecikliker yoğun ilgi gösterdiler. Festivalle ilgili bir açıklama

duyularla ilgili her şeyi değerlendiriyor. Ayrıca bütün insanlarla ortak bir kalbin varlığını ortaya çıkarmasıyla da topluma hizmet ediyor. Bu bakımdan tiyatro için en etkili "barış" yolu da diyebiliriz. Bizler; göreve geldiğimiz günden bu güne Bilecikimiz'de, insanımızı, Türkiyemiz'in birbirinden eşsiz tiyatroları ve tiyatrocuları ile buluşturmak istiyoruz. Bu sene de Tiyatronun ve Tiyatroçunun kalbi Bilecik'te atıyor" dedi.

yapan Bilecik Belediye Başkanı Selim Yağcı "Tiyatro sanatı genellikle bütün sanatların en eskisi ve en toplumsal olarak tanımlanır. Eski olması geleneksel niteliğini sürdürmesine, toplumsal olması da, yansıttığı toplumla birlikte değişmesine yol açmıştır.

Tiyatronun hiç kuşkusuz insan karakterini geliştirmede, insanı ruhsal yönden sağlıklı bir duruma getirmede ve insanların birbirleri ile iletişim kurmasında büyük katkısı vardır. Tiyatro hem uyarıcı, hem eğitici. İnsan yaşamında yer alan gülmek, ağlamak, sevinmek, üzölmek, ferahlık duymak, bunalmak; kısacası kalple ve

Bursa Büyükşehir Belediyesi eski başkanı Hikmet Şahin Kasım 2009'da aramızdan ayrıldı. Şahin, 2 dönem belediye başkanlığı yaptığı İnegöl'de toprağa verildi.

HİKMET ŞAHİN'İ YİTİRDİK

Marmara Belediyeler Birliği üyesi Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin eski başkanı Hikmet Şahin'i 2009 Kasım ayı içerisinde kaybettik. İki dönem İnegöl, bir dönem de Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığı yapan Şahin, 59 yaşındaydı. Aynı zamanda Edebiyat öğretmeni olan Şahin, Bursa'da ticaretle de uğraşıyordu. Şahin'e Allah'tan rahmet dilerken, sevenlerinin de başı sağ olsun diyoruz.

BÜLENT YARDIMCI'YI KAYBETTİK

Bülent YARDIMCI vefatının ardından, sevenleri tarafından hep gazeteci kimliği ile anıldı. O gerçekten iyi bir gazeteci ve "dergici" idi. Haberlerini masa başında değil, elindeki not defteri ile, sistemin mağdurları arasında - çarşıda, pazarda, üretici kooperatiflerinde, tüketiciler arasında- dolaşarak yapardı. Bülent Yardımcı; Günaydın, Güneş, Barometre ve Milliyet gazetelerinde uzun yıllar ekonomi muhabirliği yaptı, Bakkal-Market dergisini çıkardı.

Bülent Yardımcı, bu toprakların yetiştirdiği güzel bir insandı. Yaşadığı sürece, hep mağdurların yanında yer aldı. Gerçek bir halk adamıydı, demokrattı. Gazeteciliği yanında iyi bir "yerel yönetimci" idi. Birlik'te çalıştığı 1977-1980 dönemi, Türkiye'de, halkın temel tüketim maddelerini alabilmek için saatlerce kuyruklarda beklediği ve aynı zamanda, halkın yanında yer alanlar için, can güvenliğinin olmadığı bir dönemdi. Bülent Yardımcı o dönemde, Birlik'e üye belediyelerin tanzim satış mağazalarının koordinasyonundan sorumlu olan "Birlik Tüketimi Düzenleme Merkezi'nin sorumlusu idi. Bülent Yardımcı, 1978-1980 yıllarında, tanzim satış mağazalarına, üretici kooperatiflerinden ve üreticilerden, yağ, şeker, pirinç, soğan,

patates gibi temel tüketim maddelerinin temini için Marmara Bölgesi'ni ve tüm Türkiye'yi dolaşır- dı. Bülent Yardımcı, 1979 yılında Kartal yöresinde fırıncıların ekmeği denize döktüğü bir zamanda, Kartal yöresindeki belediyelerin, Birlik'in öncülüğünde, Kartal Halk Ekmek Fabrikası'nın kurulması için mücadele verdi. Görev döneminde, Birlik Dergisi'nin yayınlanmasını büyük ölçüde ona borçluyuz.

Bülent Yardımcı kardeşimiz, ömrünü, halkın ekmeği ile oynayanlarla mücadele ile geçirdi. O tam bir yerel yönetim ve demokrasi aşığı idi. Arkadaşları ona "Can Baba" derlerdi. 1945 yılında İzmit'te doğan Bülent Yardımcı, evli ve bir çocuk babasıydı.

Bir dönem Marmara Belediyeler Birliği'nde Genel Sekreter Yardımcısı olarak çalışan ve uzun yıllar değişik gazetelerde ekonomi muhabirliği yapan gazeteci Bülent Yardımcı'yı 9 Ekim 2009 tarihinde kaybettik. Ruhu şâd olsun.

Güngör Uras Bülent Yardımcı Hakkında Şunları Yazdı:

"Bülent Yardımcı'yı Ankara'dan 1974'te İstanbul'a geldiğimde tanıdım. O zamandan bu yana insanlığına, dostluğuna, çalışkanlığına, üretkenliğine ve ilgi alanının genişliğine hayran olduğum bir dostum oldu... Bülent Yardımcı, Anadolu'da olup bitenleri tarımsal ürünlerdeki değişimi en iyi izleyen ekonomi muhabirlerinden biri idi. İnsan ilişkilerindeki inceliği, saygınlığı nedeniyle tanıyanların 'Can Baba'sı' idi. Allah rahmet eylesin. Genelde her ölünün ardından 'yeri doldurulamaz bir insandı' denir ama, Bülent Yardımcı gerçekten böyle biri idi..."

*Güngör URAS,
Milliyet, 10.10.2009*

HALK MECLİSLERİ UYGULAMASI İLE ÖRNEK BELEDİYE BAĞCILAR

“Halk Meclisleri” ve “Nostalji Bahçeleri” projeleriyle Örnek Belediye Proje Yarışması’ndan bir birincilik ve bir ikincilik ödülüne layık görülen Bağcılar Belediye Başkanı Lokman Çağırıcı Bağcılar’ı anlattı. Çağırıcı, Bağcılar’ın önümüzdeki yıllarda İstanbul’un en çok konuşulan ilçelerinden biri olacağını söyledi.

Gerçekleştirdiği sosyal ve kültürel projelerle isminden sık sık söz ettiren Bağcılar Belediyesi, “Halk Meclisleri” ve “Nostalji Bahçeleri” projeleriyle ödüller aldı. Orta Asya ülkelerinden Avrupa ülkelerine kadar çok sayıda yurt dışı faaliyete de imza atan Bağcılar Belediyesi’ndeki bu hareketliliği Belediye Başkanı Lokman Çağırıcı ile konuştuk. Çağırıcı hem ilçe ile ilgili hem de kendisiyle ilgili özel sorularımıza ilginç cevaplar verdi.

2009 Mart seçimlerinin öncesinde yaklaşık 2 yılı belediye başkanlığı olmak üzere 10 yıllık belediyeçilik deneyiminiz var. Özellikle başkanlık döneminde ne tür hizmetler yaptınız?

Bağcılar Belediyesi sosyal ve kültürel çalışmalarıyla ön plana çıkan bir belediye. Geleneksel hale gelen pek çok çalışmamız, projemiz bulunuyor. Belediye başkanlığımız döneminde yaptıklarımızı anlatırsam bunu sayfalar almaz, ancak fikir vermesi açısından birkaç tanesinden bahsedebilirim: Mesela eğitime büyük destek veriyoruz. Bağcılar’daki bütün okullarda projeksiyon cihazı olmayan sınıf kalmadı. İhtiyaç sahibi öğrencilerimize her eğitim öğretim yılında kırtasiye yardımında bulunmaya devam ediyoruz. Okullarımızın bakım ve onarımına büyük katkılar sağladık. Polis merkezleri inşa ettik. Mahalle konaklarımızı ve muhtarlıklarımızı yeniledik. Her mahalleye bir sağlık ocağı yaptık. Şimdi nüfusu 20 bini geçen mahallelerimize ikinci sağlık ocaklarını inşa ediyoruz. El Emeği Göz Nuru Çarşımız ile Engelliler Sarayımız bitmek üzere... 3 yıllık faaliyetlerimizin tamamını saymaya kalkarsak sayfalar almaz diye düşünüyorum. Sadece son bir ay içerisinde geleneksel olarak düzenlediğimiz Gençlik Şöleni Ödül Töreni’ni gerçekleştirdik ve 330 başarılı gencimizi ödüllendirdik. Ayrıca 480 sporcumuza malzeme desteğinde bulunduk. Belediyemizin geleneksel hale getirdiği bir diğer proje ise Toplu Düğün Şöleni. Toplu Düğün Şöleni ile bu

Lokman Çağırıcı kimdir?

1965 yılında Giresun’un Bulançak ilçesinde doğan Lokman Çağırıcı, 1978’de İstanbul’a gelerek Bağcılar Mahmutbey Mahallesi’nde ikamet etmeye başladı. 1990’da Yıldız Teknik Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü’nden mezun olan Çağırıcı, 1999 yılına kadar değişik kurumlarda üst düzey yönetici olarak çalıştı. Aynı dönemde siyasetle de ilgilendi Refah ve Fazilet Partisi’nin il ve ilçe teşkilatlarında değişik görevlerde bulundu. 2004 yılında AK Parti’den Belediye Meclis Üyesi seçilen Başkan Lokman Çağırıcı, 11 Mayıs 2007 tarihine kadar Belediye Meclis Üyesi ve Başkan Yardımcılığı görevlerini yerine getirdi. Bu tarihte Sayın Feyzullah Kıyıklık’ın milletvekilliği adaylığı için istifa etmesinin ardından Belediye Meclisi tarafından Belediye Başkanı seçildi. Çağırıcı 29 Mart seçimlerinde ise halkın takdirıyla yeniden Bağcılar Belediye Başkanı oldu.

sene 28 çiftimizi, bütün ihtiyaçlarını karşılayarak evlendirdik. 6 tane gönüllü meclisimiz var. Çocuk, Gençlik, Çevre, Hanımlar, Engelliler Meclisimiz ve İzci Kulübümüz... Her bir meclisimizin şurâlarını bu yıl da başarıyla tamamladık. Öğretmenlerimiz için 24 Kasım Öğretmenler Günü dolayısıyla, İstanbul’un en kapsamlı programını yaptık ve programımıza yaklaşık 5 bin öğretmenimiz aileleriyle katıldı. Belediyemiz tarafından, belediyeçiliğin bir gereği olarak gerçekleştirilen çalışmaları ise zaten söylemiyorum. Onlar aksamadan devam ediyor.

Birçok yerden sizin Nostalji Bahçeleri’nizi duyduk. “Hobi bahçeleri” nedir ve bu proje nasıl gelişti?

Bağcılar, daha önce bağ ve bahçelerin olduğu bir yerken, özellikle 1950’lerden sonra İstanbul’un yoğun göç almaya başlamasıyla birlikte hızlı bir şekilde kentleşmiş bir ilçe. Biz, Bağcılar Belediyesi olarak, bina yoğunlaşmasını hafifletmek ve kente nefes aldirmek için Nostalji Bahçeleri Projesi’ni uygulamaya koyduk. İlk olarak Bağcılar’ın ismiyle de örtüşecek bir şekilde Sancaktepe Mahallesi’nde üzüm bağı kurduk. Daha sonra Kirazlı Mahallemiz’de Kiraz Bahçesi ve Güneşli’de de Kayısı Bahçesi’ni oluşturduk. Bağcılar 22 mahalleden oluşan bir ilçe. Bizim amacımız her mahallede bir nostalji bahçesi oluşturmak.

BAĞCILAR’DA BOYASIZ BİNA KALMAYACAK

Bağcılar’da şehirleşme adına uygulanan projeler hakkında bilgi verebilir misiniz?

Şehirleşme açısından TOKİ ile ortaklaşa yürütülen çalışmalar kapsamında belirlenen 6 noktada kentsel dönüşüm projelerinin

BAŞKANLA ÖZEL

En son ne zaman sinemaya gittiniz?

Yoğun mesaimizden dolayı çok sık sinemaya gidemiyorum. En son Kasım ayında gittim.

En son hangi filmi izlediniz?

Gladyo

En son ne zaman tiyatroya gittiniz?

Yoğun mesai nedeniyle tiyatroya da sık gidemiyorum. Ancak birkaç ayda bir fırsat oluşturmaya çalışıyorum.

En son okuduğunuz kitap hangisidir?

Bir kitap değil birkaç kitap birden okuyorum. Okuduğum kitaplardan birtanesi TESEV'in kitaplaştırdığı Yerel Yönetim Sistemleri. Diğer bir kitap ise Dışişleri Bakanımız Sayın Ahmet Davutoğlu'nun Stratejik Derinlik isimli kitabı...

Yaşamayı hayal ettiğiniz kent neresidir?

Yaşamayı hayal ettiğim şehir; yaşadığım şehir. Bana göre İstanbul dünyanın en güzel şehri .

Bugün örnek aldığınız lider kimdir?

Genel Başkanımız ve Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan.

Sizi en çok ne güldürür?

Bunu hiç düşünmedim.

En çok neye üzülürsünüz?

Mazeret üretmeye...

En sevdiğiniz hobiniz nedir?

Çalışmak

En çok neden korkarsınız?

Yanlış anlaşılmaktan.

Hayat felsefenizi özetleyen slogan nedir?

Çalışmak, çalışmak, çalışmak

uygulanması için altyapı çalışmalarını tamamlamaya çalışıyoruz. Bunun dışında özellikle kaçak yapılaşmaya asla müsaade etmiyoruz. Bir diğer çalışmamız ise Bağcılar'da boyasız bina kalmaması için başlatmış olduğumuz "Yarı Yarıya" kampanyamız. Bu kampanya ile binalarının dış cephesi boyasız olan vatandaşlarımıza büyük kolaylık sağlıyoruz. Binalarını boyamak için kullanacakları boyanın yarısını biz karşılıyoruz. Bunun için Türkiye'nin önde gelen boya firmalarıyla protokoller imzaladık. Vatandaşlarımız bu firmalara giderek istedikleri boyayı yarı fiyatına alabilecek.

Son yıllarda İstanbul'un en yoğun göç alan yerleşim alanlarından birisi Bağcılar. Göç süreci ve sonrasında yapılan sosyal doku çalışmaları var mı?

Bağcılar sizin de belirtmiş olduğunuz gibi önemli oranda göç alan bir ilçe... Biz göçle gelenlerin şehir hayatına adapte olması için de çalışmalar yürüten bir belediyeyiz. Bağcılar Belediyesi olarak özellikle hemşehri dernekleriyle sıkı bir ilişki içerisindeyiz.

Esnaflarımızla toplantılar düzenliyoruz. Bir taraftan onların sorunlarını dinleyip çözümler üretirken, diğer taraftan şehir hayatında uyulması gereken kuralları ve kanunları hatırlatıyoruz. Bir diğer çalışmamız ise Mutlu Yuva, Huzurlu Toplum Seminerleri... Bu seminerlerle hem ailelerin şehir hayatına adaptasyonlarını sağlamayı hem de aile içi huzuru artırmayı amaçlıyoruz. Tabii bu çalışmaların dışında uluslararası çalışmalar da yapıyor ve bilgi paylaşımlarında bulunuyoruz. 16 ay devam eden "Göçle Gelenlerin Şehre Adaptasyonu" adı altında AB destekli bir projeye katılıp, Türkiye ve Avrupa'dan çok sayıda belediye ile bu konuda bilgi payla-

şımında bulunduk. Bu tür çalışmalarımız bundan sonra da devam edecek.

Halk Meclisleri uygulamanız, Örnek Belediyecilik Projeleri Yarışması'nda birincilik ödülü aldı. Bu projeniz hakkında bilgi verebilir misiniz?

Halk Meclisleri, Bağcılar Belediyesi'nin kuruluşundan bu güne aralıksız devam eden bir uygulama. Pek çok belediye bizim bu çalışmamızı örnek aldı ancak devam ettiremedi. Halk Meclisleri, doğrudan yönetimin bire bir yaşandığı bir proje... Belediye başkanı olarak ben, başkan yardımcılarım ve birim müdürlerim her mahallede halkın karşısına geçerek sorunları dinliyor ve çözülmesi gereken sorunlara anında çözümler sunuyoruz. Eğer siz yanlış yaparsanız, vatandaşın karşısına çıkamazsınız. Bir siyasetçi için riski çok yüksek bir proje... Ancak doğru yerde duruyor ve doğru işler yapıyorsanız vatandaşın karşısına çıkabilirsiniz. Biz elhamdulillah her yıl 22 mahallemizin her birinde halkımızın karşısına, alınımız ak bir şekilde çıkıyoruz. Bundan sonra da çıkmaya devam edeceğiz. Halk Meclisleri dışında esnaf toplantılarımız, gönüllü meclislerimiz ve kulüplerimizle, hemşehri dernekleriyle yaptığımız toplantılar düzenli bir şekilde devam ediyor. Hanımlar, Gençlik, Çocuk, Engelliler, İzcilik ve Çevre kulüplerimiz ve meclislerimiz var. Bu meclis ve kulüplerimiz yaptıkları şuralar ve ortaya koymuş oldukları projelerle yönetime katkı sağlıyor. Kamu kurumları ile sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin katılımıyla oluşturulan Kent Konseyi de yine yönetişimin en güzel örneklerinden birisini oluşturuyor.

Bağcılar'ın vizyonundan bahsedebilir misiniz?

Bağcılar, İstanbul'un en büyük ilçesi ve çok önemli bir yerde bulunuyor. Bağcılar, sanayi kuruluşlarının da yoğunlaştığı bir bölge. Atatürk Hava Limanı'na yakın olması Bağcılar için bir avantaj. Metro hattının tamamlanmasıyla birlikte Bağcılar İstanbul'un en hızlı gelişen ilçelerinden biri olacak. Bağcılar'ı kültür, sanat ve kongre merkezi haline dönüştürmek en büyük amacımız. Ben öyle inanıyorum ki; yakın zamanda Bağcılar İstanbul'un en merkezi ve adından en sık söz ettiren ilçelerinden biri haline gelecek.

Teşekkürler Sayın Başkan

Ben teşekkür ederim

*Bağcılar
Kültür
Merkezi*

Bir zamanlar Bağcılar, adı gibi bağlık ve bahçelik bir yermiş. Ama 1950'li yıllardan sonra kabaran göç dalgası, Bağcılar'da ne bağ bırakmış ne de bahçe... Şimdi ise Bağcılar'da Belediye, "çarlık kentleşme burada yaşayanların kaderi olmasın" diye canla başla çalışıyor. Bağcılar, nostalji bahçeleri, parkları, kültür evleri ve bilgi evleri ile modern bir kent olma yolunda ilerliyor.

BAĞCILAR BİR NOSTALJİYİ YAŞATIYOR

Ahşap iki katlı evleri, Arnavut kaldırımları, kavak ağaçları ile buranın bir Trakya, ya da Ege sahil kasabası olduğunu düşünüyorsunuz. Renkli gözlü insanları, dar sokakları ve tarihi çeşmeleriyle Mahmutbey, farklı bir coğrafyadan size türküler getiriyor gibi. Aslında yadınanması gereken bu anlatılanlar değil, şimdiki durumu belki de... Çünkü oranın adı Bağcılar... Yani bir zamanların, bağ-bahçe alanı, İstanbul'un yeşil coğrafyası. Ama günümüzde yoğun yapılaşma nedeniyle İstanbul'un birçok yeri gibi Bağcılar'da da yeşilden eser kalmamış. 1900'li yılların ikinci yarısında göç olgusu nedeniyle Bağcılar, genelde çarpık kentleşmeyle anıla gelmiş. O nedenle, bu anlatım "sanki olmayan bir yeri" anlatmak gibi oluyor. Bugünkü Bağcılar'ın merkez bomboş iken, zamanın İstanbul'un uzağında, yukarıda bahsettiğimiz iki katlı evlerle anılan, şirin Mahmutbey Köyü varmış. Bugün birçok şirketin bulunduğu, organize sanayinin yer aldığı geniş alana adını veren Mahmutbey, aslında Bağcılar'ın ilk yerleşim yeri.

Mahmutbey'in eski adı Kalfa Köyü'ymüş. Osmanlı zamanında Rum köyü olan Kalfa, Birinci Dünya Savaşı yılları zamanında Rum çetecilerin yurdu haline gelmiş. Bu çetelerin faaliyetlerine son vermek isteyen merkezi yönetim, (1915-1917 yılları arasında) buraya Mülazım Mahmut isimli bir yüzbaşı komutasında bir manga göndermiş. Gece vakti devriye gezen mangaya puslu kuran Rumlar, Yüzbaşı Mahmut Bey'i öldürmüşler. 1923 yılında Yunanistan'dan buraya göç etmek zorunda kalan muhacirler, köyün adına Yüzbaşı Mahmut'un ismini verilmesini istemişler.

80'Lİ YILLARDAN SONRA DEĞİŞEN KADERLER

Bugün Mahmutbey'de o göçmenlerin çocukları ve torunları yaşamlarını sürdürüyorlar. Selanik-Kavala bölgesinden göç ederek buraya yerleşen Mahmutbeyliler, Osmanlı zamanında Rumeli'yi Türkleştirmek için yerleştirilmiş akıncıların çocukları. Yani onlar Evlad-ı Fatihan...

1923 yılında Lozan Anlaşması gereğince nüfus mübadelesi nedeniyle kimisi Selanik Kavala'dan, kimisi Naipli ve Köşeler Köyleri ile Sarisaban bölgelerinden göç ederek buraya gelmişler.

Tabii, bu coğrafyaya tek göç eden onlar olmamış. 1950'li yıllardan sonra Anadolu'da başlayan göç dalgası, Bağcılar merkezden başlayarak yavaş yavaş büyüyerek Mahmutbey'e kadar genişlemiş ve 80'li yıllarda Mahmutbey, Bağcılar'ın bir mahallesi haline gelmiş.

Lakin bu göç dalgası bütün Bağcılar coğrafyasının kaderini değiştirmiş. Kontrolsüz gelişen şehirleşme süreci, Bağcılar'ı İstanbul'un gettosu haline getirmiş. Kenar semtlerinde mezbahaların, at çiftliklerinin olduğu, bazı dairelerde iki hatta üç ailenin bir arada yaşadığı, sokakları dar, çamur deryası içerisinde çarpık bir kent çıkmış ortaya.

Bugün ise Belediye, gelişigüzel yapılanmış, İstanbul'un

Bağcılar'da
Kiraz
Bahçesi

en çarpık yerlerinde karmaşa içerisinde bir modern kent yaratmanın çabasını veriyor. Bağcılar'da yaşayan insanların sosyal durumlarını da göz önünde bulundurarak, altyapı çalışmalarının yanı sıra çok sayıda sosyal belediyeçilik faaliyetini gerçekleştirmeye çalışıyor.

NOSTALJİ BAHÇELERİ

İşte bu projelerden en önemlisi belki, kentin adına en yakışanı, Nostalji Bahçeleri... Belediye, bina yoğunlaşmasını hafifletmek ve halkın Bağcılar'da nefes almasını sağlamak için Bağcılar'ın çeşitli bölgelerinde Nostalji Bahçeleri Projesi'ni uygulamaya koymuş. İlk olarak Sancaktepe Mahallesi'nde üzüm bağı kurulmuş. Daha sonra sırasıyla adına uygun olarak Kirazlı Mahallesi'nde Kiraz Bahçesi, Güneşli'de ise Kayısı Bahçesi açılmış.

Bahçelerde ağaçlar meyve vermeye başlamış. Henüz kiraz ve kayısı ağaçları küçük olsa da, üzüm bağı bir hayli verimli hale gelmiş. 2400 metrekare alan üzerine kurulan bağda, 220 adet fidan bu-

Engelliler
Rehabilitasyon
Merkezi'nden
Bir Görüntü

lunuyor ve 9 çeşit üzüm yetiştiriliyor. Bağda bulunan üzüm çeşitleri şunlardan oluşuyor: Çavuş, İtalyan, Trakya İlkeren, Yalova İncisi, Haliya, Flames, Razaki, Horoz Karası ve Barış.

GENÇ KUŞAK EĞİTİLİYOR

Bağcılar merkezinde caddeler cıvıl cıvıl ve kalabalık. Belediye tarafından yeşillendirilen ve duvarları resimlerle süslenen Çarşı Caddesi gençlerin uğrak yeri. Birçok küresel ve ulusal markanın mağazalarının bulunduğu bu cadde, gece ve gündüz bir hayli kalabalık. Bağcılar'da belediye, genç kuşağın vaktini boşa geçirmemesi ve topluma faydalı bir birey olarak kazandırılması için birçok faaliyete imza atmış. Sancaktepe Mahallesi'nde kurulan Kültür Merkezi en güzel örneklerden bir tanesi. Bir kondisyon salonu, bir basketbol ve voleybol salonu, 20 bin kitaplık kütüphane ve çok amaçlı salonun bulunduğu bu tesis, restoranları ve kafeteryaları ile de genç kuşağa sesleniyor.

Salonda, konferans ve paneller, toplantı ve seminerler, şiir dinletileri, tiyatro gösterileri, sinema gösterileri gibi çok sayıda etkinlik yıl içerisinde gerçekleştiriliyor. Yine Bağcılar'da belediye tarafından hizmete açılmış çok amaçlı bir spor kompleksi bulunuyor. Mahmutbey Mahallesi'nde bulunan komplekste suni futbol çim sahası, 2600 kişilik tribün, basketbol sahası, tenis kortu, tartan atletizm pisti ve 2 kafeterya bulunuyor.

Basketbol, futbol oynamak istemiyorum, ama yüzmek istiyorum diyen gençler de düşünülmüş. Belediye'nin Hoca Ahmet Yesevi Caddesi'nde yaptığı yüzmeye havuzu, 3190 m² toplam kullanım alanına sahip. Tesisin içerisinde jimnastik salonu, Türk hamamı, Fin hamamı, masaj odası, sauna, dinlenme salonu, mescid ve kafeterya var.

BİLGİ EVLERİ ÜNİVERSİTEYE ÖĞRENCİ HAZIRLIYOR

Bağcılar göç olgusu nedeniyle maddi ve manevi sorunların yoğun olduğu bir bölge... Maddi imkansızlıklar ve büyük kentin neden olduğu kültürel çatışma gençleri çok hızlı bir şekilde suç şebekelerinin içerisine çekebiliyor. Bağcılar, bu sorunların çözümü için çok güzel projeler geliştirmiş durumda. "Ağaç yaş iken eğilir" atasözünden yola çıkan Belediye, Bağcılar'da Bilgi Evleri Projesi'ni çok sağlıklı bir şekilde uyguluyor. İlk olarak iki mahallede kurulan Bilgi Evi, halkın yoğun talebi ile birlikte bugün 22 mahallede birden faaliyet gösteriyor. Bu Bilgi Evleri, çocukların boş zamanlarında internete girmeleri veya

kitaplarla vakit geçirmelerinden çok daha fazla bir işlevi üstleniyor ve çocukların eğitimlerine destek veriyor. Okullarda iyi anlaşılabilen konular buralarda tekrar ediliyor ve ücretsiz üniversiteye hazırlık kursları veriliyor. Bugün dershanelere rakip olabilecek kadar gelişen bu Bilgi Evleri, bünyesinden birçok öğrenciyi üniversitelere göndermiş durumda. Bu evlerde etüt bölümü, kütüphane bölümü, bilgisayar ve internet bölümleri bulunuyor.

Bağcılar'da belediye, bu evleri, Mahalle Konakları ile birleştirecek, çok fonksiyonlu bir halde 22 mahalleye taşıma başarısı göstermiş. Mahalle Konakları, her mahalleye toplu halde belediyenin sosyal hizmetleri götürdüğü mekanlar aslında. İçerisinde bilgi evi, muhtarlık, sağlık ocağı meslek bilgi edindirme kursları ve spor salonlarının bulunduğu bu mekanlar, mahalleliye hem kültürel anlamda katkı sağlıyor, hem de birçok sorunun çözümünü oluyor. Bu konaklarda, baba gazetesini okurken, çocuk bilgi evinde vakit geçirebiliyor ve anne de el becerisini geliştirip, aile ekonomisine katkıda bulunabiliyor.

Bağcılar'da halkın toplu kullanımına açık olan diğer bir mekan ise Halk Sarayı... Daha çok yeni evlenenlere yönelik tesiste 400 kişilik amfili nikah salonu, 1000 kişilik çok amaçlı salonun yanı sıra, beş yıldızlı bir otel konforunda odalar, fuayeler ve yürüme yolları var.

ÇARŞILARIN SOSYAL YAŞAMDAKİ ETKİSİ

Bağcılar, kadınların ekonomik ve sosyal yaşama katılmak için çok sayıda olanağa sahip oldukları bir yer. İSMEK veya Bağcılar Belediyesi'nin kurslarından yararlanan kadınlar, yakın zamanda el becerisi ürünlerini satabilecekleri önemli bir çarşıya sahip olacaklar. Belediye tarafından Bağcılar Meydan'da yaptırılan Kadınlar Çarşısı, bittiği zaman, sadece kadın el işlerinin satıldığı bir mekan haline gelecek.

Osmanlı'daki çarşı kültürünü andırır bir şekilde kenti yeniden yapılandıran Belediye, şehrin fakirlerini de unutmamış. Maddi durumu çok yetersiz olan aileler için yaptırılan Hayır Çarşısı, "alan el ile veren el"i buluşturuyor. Hürriyet Mahallesi'nde bulunan 235 metrekarelik çarşıya, Bağcılar'da faaliyet gösteren şirketler ücretsiz olarak çeşitli ürünler gönderiyorlar. Belediye'nin belirlediği fakir insanlar ise ihtiyaçlarını buradan ücretsiz bir şekilde karşılayabiliyorlar.

ENGELLİLERE DUYARLI YAKLAŞIM ÖRNEĞİ

Bağcılar'ın belki de en modern yüzü engellilere yaklaşımı... Bu kentte sanki bütün imkanlar engelleri kaldırmak için seferber edilmiş. İçerisinde hidroterapi havuzu, eğitim birimleri, fiziksel ve psikolojik tedavi birimleri, toplantı salonları ve kütüphane bulunan Engelliler Rehabilitasyon Merkezi, belki de İstanbul'un en kapsamlı engelli merkezi. Bu merkezde engelli vatandaşların hem tedavileri yapılıyor, hem de her türlü eğitim verilerek hayata güvenle bakmaları ve kendi kendilerine yetmeleri öğretiliyor.

İçerisinde çocuk salonu bile bulunan Bağcılar Başak Engelliler Rehabilitasyon Merkezi, 5 katlı ve hemen yanı başında da bir park bulunuyor. Bu merkezde konusunda uzman 3 çocuk gelişimi eğitici, 3 fizyoterapi uzmanı, 3 hidroterapi uzmanı, 2 psikolojik danışman ve rehber öğretmen, 2 psikolog, 1 sınıf öğretmeni, 1 özel eğitimci, 2 ofis elemanı, 5 çocuk eğitici, 2 hizmetli ve 3 şoför engellilere hizmet veriyor.

Bağcılar'a engelliler için tek tesis yetmemiş ve bir "Sarayı" yaptırılmış. Yapımı yeni tamamlanan Engelliler Sarayı, faaliyete geçmesi ile birlikte önemli bir açığı kapatmış olacak. Rehabilitasyon merkezinde eğitilen engelliler, bu sarayda yaşamın içerisine girecekler. Avrupa standartlarında yapılan Saray, engellilerin ürettiklerini satabilecekleri, böylelikle ek gelir sağlayabilecekleri bir yer haline gelecek. Toplamda 16.500 metrekare oturma alanına sahip olan Engelliler Sarayı'nda verilecek hizmetlerden bazıları şunlar: Tedavi odaları, psikolojik danışma merkezi, konferans ve sinema salonları, hidroterapi, fizyoterapi, müzik-folklor-drama dersleri, metal obje atölyesi, çini-eburu-tehzip-hat sanatı eğitimleri, yabancı dil, grafik, desen, ahşap boyama atölyeleri, sergi salonları, yemek eğitim merkezleri, görme engelliler odası, açık hava sineması, kapalı oyun salonu...

Merkez Mahallesi Aile Parkı

BAĞCILAR SAKİNLERİNE 130 PARK

Hatırlayacaksınız, Bağcılar Belediyesi bir süre önce "Kadınlar Parkı" haberiyle gündeme gelmişti. Sadece kadınlara özel park haberi pek gerçeği yansıtmasa da, bu parkların "ailelerin düşünülerek dizayn edildiği" vurgulanması gereken bir ayrıntı. Habere konu olan Merkez Mahallesi Aile Parkı, Bağcılar'ın en modern parklarından birisi. Bağcılar'da ailelerin ve gençlerin vakit geçirebilecekleri veya açık havada spor yapabilecekleri 130 adet park bulunuyor. Bunlardan bazıları şunlar: Karacaoğlan Parkı, Kocayusuf Parkı, M.Fevzi Çakmak Parkı ve Sağlık Ocağı, Mimar Sinan Parkı, Veysel Karani Parkı, Akşemsettin Parkı, M. Asım Hacımustafa Parkı, Molla Gürani Parkı, Barbaros Hayrettin Paşa Parkı, Bilal-ı Habeşi Parkı...

İşin özeti şu; çölde vaha var etme çabası gibi, Bağcılar'da taş binaların ortasında cennet yaratılmaya çalışılıyor. Türkiye'nin son 60 yılının çarpık göç olgusunu sırtlamış Bağcılar, şimdi sırtındaki yükü birlikte geleceğe koşmanın çabası içerisinde. Artık her ne kadar, Mahmutbey Köyü'nün eski şirin günleri geri getirilemese de, Bağcılar, İstanbul'un bağ-bahçe alanı olmasa da, en azından daha modern, daha ferah bir kent yaratmak için harekete geçmiş belediye. Kadınlara, engellilere, gençlere ve çocuklara yönelik projeleri, artık değeri bilinen Mahmutbey Köyü (mahallesi) ve çeşitli meyvelerin yetiştirildiği Nostalji Bahçeleri ile daha yaşanabilir bir kent olma yolunda ilerliyor. Bağcılar, bir "Nostalji" yi yeniden canlandırmak için çalışıyor.

DENİZBANK KAMU FİNANSMANI GRUP MÜDÜRÜ UMUT ÖZDOĞAN:

“BÜYÜK YATIRIMLAR İÇİN UZUN VADELİ KREDİ ŞART”

Türkiye'nin neredeyse bütün şehirlerinin büyük boyutlarda alt ve üstyapı yatırımlarına ihtiyaçları var. Yoğun göç alan ve Türk ekonomisinin can damarı olan Marmara Bölgesi ise bu konuda başı çekiyor. Bölgenin yerel yönetimlerinin çevre, imar, ulaşım gibi alanlarda acil çözümler gerçekleştirilmesi gerekiyor. Lakin yerel yönetimlerin sorunların çözümü önündeki en büyük engelleri finans... Yeterli finans kaynağına ulaşamayan, projeleri için uzun vadeli kredi bulamayan belediyeler, gerekli yatırımları yapmakta da zorlanıyorlar. Peki, belediyelerin ne gibi finans olanakları var? Finansal olanaklardan yararlanmanın şartları neler? Belediyelere kredi sağlayan resmi ve özel kuruluşlar, yerel yönetimlerde ne gibi sorunlarla karşılaşılıyorlar? Bu sorulara cevap bulabilmek ve yerel yöneticilere finans konusunda bir yol gösterebilmek için bu sayıdaki dosya konumuzu “Yerel Yönetimlerde Finans” olarak belirledik.

Yakın zamana kadar Türkiye'deki belediyeler kredi ihtiyaçlarında genellikle kamu bankalarını tercih etmekteydi. Oysa bugün Türkiye'de yerel yönetimlere finansal olanaklar sunan özel bankalar da mevcut. Peki, bu bankalar yerel yönetimler için ne ifade ediyor, kredilerini hangi şartlarda sunuyor? Bu ayki dosya konumuz olan “Yerel Yönetimlerde Finans” konusunu konuşmak için DenizBank Kamu Finansmanı Grup Müdürü Umut Özdoğan'ın kapısını çaldık. Özdoğan, yaptığımız söyleşide Kamu Finansmanı sektörüne dair önemli bilgiler vermenin yanı sıra sektörün dinamiklerini ve DenizBank'ın kamu finansmanına bakış açısını anlattı.

Sayın Özdoğan, sohbetimize DenizBank ve Dexia'dan başlayabilir miyiz?

DenizBank, 1997 yılında Zorlu Holding'in özelleştirmeden aldığı bir bankadır. Sadece lisans olarak alınmış bir banka iken Genel Müdürümüz Hakan Ateş önderliğinde yaklaşık on üç yıllık bir yapılanma ile şu anki durumuna kavuşmuştur. Türkiye'nin en büyük altıncı özel bankası, en bü-

yük dokuzuncu bankasıdır. Dexia, üç yıl önce DenizBank'ı Zorlu Holding'ten satın aldı. Dexia kimdir? Çoğu kişi bilmiyor ama Dexia, Belçika'nın iller bankasıdır. Halen %15'e yakın hissesi Belçika belediyelerine aittir. 35.500 çalışanı ile 28 ülkede aktif olan Dexia'nın özkaynak büyüklüğü 18 milyar Avrodur. Kökleri belediye olan bir banka olduğu için doğal olarak kamu finansmanı alanına yönelmiştir ve şu anda bu alanda dünyadaki bir numaralı oyuncudur; Dexia'nın belediyelere verdiği kredinin toplamı, Türkiye bankacılık toplam kredi büyüklüğünün iki katından fazladır.

TÜRKİYE'DEKİ BELEDİYELER AVRUPA'DAKİLERE GÖRE AZ HARCİYOR

Türkiye'de belediyelere kredi sağlayan kuruluşu İller Bankası olarak biliriz. Türkiye'deki belediyelerin finans bulma alışkanlıkları sınırlıdır. Ülkemizdeki belediyelerin finans alternatifleri neler olabilir?

Belediyelerin finans alışkanlıklarının bugüne kadar çeşitlilik göstermemesi çok normal, çünkü ihtiyaçları yoktu. Ama Türkiye dinamik bir ülke ve her şey değişiyor. Belki farkında değiliz ama Türkiye ciddi bir şekilde yerelleşiyor. Rakamlarla konuşursak; örneğin 2002 yılında 13.6 Milyar TL'lik kamu harcamalarının sadece yüzde 28'i yerel idareler tarafından gerçekleştirilmişken 2008 yılındaki 30.5 milyar TL'lik kamu harcamasının yüzde 44'ü yerelde yapıldı; yani artık kamu yatırımının neredeyse yarısı yerel idareler -ağırlıklı belediyeler- tarafından yapılıyor.

Bundan birkaç dönem öncesine kadar belediyecilik neredeyse “Sokağımız temiz mi temiz, çöplerimiz toplanmış mı toplanmış” şeklinde değerlendirilirken, günümüzde durum biraz daha farklı; şehirdeki her türlü alt ve üstyapı işi belediyelerin sorumluluğunda.

Bu değişimin doğal bir sonucu olarak belediyelerin borçlanmaları da artıyor. Maliye Bakanlığı muhasebat verilerine göre belediye ve 19 bağlı idarenin 2006 yılında 6.2 milyar TL banka borcu varken bu rakam 2007 yılında 9.3 milyar TL, 2008 sonunda 12.1 milyar TL ve 2009 yılının ilk altı ayı itibariyle 14,5 milyar TL olarak gerçekleşti. Sonuç itibariyle rakamlar artmış. Fakat bu verilerden belediyelerin borçlu kurumlar haline geldiği anlaşılmalıdır. Biraz önce de belirttiğim gibi bu; daha fazla yatırım yapan belediyelerin doğal olarak finansal ihtiyaçlarının arttığını gösteren bir veridir.

Avrupa Birliği ile Türkiye'yi kıyasladığımız zaman konu daha da net anlaşılacaktır. Avrupa Birliği'ndeki 27 ülke yerel yönetimlerinin 2008 finansal bilgilerini topladık ve bunları Türkiye ile karşılaştırdık. Rakamları değerlendirmeden önce 2008 yılının belediyelerimizin 2009'daki seçimler nedeniyle en çok borçlandığı, harcamaları en üst düzeyde gerçekleştiği dönem olduğununun da altını özellikle çizmek isterim.

2008 yılında Türkiye'deki belediyeler, il özel idaresi ve 19 bağlı idare toplamda 18 milyar Avro harcama yapmış. Aynı dönemde İtalya, İngiltere, İspanya, Fransa'daki yerel idarelerin ise 200 milyar Avronun üzerinde harcamaları olmuş. Bu harcamaların Gayri Safi Milli Hasılaya (GSYİH) oranladığımızda durumu daha iyi analiz edebiliriz; yerel idarelerin 2008 yılında yapmış olduğu harcamaların GSYİH'lerine oranı Danimarka'da %32, İsveç'de %25, İspanya'da %21'leri geçmiştir. 27 ülkenin ortalaması bile %12.8 iken Türkiye'de bu oran sadece ve sadece %3.6'dır. Banka borçlarında da durum farklı değildir. Avrupa Birliği'nin yerel idarelerin toplam banka borçlarının GSYİH'lerine ortalaması %5.8 iken Türkiye'de bu oran %1.3'dür. Görüleceği üzere söylenenlerin aksine durum Avrupa Birliği ülkelerine kıyasla daha iyidir.

"Türkiye değişiyor, belediyeler ve özel bankalar da... Yerel yönetimlerin finans anlayışı da yeniden yapılıyor. Özel sektörün olduğu yerde rekabet olur, karşılıklı kazanç olur. DenizBank, öncü özel banka kimliği ve oluşturduğu uzman ekibiyle bu sektörde yerini aldı."

Diğer Avrupa ülkeleri ile kıyasladığımızda bizim gibi kalkınmakta olan bir ülkede belediyelerin işi çok daha zordur. Basit bir örnekle Kadıköy - Kartal metrosunun maliyetinin yaklaşık 1 milyar Avro - 2,3 milyar TL - olduğunu ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin de 3 adet metro projesi gerçekleştirdiğini varsayalım. Kısaca toplamda 7 milyar TL'lik bir yatırımdan bahsediyoruz. Oysa 2008 yılında bütün belediyelerimizin gelir bütçesi sadece 25.7 milyar TL

Umut Özdoğan kimdir?

DenizBank Kamu Finansmanı'ndan Sorumlu Grup Müdürü olan Umut Özdoğan, yaklaşık on bir yıldır DenizBank'ta çalışıyor. İstanbul Lisesi ardından Marmara Üniversitesi İngilizce İşletme Bölümü'nden mezun olan Özdoğan, İşletme masterını Yeditepe Üniversitesi'nde yaptı. Halen, Marmara Üniversitesi'nde Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim alanında doktorasına devam eden Özdoğan, DenizBank'ın yönetici yetiştirme sınıflarında yöneticilik eğitimleri aldı. Şubecilikten operasyona, hazineden, yurtdışı iştiraklerine kadar birçok farklı birimde görev alan Özdoğan, Türkiye'deki görevinden önce DenizBank Viyana'da dört yıl çalıştı. 2007 yılında Türkiye'ye dönen Özdoğan, halen DenizBank Kamu Finansmanı Grup Müdürü olarak görev yapmaktadır.

idi. Bu örnekte de görüldüğü üzere belediyelerimizin bütçe açığı vermesi de çok normal. Ayrıca yeri de gelişmiş belirtmekte yarar var: Avrupa Birliği'ndeki 27 ülkenin yirmisinde yerel idarelerin konsolide bütçeleri açık vermiştir. Avrupa Birliği'nde bütçe dengelerinin GSYİH'e oranı -%0.27 iken Türkiye'nin ortalaması -%0.32'dir. Yani Türkiye ve AB ortalaması neredeyse aynı seviyelerdedir.

Nihayetinde Türkiye yerel anlamda gelişim sürecinde ve DenizBank da bu

değişim ve gelişim sürecini yakından takip ediyor. 2006 yılında belediye ve iştiraklerindeki Bankamız nakit ve gayri nakit kredi yüküklüğü 97 milyon TL iken bu rakam 2008'de 498 milyon TL'ye, şu an itibarıyla de 750 milyon TL'ye yükselmiştir. DenizBank olarak hedefimiz; büyüklüğümüzü daha da artırarak bu alandaki bir numaralı oyuncu olmaktır.

Belediyeler harcamıyorlar diyoruz ama onların bu harcamaları yapılması için yeterli kaynakları var mı acaba?

Belediyeler bir kentin tüm altyapı sorunlarını çözmekle yükümlü. Belediyeler ayaklarını yorganlarına göre uzatıyor elbette. Zaten belediyelerimizin önemli bir borç yükünün olmadığı rakamlarla da açıkladık ama ülkemizin daha fazla yatırıma ve dolayısıyla da gelire ihtiyacı var. Biraz önce metro örneğini verdim, mevcut gelirler yeterli değil. Ayrıca belediyelerimizin öz gelir kaynakları yok denecek kadar az. Oysa Avrupa'daki yönetimler çoktan yerel yönetimlerin gücünü algılamış ve öz gelir kaynakları sağlamış, kendi gelirlerini kendisi belirleyen ve tahsil eden idareler konumuna gelmiştir. Türkiye'deki belediye gelirlerinin yüzde 50'sinden fazlası merkezi hükümetten geliyor. Kendi gelirleri yüzde 30 civarında ki onu bile merkezi hükümet tarafından karara bağlanan oranlarda tahsilat yetkileri olduğu için kendileri belirleyemiyorlar. Yatırımların büyük çoğunluğunun yapıldığı büyükşehirlerde durum çok daha vahim; bütçelerinin yüzde 62'si merkezi hükümete bağlı ve sadece yüzde on ikisi kendi gelirlerinden oluşmaktadır. Düşünebiliyor musunuz, milyarlarca liralık yatırım ve borç yükünün altına giren ve uzun vadeli projeler yapmasını beklediğimiz belediyeler, kendi bütçelerini bile oluşturmada merkezi hükümetin aldığı kararlara bağlılar.

Ama biz yine de yerelleşme konusunda son yıllarda çok ciddi ve olumlu adımlar atan hükümetimizin 2010 yılında belediyelerin kendi gelirlerini artırmalarına olanak sağlayacak yasal düzenlemeleri de yapacağını umuyoruz.

YERELLEŞME ÜNİTER YAPIYA TEHDİT DEĞİLDİR

Türkiye siyasal yapısı nedeniyle yerinden yönetimi gerçekleştirilemiyor. Kısa süre zarfında siyasal nedenlerden dolayı yerelleşmenin sağlanması da zor gözüküyor. Bu durumda finansal argümanların yerel yönetimler için çok çeşitlenmesini beklemek mi gerekir, ya da belediyeler böyle bir ortamda ne tür finansal argümanları tercih edebilirler?

Ülkemizde üniter devlet ve federal devlet kavramları maalesef karıştırılmaktadır. Üniter devlet, federal olmayan devlet türüdür. Anayasal olarak egemenliği federe devletlerle paylaşmayan merkezî bir otoritedir, yani merkezde yaptığı yasaları ülkenin her köşesinde uygulayan yönetim biçimidir. Türkiye Cumhuriyeti de Anayasası gereği üniter devlet yapısına sahiptir. Lakin üniter yapı yerelleşmenin önünde bir engel değildir. Zaten Anayasamız'ın 127. maddesi de yerelleşmenin hukuki altyapısını oluşturmaktadır. Dolayısıyla siyasal yapımızın yerelleşmeye engel olduğu yorumuna katılmadığımı belirtmek isterim. Aksine ülkemizde

bu hususta son yıllarda birçok yasal düzenlemenin de yapıldığını görmekteyiz. Ama yeterli mi? Hayır, katetmemiz gereken daha çok yol var...

Rakamlarla da sorunuza cevaplar- sak; İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin (IBB) 2009 yılı konsolide bütçesi, 21 iştirak ve 2 bağlı idaresi ile 18 milyar TL idi. Yani IBB'nin bütçesi Türkiye'deki belediyelerin toplam bütçelerinin yarısından daha fazladır. Bu çok ciddi bir rakam ama Türkiye genelinde durum çok daha farklı.

İl ve ilçe belediyelerinden ziyade çoğu büyükşehir belediyesinin bütçesi bile 500 milyon TL'den az. Yani metro değil de 10-15 km'lik bir hafif raylı sisteminin bile yaklaşık maliyetinin 100-150 milyon Avro civarında yani 300 milyon TL civarında olduğunu varsayarsak, normal ölçekte bir belediyenin böyle bir projeyi hayata geçirmesi için bütün bütçesini buraya kanallize etmesi gerektiği sonucu çıkacaktır.

Sonuç olarak ihtiyaçlar fazla ve ona göre de farklı finansal çareler aramaları gerekiyor. Yaptığımız ziyaretlerde şunu söylüyoruz: Eğer belediyeler büyük yatırımlar yapmak istiyorsa mutlaka uzun vadeli borçlanmaları gerekiyor.

Türkiye'deki bankalar olarak kaynaklarımız ve vade yapımız sınırlı. Ancak dışarıdan kaynak getirebiliyoruz. "Eximbank"lar; Hermes, Sace, Coface gibi kuruluşlar bunlardan bazıları. Örnek vermek gerekirse İETT için 50 adet otobüs finansmanın yüzde 85'ini Hermes'in sağladığı garanti ile Dexia'dan uzun vadeli bir şekilde getirdik. Ya da Kadıköy - Kartal metro yapımı için İtalyan Eximbank'ı Sace'den 10'a yakın bankadan oluşan bir konsorsiyum ile yine aynı çerçevede uzun vadeli kaynak sağladık.

Peki, burada ne yapıyor Eximbanklar, nasıl belediyelerin kredibilitelerini ölçüyorlar? Reyting raporlarına bakarak. Biz de usanmadan, sıkılmadan bütün belediyelere reyting raporu alın diyoruz. Şu ana kadar maalesef sadece 5 belediye reyting raporu almıştır. Önümüzdeki dönemde bu sayının artmasını umuyoruz.

BÜYÜK YATIRIMLAR UZUN VADELİ KREDİLERLE YAPILIR

Uzun vadeli kredilerden bahsettik. Ancak belediyeler siyasal yapıları gereği uzun vadeli değildir. 5'er yıllık seçimlerle başa gelirler ve projelerini ona göre yaparlar. Bu durum bir çelişki oluşturuyor mu?

Belediyeler kısıtlı bütçelerle iş yapmaya çalışıyor. Belediye finansmanı anlamında elimizde mevcut ve güzel bir örnek var; IBB'nin Kadıköy-Kartal Metro finansmanı. Türkiye'den ve Avrupa'dan birçok banka bir araya gelerek 3 yıl ödemesiz 10 yıla yakın bir vadede bu projeye 750 milyon Avro'luk finansman sağladık. Düşünebiliyor musunuz böyle bir projeye kısa vadeli bir şekilde finansman sağlandığını? Ama maalesef bunun dışında, sağladığımız kredilerin çoğu kısa vadeli. Belediye başkanları kendi dönemleri süresinde yatırım yapmak ve aldıkları finansmanı da kapatmak istiyor. Fakat olamıyor ve doğal olarak da yeni gelen yönetim borç yüküyle karşılaşılıyor, sarmal bu şekilde büyüyüp gidiyor.

Aslında temel sorun yerel yönetimlerde profesyonel kadroların eksikliği. Küçük ve orta ölçekli firmalar bile proje ve finansman hususunu profesyonellere bırakırken, milyarlarca liralık bütçeleri yöneten belediyelerimiz bu konuda oldukça geride. Oysa mevcut kaynaklar bu husustaki istihdama olanak sağlanmasının yolunu açmış.

Biz yerel yönetimlerin yatırımlarında özel bankaların işin içerisine girmesi gerektiğini düşünüyoruz, bu konuda Dexia ile öncülük görevini üstlenmiş durumdayız. Elimizde çeşitli yerlerden sağladığımız fonlar var. Örneğin Fransız Kalkınma Ajansı ile yaptığımız 80 milyon Avro'luk bir anlaşma ya da Avrupa Yatırım Bankası'ndan sağlanan 150 milyon Avro'luk fon gibi. Bunlar, belediyelerin çeşitli projelerine uzun vadeli olarak kullanılabileceğimiz bir kaynak.

Beklentilerinizi karşılayabiliyor musunuz? Hedeflediğiniz nokta nedir?

2009 yılı için hedeflediğimiz noktanın üzerindeyiz. Ancak 2010 yılı hedefimiz çok daha fazlasını yapmak. DenizBank şu an İstanbul, İzmir, Eskişehir, Antalya, Mersin, Kütahya, Manisa, Bursa gibi şehirlerde var ama artık daha da ileriye gitmek istiyoruz. Nüfusu 100 binin üzerinde olan her kent bizim hedefimiz içerisinde yer alıyor. Bu kapsamdaki 171 adet belediyenin 116'sını ziyaret ettik. 29 tanesine limit çıkarttık ama bunu yeterli görmüyoruz, bütün belediyelerin kapısını çalacağız. Bu amaçla kamu finansmanını DenizBank'ta ayrı bir iş kolu olarak yapılandırdık. Genel müdürlükten şubelere kadar belediye finansmanı konusunda ayrı ve özel bir ekip kurduk. Bizi rakiplerimizden farklı kılan da budur.

Marmara Bölgesi'nde hangi belediyeler ile çalışıyorsunuz?

Marmara Bölgesi, belediye anlamında çok zengin bir bölge. Türkiye ekonomisinin de kalbinin bu bölgede attığını hepimiz biliyoruz. İstanbul, Bursa, İzmit, Balıkesir bizim bulunduğumuz iller. Ayrıca Çanakkale Belediyesi ile görüşüyoruz. Tekirdağ'a Kırklareli'ne de gittik. Kısacası Marmara'daki her il ile çalışmak istiyoruz.

Teşekkürler

AFD Türkiye Müdürü Laurent Duriez Vizyonu Olan Belediyelere Kredi Veriyoruz

AFD (Agence Française De Développement), yani Fransız Kalkınma Ajansı daha çok gelişmekte olan ülkelere destek veren Fransa Hükümeti destekli bir kurum. Genellikle çevreye ve kalkınmaya yönelik sosyal içerikli projeleri destekleyen AFD, yerel yönetimlere ve KOBİ'lere uygun faizli krediler sağlıyor. İki aydır Ajans'ın Türkiye Müdürlüğü görevini yürüten Laurent Duriez ile yerel yönetimlerin finansmanını konuştuk.

Laurent Duriez kimdir?

Laurent Duriez, AFD'ye (Agence Française De Développement), 1990 yılında girmiş. Yine Ajans'la bağlantılı olarak Afrika'da ve Washington'da Dünya Bankası'nda görevler yapmış. Türkiye'ye gelmeden önce Ajans'ın Paris Merkezinde strateji biriminde çalışan Duriez, iki aydır AFD Türkiye Müdürü olarak görev yapıyor.

Bize AFD'yi anlatır mısınız?

AFD bir ticari banka değildir, bir kalkınma bankasıdır. Amacı da devletler arası işbirliğini geliştirmektir. AFD daha çok az gelişmiş ve kalkınmakta olan ülkelere faaliyet gösteriyor. Ayrıca Akdeniz çevresi ve Afrika ülkeleri faaliyet gösterdiği yerlerdir. Kurumun üç temel hedefi vardır, birincisi fakirliği azaltmaktır. Bu çerçevede BM'nin

sunduğu hedeflere ulaşmaya çalışmaktır. İkincisi sürdürülebilir kalkınmayı desteklemek, üçüncüsü ise çevre-sağlık gibi dünya değerlerinin korunmasını sağlamaktır. AFD bu amaçlar doğrultusunda özel ve kamu projelerine finansman sağlamaktadır. Bu özel sektör şirketleri, kamu sektörü veya belediyeler olabilir. Bununla birlikte AFD, kamu politikalarına da destek olmaktadır. Teknik destek ve uzmanlık sunmak bu desteklerden bazılarıdır.

AFD 2009 yılının sonunda toplamda 5 milyar Avro finansman sağlanmış olacak. Bu rakamın yarısı devletlere, yarısı da özel sektöre ait desteklerdir. Ajans şu an 60 ülkede faaliyet gösteriyor.

AFD Fransız hükümetine bağlı yarı resmi bir kuruluş mudur?

Fransız devleti destekli özel bir kuruluştur. Şöyle bir örnek verebiliriz. AFD, Dünya Bankası gibi bir kurumdur. Almanya'nın da buna benzer KFD diye bir bankası var. Biz uluslararası bir kamu kuruluşuyuz.

AFD kâr amacı güden bir kuruluş mudur?

AFD'nin fonları genelde Fransız hükümetinden geliyor. Bizim amacımız o fonları uluslararası işbirliği çerçevesinde doğru bir şekilde dağıtmaktır. AFD kâr amacı ile hareket etmez.

HAZİNE GARANTİSİZ KREDİ SAĞLIYORUZ

AFD'nin Türkiye'deki belediyelere kredi verme şartları nelerdir? Kredinin geri ödemesi nasıldır? Yerel yönetimlere kaynak sağlayan diğer finans kuruluşlarına göre AFD'nin avantajları nelerdir?

AFD'nin Türkiye'deki amacı Türkiye ile Fransa arasındaki ekonomik faaliyetlerin gelişmesini desteklemektir. Bu amaç doğrultusunda öncelikle Türkiye'nin AB'ye yaklaşmasını desteklemektir. İkincisi de sürdürülebilir kalkınma çerçevesinde, özellikle çevre politikalarını desteklemektir. Biz Dünya Bankası gibi bir kurum olduğumuzu belirttik ama onlardan çok daha küçüküz tabii. Biz devletlere destek olmaktadır daha çok ekonomik aktörlerle destek olmayı tercih ediyoruz. Türkiye'de özellikle gelişmekte olan bölgelerdeki KOBİ'lere aracı bankalarla destek olduk. İkincisi de belediyelere destek oluyoruz. Belediyelerle doğrudan çalışıp, çevre konusu ve diğer konularda destekler sağlıyoruz.

Kalkınma bankası olduğumuz için uzun vadeli fonları ver-

mevi hedefliyoruz. Kalkınma uzun vadeli bir iş olduğu için, fonların uzun vadeli olması gerekiyor. Bankalara destek sağlayarak KOBİ'lere finansman sağlıyoruz. Örneğin Halkbank'a sosyal sorumluluk projesi kapsamında bir destek verilmişti. Ayrıca DenizBank'a belediyelere yönelik kullandırması için bir kaynak verildi.

Neden belediyelerle çalışıyorsunuz?

Türkiye'de şu an inanılmaz bir altyapı ihtiyacı var. Bu ihtiyaçların çoğu belediyeleri ilgilendiriyor. Bu ihtiyaçlar karşısında belediyelerin kaynak bulma sıkıntısı olduğunu fark ettik. Bizim amacımız doğrudan belediyelerle çalışarak, kredi kapasitelerini geliştirmek ve altyapı yatırımlarına destek olmaktır. Dünyada finans kurumları genelde Hazine garantili krediler veriyorlar. Biz ise Hazine garantisiz finansman sağlıyoruz. Daha doğrusu belediyelerin projelerine devlet desteği olmadan finans desteği sağlıyoruz.

Belediyelere kredi verirken aradığınız kriterler nelerdir?

İlk baktığımız nokta; belediyelerin mali durumudur. Borç durumu nedir, gelir durumu nedir, borçlanma ve gelirlerinin kapasitesi nedir? Bunlara bakarak belediyeleri seçiyor ve destekliyoruz.

Türkiye'de hangi belediyelerle çalıştınız?

İstanbul ile çalıştık. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin inanılmaz ihtiyaçları var. Yatırım -ulaşım programına destek sağladık. Desteğimiz Avrupa Yatırım Bankası ile bir-

likte yapıldı. Şimdiye kadar Türkiye'ye 1 milyar Avro'luk desteğimiz oldu. Yıllık yaklaşık 150 milyon Avro'luk destek sağlıyoruz. Biz sadece İstanbul'la çalışmak istemedik, kalkınmakta öncelikli yerlerle de çalışma isteğimiz vardı. Kayseri Büyükşehir Belediyesi ile de çalıştık. Biz Kayseri'de yatırım programına bir destek sağladık. Paket şeklinde bir finansman sağlayarak ulaşım-mahalle rehabilitasyonları gibi projelerde katkı yaptık. Bursa Büyükşehir Belediyesi ile de çalıştık.

Kredinin özellikleri nelerdir? Vade ve faizi ile ilgili bilgi verebilir misiniz?

Biz 12 yıl vadeli 4 yıl geri ödemesiz krediler sağlıyoruz. Uzun vadeli kaynak ihtiyacını karşılıyoruz. Baz aldığımız faiz ise Euribor faiz oranıdır. Ticari kuruluşlarla karşılaştırırsanız sanırım en uygun kredi veren kuruluş bizizdir.

İsteyen her belediyeye kredi sağlıyorsunuz?

İsteyen her belediyeye kredi sağlayamıyoruz. AFD'nin her belediyeye kredi sağlamak gibi bir misyonu yok. Biz vizyonu olan, uzun vadeli projesi olan, daha çok kalkınma ve çevre konusunda bir şeyler yapmak isteyen belediyelerle çalışmayı hedefliyoruz.

Teşekkürler

Marmara'dan

SANAT

*Yalnız senin gezdiğin bahçede açmaz çiçek,
Bizim diyarımız da bin bir baharı saklar!
Kolumuzdan tutarak sen istersen bizi çek
İncinir düz caddede dağda gezen ayaklar*

*Sen kubbesinde ince bir mozaik arar da
Gezersin kırk asırlık mabedin içini
Bizi sarsar bir sülüs yazı görsek duvarda,
Bize heyecan verir bir parça yeşil çini*

Faruk Nafiz ÇAMLIBEL

İSTANBUL METROPOLÜNDE VE MARMARA BÖLGESİNDE GELİŞMENİN PLANLANMASI VE YÖNETİMİ

İstanbul metropoliten alanını planlarken, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden beklenen, Marmara Bölgesi için bir "Bölge Planı" yapması değildir. İstanbul'dan beklenen; bölge için, ülke için, diğer ülkeler için çok önemli etkileri olacak metropoliten faaliyetleri planlarken, faaliyetlerinin Marmara Bölgesi'ne etkilerini ve bölgedeki gelişmelerin İstanbul'a etkilerini hesaba katmasıdır. Başka bir deyişle, metropol İstanbul'u planlarken, Marmara Bölgesi'ndeki gelişmeleri ve planlama çalışmalarını dikkate alması, bölgesel ölçekte çalışma yapması, mevcut çalışmalara katılması, bazı çalışmaları üstlenmesi, diğer aktörlerle ortak çalışma yapması, diğer kamu kuruluşları ile protokol yaparak, "metropol bölge"nin planlanması için zorunlu olarak yapılması gereken araştırma ve planlama çalışmalarını yerine getirmesidir.

METROPOLİTEN İSTANBUL'UN PLANLAMA SORUNU

Dünyanın en büyük metropollerinden birisi olan İstanbul, 1970'li yıllardan itibaren çok hızlı bir kentleşme ve sanayileşme süreci yaşamıştır. Bu hızlı gelişme – sürekli planlama çabalarına rağmen- büyük ölçüde plansız ve sağlıklı gerçekleşmiş, bu süreçte İstanbul başta doğal kaynaklar olmak üzere, kaynaklarını sürdürülebilir kullanamamıştır. Hızlı gelişen ve Anadolu'nun her yöresinden göç alan İstanbul, içinde yer aldığı Marmara Bölgesi'nin gelişmesini de olumlu/olumsuz yönde etkilemiştir. İstanbul Metropolü, başta su olmak üzere, kaynaklarının sınırına gelmiş, hatta kritik eşikler aşılmıştır. İstanbul su ihtiyacını karşılamak için, Marmara ve Batı Karadeniz Bölgesinin su kaynaklarını (Istıranca Dereleri, Melen Çayı) kullanmak zorunda kalmış-

tir. Susuz bir hayat düşünemeyeceğine göre, Bölge'nin su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı, İstanbul ve Bölge için, yakın gelecekte en önemli planlama ve yönetim sorunu olacaktır.

1960'lı yıllardaki bölge planlama çalışmaları hariç tutulacak olursa, İstanbul için 1967 yılından bu yana sürdürülen "Metropol İstanbul"un planlama çalışmaları, gelişmeyi kontrol edememiş, genellikle plansız gelişmenin sonradan kabulü şeklinde sonuçlanmıştır. Çünkü geçmişte yapılan planlama çalışmaları, bölge ve ülke ölçeğindeki gelişme trendlerini,

uluslararası düzeyde metropollerin rollerini yeterince dikkate almamış ve gelecekteki gelişmeleri değerlendirememiştir. Diğer yandan, planlamaya, ağırlıklı olarak, fiziksel gelişmeyi imar planlarına işleme olarak yaklaşmış, gelişmenin, sosyo-ekonomik ve kurumsal yanı (gelişmenin yönetimi) ihmal edilmiştir.

METROPOLİTEN BÖLGENİN PLANLANMASI

İstanbul'un "Dünya Kenti", "Avrupa Kültür Başkenti" gibi hak ettiği sıfatlar ve ülke ölçeğinde sanayi üretimindeki, ödenen vergilerdeki, ihracat ve ithalattaki payı; ülke düzeyinde sunduğu eğitim ve sağlık hizmetleri dikkate alındığında, İstanbul için yapılan ve yapılacak çalışmaların, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin fiziki sınırları içindeki faaliyetlerle sınırlandırılması mümkün değildir.

İstanbul Metropoliten alanını planlarken, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden beklenen, Marmara Bölgesi için bir "Bölge Planı" yapması değildir. İstanbul'dan beklenen, bölge için, ülke için, diğer ülkeler için çok önemli etkileri olacak metropoliten faaliyetleri planlarken, faaliyetlerinin Marmara Bölgesi'ne etkilerini ve bölgedeki gelişmelerin İstanbul'a etkilerini hesaba katmasıdır. Başka bir deyişle, Metropol İstanbul'u planlarken, Marmara Bölgesi'ndeki gelişmeleri ve planlama çalışmalarını dikkate alması, bölgesel ölçekte çalışma yapması, mevcut çalışmalara katılması, bazı çalışmaları üstlenmesi, diğer aktörlerle ortak çalışma yapması, diğer kamu kuruluşları ile protokol yaparak, "metropol bölge"nin planlanması için zorunlu olarak yapılması gereken araştırma ve planlama çalışmalarını yerine getirmesidir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi, kaynaklarını akılcı kullanabilmek için, sınırları içindeki faaliyetlerini planlarken, bu faaliyetlerinin sınırları dışındaki etkilerinin belirlenmesi, faaliyetlerinin etki alanındaki doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilir kullanımı için metropol yönetim olarak "ana aktör" rolünü üstlenmelidir.

BÖLGESEL GELİŞME VE BÖLGESEL PLANLAMA İHTİYACI

İstanbul'un geleceğe dönük olarak, diğer metropollerle rekabet edebilir, kaynaklarını daha dengeli ve planlı kullanabilir hale gelmesi için; içinde yer aldığı bölge ile karşılıklı etkileşimi dikkate alınarak, "Bölgesel Gelişme" konsepti çerçevesinde, İstanbul metropolünün ve Marmara Bölgesi'nin birlikte planlanması ve bölgesel gelişmenin, "Yönetişim" konsepti çerçevesin-

de birlikte yönetilmesi gerekmektedir. İstanbul metropolünün gelişme stratejilerini belirlerken, İstanbul'u, içinde yer aldığı Marmara Bölgesi'nden, Türkiye'nin gelişme politikalarından, Balkanlar'dan, hatta dünyadaki gelişmelerden ayrı düşünmek mümkün değildir. Bununla birlikte, İstanbul metropolünün gelişme stratejilerinin belirlenmesinde ilk düşünülecek bölge, günlük ilişkiler içinde olduğu Marmara Bölgesi'dir. Nitekim, deniz ulaşımı (Yalova'ya, Bandırma'ya, Bursa / Mudanya'ya hızlı feribot ve deniz otobüsü seferleri gibi) açısından, su kaynaklarının kullanımı (İstiranca Dereleri, Melen Çayı) açısından, sanayinin desantralizasyonu açısından baktığımızda bile, İstanbul metropoliten alanının mevcut gelişme trendleri, Marmara Bölgesi ile karşılıklı etkileşim içindedir. Ulaşım ve iletişim araçlarının hızla gelişimi sonucu, mesafelerin kısılması da dikkate alındığında, İstanbul metropoliten alanının planlanması ve gelişmenin yönetimi, Marmara Bölgesi'nden ayrı düşünülemez hale gelmiştir.

İstanbul'un, bir dünya kenti ve Avrupa Kültür Başkenti olması, ülke ekonomisine yaptığı önemli katkı, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin ve İSKİ'nin yatırım bütçelerinin büyüklüğü, yabancı sermaye için cazip bir yatırım alanı olması, İstanbul metropolünün ve etki alanının (Marmara Bölgesi'nin) daha planlı ve sağlıklı gelişmesini ve gelişmenin -dünya metropol bölge örneklerinde olduğu gibi- yönetilmesini zorunlu kılmaktadır.

İstanbul metropoliten alanında ve Marmara Bölgesi'nde planlama konusuna, salt fiziki plan (imar planı) yapma açısından değil, gelişmenin yönetimi, çevrenin korunması, kıyıların ve su kaynaklarının yönetimi ve sürdürülebilir kullanımı açılarından yaklaşılmalıdır.

Bütüncül bir yaklaşım sonucu olmasa da;

- Marmara Bölgesi'nin gelişme stratejilerini de dikkate alan İstanbul Metropoliten Alan planlama çalışmaları,
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin sınırlarının İl sınırları ile aynılaştırılması,
- Oluşturulan "Bölge Kalkınma Ajansları",
- Bölgedeki illerin "Çevre Düzeni Planlarının Uyumlu Hale Getirilmesi" çalışmaları (Çevre Bakanlığı, Marmara Belediyeler Birliği ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi),
- Sanayinin bölge içinde desantralizasyonu sonucu, İstanbul Sanayi Odası üyelerinin Marmara Bölgesi'ne yayılmış olması, gibi oluşumlar, İstanbul metropoliten alanı ve Marmara Bölgesi'ndeki

gelişmelerin yeni yaklaşımlarla, gelişmeden etkilenen tüm aktörlerin katılımı ile planlanması ve yönetimi konusunda bir "ortak akıl" oluşmakta olduğunu göstermektedir.

MBB VE ÜYELERİNİN BÖLGESEL SORUNLARIN ORTAKLAŞA ÇÖZÜMÜ KONUSUNDAKİ ROL VE SORUMLULUKLARI

Bilindiği gibi, Marmara Belediyeler Birliği, Marmara Bölgesi'ndeki üye belediyelerin ortak sorunlarına çözüm bulmak üzere kurulmuş, kamu tüzel kişiliğine sahip, bölgesel bir yerel yönetim kuruluşudur. Birlik'e Marmara Bölgesi'ndeki 4 Büyükşehir Belediyesi (İstanbul, Bursa, Kocaeli, Sakarya), 7 İl Merkez Belediyesi dahil olmak üzere 230 belediye üye bulunmaktadır. Birlik Tüzüğü'nün, Birlik'in görev ve hizmet alanlarını düzenleyen 7. Maddesi'nde, aşağıda belirtilen hususlar da Birlik'in Görevleri arasında sayılmıştır:

☞ Üye belediyelerin planları arasında uyum sağlamak, sürdürülebilir kentsel ve bölgesel stratejileri belirlemek amacıyla, faaliyet alanında stratejik plan yapar, kamusal ve özel kuruluşların bu tür çalışmalarına katılır,

☞ Çevrenin korunması ve atıkların yönetimi konularında bölgesel ölçekte, ortak planlama ve projelendirme çalışması yapar ve uygular, diğer merkezi ve yerel yönetim kuruluşlarınca yürütülenlere katılır, işbirliği yapar,

☞ Birlik'in faaliyet alanında ve sürdürülebilir kalkınma hedefi doğrultusunda, sosyal, ekonomik ve kültürel geliş-

meye katkıda bulunmak için çalışır, bu alanlardaki çalışmalara katılır ve katkıda bulunur,

Marmara Belediyeler Birliği'nin 2 Kasım 2006 tarihinde yapılan, Birlik Meclisi'nin 2006 yılı 2. Olağan Toplantısı'nda, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Marmara Belediyeler Birliği Başkanı Kadir Topbaş, yaptığı açılış konuşmasında, belediyeler arasında işbirliğinin geliştirilmesi konusunda, aşağıdaki hususlara özellikle vurgulamıştır:

“Bizler Marmara Bölgesi'nin belediyeleri olarak, 31 yıl önce başlatılan, belediyelerimiz arasındaki işbirliğine önem vermek ve daha da geliştirmek zorundayız. Ben İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı ve Birlik Başkanı olarak bu konuda önemli katkılarda bulunduğuma inanıyorum. Metropol ölçeğe başlattığımız planlama çalışmalarını, tüm Marmara Bölgesi'nin gelişmelerini de dikkate alarak, bölge ölçeğine taşıdık. Bölge planlama çalışmaları yapan bir grup kurduk, bir yılı aşkın bir zamandır çalışmaları sürüyor. İstanbul'u planlama açısından, Marmara Bölgesi'ni günlük ilişkiler bazında etkileyen metropol bölge olarak ele alıyoruz. Bölgenin Trakya ve diğer alt bölge ölçeğindeki planlama çalışmalarına destek veriyoruz, işbirliği içinde çalışıyoruz. Birlik olarak amacımız, üye belediyelerimizin planlama ve projelendirme çalışmalarına, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin çalışmalarından da yararlanarak teknik destek vermek, bunun için de, bölgesel ölçekli çalışmaları, Birlik bünyesinde oluşturulacak bir birimle yürütmek olmalıdır.

Gelecek kuşaklara, yaşanılabilir kentler ve sürdürülebilir bir çevre bırakmak istiyorsak, Birlik olarak uzun vadeli düşünmek, ortak kararlar almak durumundayız. Sadece olası bir Marmara depremi riski bile ortak planlama ve uzun vadeli programlar yapmamızı zorunlu kılmaktadır”...

Sonuç olarak, sadece “su sorunu”na uzun vadeli çözüm bulma ve bölgenin su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı zorunluluğu bile, tek başına, bölgedeki gelişmelerin akılcı yönetimi için, bütün ilgili kamu kuruluşlarının ve özel sektörün, gelişmeden etkilenen ve gelişmeyi etkileyen diğer aktörlerin, ortak çalışmasını gerektirmektedir. Bölgesel bir kamu kuruluşu olarak Marmara Belediyeler Birliği'nin ve başta bölge nüfusunun 2/3'ünün yaşadığı İstanbul Büyükşehir Belediyesi olmak üzere, Birlik'e üye belediyelerin görev ve sorumluluğu, bölgesel sorunlara ortaklaşa çözüm bulmalarını zorunlu hale getirmektedir. Birlik'in en önemli kuruluş amacı da bunu gerektirmektedir. Bu aynı zamanda, bölgedeki kuruluşların gelecek kuşaklara karşı bir sorumluluğudur.

OSMANLI'NIN MİRASI KAZIKLI KERVANSARAY'I

Gölcük Belediyesi, 1550 tarihli Kazıklı Kervansaray'a restorasyonu ve resüsitasyonu için harekete geçti ve bir proje hazırladı. Söz konusu proje, tarihi bir eseri yok olmaktan kurtarıırken Gölcük'e de oldukça modern bir kültür tesisi kazandı. Bir taşla iki kuş vuran Kazıklı Kervansaray Projesi, MBB tarafından düzenlenen Örnek Belediyecilik Proje Yarışması'nda Sosyo Ekonomik ve Kültürel Projeler kategorisinde 32 Katılımcı Belediye arasından birinci seçilerek ödüllendirildi.

Marmara Belediyeler Birliği tarafından geleneksel hale getirilen Örnek Belediyecilik Proje Yarışması'nda bu yıl birçok proje ödül aldı. DenizBank'ın sponsorlu-

ğunda gerçekleştirilen bu yarışmada, Gölcük Belediyesi'nin Projesi olan Kazıklı Kervansaray'ı Restorasyon ve Çok amaçlı Kültür Merkezi, Sosyo Ekonomik ve Kültürel Projeler kategorisinde 32 Katılımcı Belediye arasından sıyrıldı ve birincilik koltuğuna oturdu. Bu başarılı projenin mimarı Gölcük Belediye Başkanı

Mehmet Ellibeş, ödülünü alırken oldukça gururlu ve mutlu gözüküyordu. Mehmet Ellibeş, Bu proje ile hem tarihi bir yapıyı yok olmaktan kurtarmış, hem de Gölcük'e bir kültür merkezi kazandırmıştı. Biz de bu ayki söyleşimizi kendisine ayırmak ve projenin ayrıntılarını öğrenmek için Gölcük Belediyesi Başkan'la söyleşi yaptık.

Sayın Başkan, öncelikle Birincilik ödülü aldığınız için sizi kutluyoruz. Bu projenin nasıl doğduğunu anlatabilir misiniz?

Bu Kervansaray kalıntısı harabe bir şekilde Gölcük'te konuşlanmış vaziyetteydi. Uzun yıllardır vatandaşlar Kervansaray'ın bahçesinde meyve yetiştiriyorlardı. 17 Ağustos Depremi'nden sonrası kalıcı konutlar için ilave yerlerin istimlakı gündeme geldi ve bu yerler arasında Kervansaray'ın bulunduğu alanda var idi. Arazi, depremden sonra istimlak ile özel şahıstan devletin eline geçti. Bu Kervansaray harabesi konut yapımı için yıkım ile karşı karşıya kalınca biz Gölcük Belediyesi olarak harekete geçtik. Göreve geldiğimiz ilk günden itibaren buraların yeniden değerlendirilmesi, restorasyon ve restitüsyon yapılması için çalıştık. Gerekli başvurumuzu yaptık. Ama süreç bizim tahmin ettiğimizden daha uzun sürdü. Kültür ve Tabiat Varlıkları Kurulu'nun onay vermesi iki seneyi aldı. Ama sonuçta 10.808 metrekare alan Gölcük Belediyesi'ne hem Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın hem de Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün onayı ile tahsis edildi. Projenin bitmesinden sonra yapım ihalesine geçtik. Sonuçta yapım ihalesini alan şirket, projesine uygun olarak Koruma Kurulu'nun kontrolünde inşaatın resüsitasyon ve restorasyonuna başladı. Biz bununla birlikte binaya bir fonksiyon yükledik ve kapalı alan oluşturduk. İnşa edilen bu kapalı alan da yine aslına uygun, projeye örtüşen bir sistem içerisinde oldu ve neticede takriben 350 kişinin aynı anda oturabileceği, tiyatro gibi farklı etkinliklerin de yapılabileceği çok amaçlı salona kavuştuk. Onun paralelinde fuayesi ve otantik restoranının kullanılabilmesi bir alana sahip olduk. Ayrıca 10 dönümlük bir bahçe açık hava sahnesi dahil olmak üzere geniş bir kültürel faaliyet alanımız oldu. Böylelikle 1550'li yıllarda yapılmış olan bu Kervansaray, yeniden gün yüzüne çıkarılarak, kamuoyuna, topluma ve insanlığın hizmetine sunulmuş oldu.

1500'LÜ YILLARIN ESERİ

Restorasyonda dış duvarlara hiç dokunulmadığı, duvarların hemen içinde yeni alanın yapıldığı görülüyor. Buna benzer restorasyonlarla pek karşılaşmıyoruz.

Evet... Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu en ufak bir taş eklenmesi veya çıkarılmasına bile müsaade etmedi. Biz de buna uygun olarak bu restorasyonu yaptık. Az önce belirttiğim gibi birtakım çıkıntı ve fonksiyonlar ekledik. Bu fonksiyonlarda bu tarihi eserin sürekli ayakta kalmasını sağlayacak. Sonuçta burada birtakım kültürel aktiviteler gerçekleştirilecek. Çok amaçlı kullanımın olduğu sürece tahribat olmayacak ve koruma altında kalacak.

Biz bu proje için yola çıkarken, "yerel yönetimler olarak sadece klasik belediyecilik anlayışı içerisinde olmamalıyız" dedik. Yol yapmak, su getirmek, çöp atmak, park-bahçe yapmak zaten bizim görevimiz. Tarihe de, kültüre de, sanata da yatkın projelerle insanların karşısına çıkmalıyız. Bu da ifade ettiğim gibi 1500'lü yıllarda yapılan bir eser. Tarihi İpek Yolu üzerinde bulunuyor. Biz bu eseri tekrar ayağa kaldırarak gelecek kuşaklara ulaştırmanın mutluluğu içerisindeyiz.

Kazıklı Kervansaray konum itibariyle Gölcüklüler tarafından rahatça kullanılabilir mi?

Kent merkezinde... Rahatça gelinip kullanılabilir. Etrafında konutlar var artık. İstanbul'a da çok yakın. İstanbul'dan hareket ettikten sonra 1,5 saatte buradasınız.

Bu restorasyonun maliyeti nedir?

Takriben 3 milyon TL'ye mal oluyor. Arkadaşlarımız çok özverili bir çalışma ortaya koydular.

BİRİNCİLİK KONUSUNDA İDDİALİYDİK

Bu çalışma Marmara Belediyeler Birliği tarafından düzenlenen yarışmada birincilikle ödüllendirildi. Bu konuda neler söyleyeceksiniz?

Kazıklı
Kervansaray

Gerçekten çok mutlu olduk. Sonuçta yerel yönetimler insanları mutlu etmenin, gayreti içerisindedeyiz. Ama bunun ödülle taçlandırılması bizi daha çok çalışmaya ve şevkle çalışmaya teşvik ediyor. Bu anlamda, jürinin gerçekten tarafsız, objektif kriterlerle değerlendirme yaptığına inanıyorum. Zaten biz iddialıydık. Bu projeye emek veren, katkı yapan herkese teşekkür ediyorum.

MBB ile ilgili düşüncelerinizi de alabilir miyiz? Bir üyesi olarak faaliyetlerinden memnun musunuz?

Ben, uzun yıllardır belediyede başkan yardımcılığı dahil birçok görevde bulundum. İki dönemdir de başkanlığı yürütüyorum. 78 yılında belediyeceliğe başladım ve o yıllardan itibaren MBB'yi biliyorum. O zamanlar memur olarak, yönetici olarak faaliyetlerine iştirak ederdim. Ama son dönemi bir kenara koyarsak, ondan önceki dönemlerde atıl bir kurum gibi geliyordu MBB... Ama son dönemde çok farklı bir atılım içerisinde. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız Kadir Bey, bu işi çok önemsendi ve önemli işler yaptı. Şimdi de Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Bey aynı desteği veriyor. Sürekli eğitim faaliyeti gerçekleştiriyorlar ve yasalarla ilgili belediyeleri bilgilendirme, bilinçlendirme yönünde güzel çalışmalar içerisindedirler. Ben onları kutluyorum, tebrik ediyorum. Her zamanda destek vermeye devam edeceğiz. Birliğimizin ayakta kalması için her türlü desteği vermeye devam edeceğiz.

İlginiz için teşekkürler sayın başkan.

Ben teşekkür ederim. Sizler belediyeceliğinin ne kadar zor bir iş olduğunu bilen insanlarsınız. Çalışmaları kamuoyuna anlatarak bizlere hizmet ediyorsunuz.

KAZIKLI KERVANSARAY

Kervansaray, 16. Yüzyıl ortalarında inşa edilmiş. İzmit'in Osmanlı Dönemi'ne ait önemli eserlerinden kabul edilen yapı, Kocaeli'nin Gölcük İlçesi'nde, tarihi İpek Yolu üzerinde bulunuyor. Mülkiyeti hazineye ait olan Kervansaray'a ait belgelere, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde de rastlamak mümkün. Bu arşiv bilgilerinden 1550'lerde inşa edildiği anlaşılan tarihi yapı, Hacı Hamza bin İvaz tarafından vakfiye olarak yaptırılmış. İstanbul'dan Hacca gitmek isteyenlerin ve ticaret kervanların dinlenme noktası olan Kazıklı Kervansaray'ı, IV. Murad'ın Bağdat Seferi sırasında da kullanılmış. İki yüz yıl sorunsuz bir şekilde ayakta kalan bu yapı, her ne kadar depremler nedeniyle hasar görse de uzun yıllar depo olarak değerlendirilmiş. Kervansaray'ın bulunduğu alan Kurtuluş Savaşı'ndan sonra, savaşta gösterdiği başarılar nedeniyle Zoboğlu Hasan'a tahsis edilmiş. Onun ailesi ise burayı uzun süre meyve ve sebze ekim alanı olarak kullanmış. Bu süre zarfında bir hayli yıpranan ve sadece duvarları kalan Kervansaray'ın bulunduğu alan 1999 depreminden sonra kalıcı konutların yapımı nedeniyle imara açılmış. Kervansaray alanı da kamulaştırılarak Milli Emlak Genel Müdürlüğü bünyesine girmiş.

Bunun üzerine harekete geçen Gölcük Belediyesi, Kazıklı Kervansaray'ını olumsuz koşullardan kurtarıp korumak ve kamu yararına yeniden kullanılmasını sağlamak amacı ile restitüsyon-restorasyon ve iç-ek yapı projesi hazırlatmış. Korunarak Osmanlı mimari ve tarihi eserlerinin gelecek kuşaklara ulaştırılması, aynı zamanda Gölcük'ün tarihle bütünleşen bir kültür merkezine sahip olması hedeflenmiş. Kervansaray'ın mimari yapısına zarar vermemek isteyen belediye, bu konuda hassas davranmış projenin aslına en uygun şekilde hayat bulması için Osmanlı Arşivleri'ni incelemiş ve bölgede benzer özelliklere sahip olan diğer tarihi kervansarayları incelemiştir. Yapının özgün yapı malzemeleri üniversite laboratuvarlarında araştırılmış ve sonuçta kervansaray kalıntısının olduğu gibi korunmasına ve içinin yeniden kullanıma açılmasına yönelik bir proje hazırlanmıştır.

Proje sonuçlandırıldığında, Gölcük 343 kişilik oturma alanı olan çok amaçlı bir salona sahip olacak.

MAHALLİ İDARELERDE GELECEĞİ PLANLAMA İMKÂN VE ZORUNLULUĞU 2:

STRATEJİK YÖNETİMİN UNSURLARI

Birlik Dergisi'nin önceki sayısında, stratejik yönetimin ilk alt unsuru olan stratejik planı ele almıştık. Bu sayıda performans programı, bütçe ve iç kontrolü ele alacağız. Önümüzdeki sayılarda da stratejik yönetimin diğer alt unsurlarını da sırasıyla inceleyeceğiz.

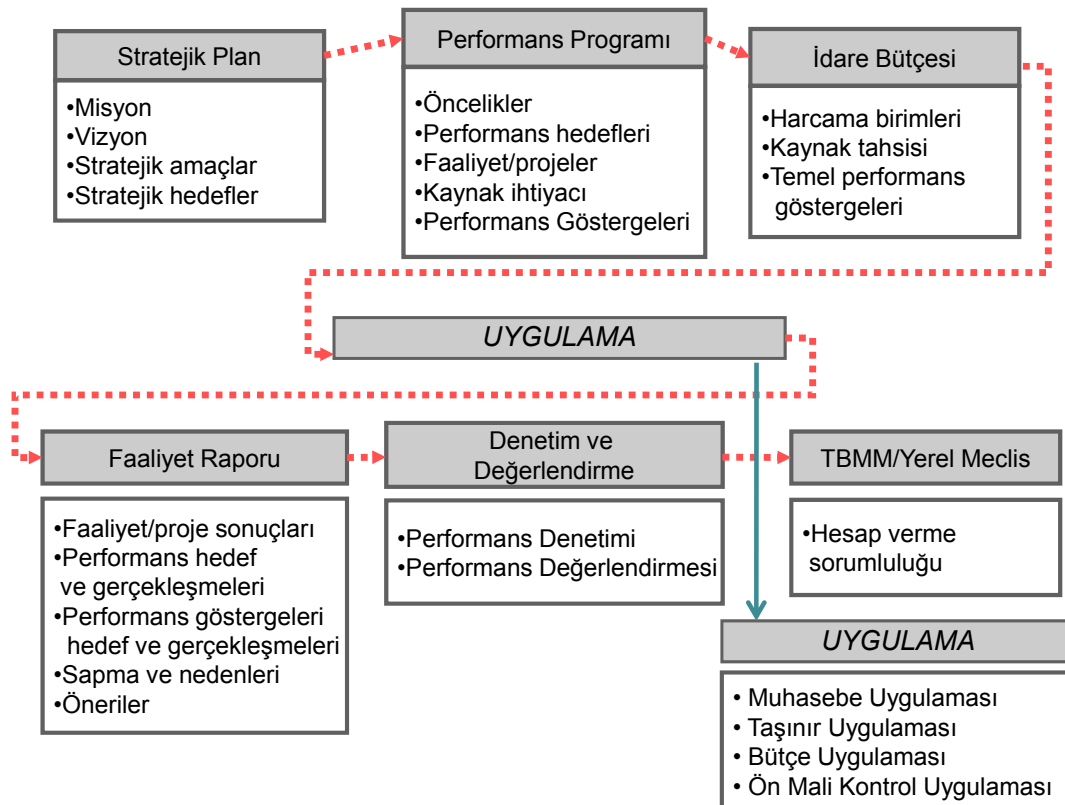
B- PERFORMANS PROGRAMI

Daha verimli ve yüksek kalitede hizmet sunumunu sağlamayı amaçlayan performans esaslı bütçeleme ilk uygulamaları, II. Dünya Savaşından sonra ABD'de ortaya çıkmıştır. 1949 yılında ABD yürütme organının bir parçası olan Hoover Komisyonu, bütçe sürecinde girdilere verilen önem yerine hükümetin aktivitelerine, fonksiyonlarına, maliyetlere ve ulaşılan hedeflere ağırlık veren bir yaklaşımı kabul etmiştir.

Ülkemizde geliştirilen performans programı modelinde, orta ve uzun vadeli bir stratejik planlama süreciyle bütçeleme başlamakta, stratejik plana uygun olarak yıllık performans programları hazırlanmakta ve bu programlar bütçenin dayanağını oluşturmaktadır. Bu modelde stratejik planın yıllık uygulamasını göstermek üzere performans programı hazırlanmaktadır. Daha sonra yapılması düşünülen faaliyetler ve faaliyetleri karşılayacak kaynaklar belirlendikten sonra, bütçe hazırlanmaktadır. Bütçe uygulaması sonucunda ise yıllık faaliyet raporu hazırlanarak performans dayalı bir hesap verme mekanizması oluşturulmaktadır. Bu mekanizmanın grafiksel gösterimi aşağıdaki gibidir.

C- BÜTÇE

Ülkemizde bekli de Cumhuriyet tarihinde eşine az rastlanır şekilde sıkıntılı bir bütçe hazırlık süreci yaşanıyor. Bütçe hazırlama sürecini başlatan çok önemli dokümanlar olan orta vadeli program, bütçe çağrısı ve eki bütçe hazırlama rehberi, yatırım genelgesi ve eki yatırım programı hazırlama rehberi yasal süreleri aylar geçmiş olmasına karşın yayınlanmamış durumda. Oysa 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 16. Maddesi'nde "Merkezî yönetim bütçesinin hazırlanma süreci, Bakanlar Kurulu'nun Mayıs ayının sonuna kadar toplanarak kalkınma planları, stratejik planlar ve genel ekonomik koşulların gerekleri doğrultusunda makro politikaları, ilkeleri, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükleri de kapsayacak şekilde Dev-

Mahalli idarelerde performans programı süreci aşağıdaki gibi işlemektedir.

PERFORMANS PROGRAMI SÜRECİ

MAYIS SONU	Program Dönemi Stratejisinin Belirlenmesi
TEMMUZ SONU	Faaliyet Maliyetleri Tablosunun Oluşturulması
AĞUSTOS SONU	İdare Teklif Performans Programının Hazırlanması ve Encümene Sunulması
EYLÜL AYININ SON HAFTASI	İdare Tasarı Performans Programının Hazırlanması
EYLÜL / EKİM AYININ SON GÜNÜ (BÜTÇE TEKLİFLERİNİN MECLİSE VERİLME GÜNÜ)	İdare Tasarı Performans Programının Meclise Sunulması
EKİM/KASIM AYI İÇİNDE BÜTÇENİN KABULÜNDEN ÖNCE	İdare Performans Programının Kabulü
OCAK AYI İÇİ	Kamuoyuna Sunma
MART AYININ 15'İNE KADAR	İçişleri Bakanlığı'na Gönderilme

let Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı'nca hazırlanan orta vadeli programı kabul etmesiyle başlar. Orta vadeli program, aynı süre içinde Resmî Gazetede yayımlanır.

Orta vadeli program ile uyumlu olmak üzere, gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminleri ile birlikte hedef açık ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içeren ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan orta vadeli malî plan, Haziran ayının onbeşine kadar Yüksek Planlama Kurulu tarafından karara bağlanır ve Resmî Gazete'de yayımlanır.

Bu doğrultuda, kamu idarelerinin bütçe tekliflerini ve yatırım programını hazırlama sürecini yönlendirmek üzere; Bütçe Çağrısı ve eki Bütçe Hazırlama Rehberi Maliye Bakanlığı'nca, Yatırım Genelgesi ve eki Yatırım Programı Hazırlama Rehberi ise Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı'nca hazırlanarak Haziran ayının sonuna kadar Resmî Gazete'de yayımlanır" denilmektedir.

Ekonomik kriz ve mahalli idareler seçimleri nedeniyle son derece zorlanan 2009 bütçesini takip eden 2010 bütçesi, stratejik plan ve performans programıyla bütünleşik, önceliklendirmenin doğru yapıldığı, kaynakların etkin kullanıldığı ve yerel kalkınmayı sağlayan bir bütçe zorundadır. Aynı zamanda bütçeleme teknikleri doğru ve maksimum kullanılmalı, doğru bütçeleme prensiplerinden de ayrılınmamalıdır.

D- İÇ KONTROL

1- Genel Olarak

İç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından

oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrol konusunda çok güçlü bir mevzuat altyapısı bulunmaktadır. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun en önemli ve geniş bölümünü oluşturan İç Kontrolün çeşitli ikincil mevzuatta da sıkça ele alındığı görülmektedir.

İç kontrol sürecini; iç kontrol eylem planının hazırlanmasına kadar olan süreç ve eylem planının gerçekleştirilmesine ilişkin süreç olarak ikiye ayırmak gerekir. İç kontrol eylem planlarında yer alan eylemlerin iki yıl içinde 30 Haziran 2011 yılına kadar gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

2- İç Kontrol Standartları

1- Kontrol Ortamı: Kontrol ortamı iç kontrol sistemi uygulamalarının üzerine inşa edildiği ve yönetildiği bir alan/değerler bütünüdür. İç kontrol ortamının asıl kaynağını kurumun geçmişi, kurumsal kültür ve yönetim felsefesi oluşturmaktadır. İç kontrol ortamını oluşturan unsurlar; dürüstlük ve etik değerler, üst yönetimini tutum ve davranışları, yönetim felsefesi ve çalışma şekli, insan kaynakları yönetimi ve politikaları, liyakatin esas alınması, örgüt yapısı, yetki ve sorumlulukların tahsisidir.

Kontrol ortamı iç kontrol uygulamalarını doğrudan etkileyen etik değerler, insan kaynakları yönetimi, organizasyon yapısı gibi alanları kapsamaktadır. Etkin ve verimli bir iç kontrol sistemi için bu alanların doğru şekilde yönetilmesi gerekmektedir.

2- Risk Değerlendirme: Alınan her karar, gerçekleştirilen her işlem beraberinde bazı riskleri getirmektedir. Kurumlar büyüklükleri, içinde buldukları sektör, organizasyon yapıları, yönetim biçimleri, sundukları ve ürün hizmetler ne olursa olsun çeşitli risklerle karşılaşmaktadırlar. Risk iş hayatının doğasında var olan bir olgudur. Riskin olmadığı bir çalışma ortamı mümkün değildir. Bu yüzden yöneticiler riskleri sıfırlamaya değil, riskleri en aza indirmeye, ortaya çıkabilecek risklerin etkilerini sıfırlamaya odaklanmalıdırlar. Risklerin belirlenebilmesi için de öncelikle kurumsal hedeflerin belirlenmiş olması

gerekmektedir. Belirlenen hedefler doğrultusunda kurumun üstlenebileceği/göğüsleyebileceği risk iştahına/düzeyine karar vermek ise üst yönetimin sorumluluğundadır. Kurumsal hedefler doğrultusunda ortaya çıkması muhtemel riskler belirlenmeli, bu risklerin nasıl yönetileceğine karar verilmelidir. Kurumsal süreçlerde ve faaliyetlerde riskli alanlar olarak belirlenmiş konulara ayrı bir özen gösterilmeli ve kontrol faaliyetleri bu süreçlere titizlikle yerleştirilmelidir.

3- Kontrol Faaliyetleri: Yönetimsel faaliyetlerin belirlenmiş ilke ve stratejilere uygun bir şekilde gerçekleştirilmesinde yöneticilere yardımcı olan politika ve yöntemlerdir. Kontrol faaliyetleri ile kurumsal risklerin yönetilmesi amaçlanmaktadır. Kontrol faaliyetleri gerek politika, kültür, değerleri gibi soyut olgular ile onay, belge düzeni, formlar gibi somut olguları kapsamaktadır. Kontrol faaliyetleri kurumun tüm süreçlerine ve faaliyetlerine yerleştirilebilecek işlemler olup, dinamik ve esnek karakterlidirler. Kurumsal süreçler ve faaliyetler göz önünde bulundurularak değişen koşullara uyum sağlayabilecek şekilde tasarlanmalıdırlar. Yetki ve sorumlulukların belirlenmesi, onay silsilesi, tahakkuk, hesap mutabakatları, görev ayrımı, kurum varlıklarının korunması (fiziki ve kaydi), operasyonel süreçlerin gözden geçirilmesi, denetim işlemleri gibi faaliyetler kontrol faaliyetlerine örnek olarak gösterilebilir.

4- Bilgi ve iletişim: Bilgi ve iletişim, iç kontrol uygulamalarının kullanacağı ve üreteceği bilgiler ile bu bilgilerin paydaşları arasındaki iletişimi kapsamaktadır. Bilgi sistemleri aracılığıyla iç kontrole ilişkin finansal ve finansal olmayan bilgileri içeren raporlar hazırlanır. Bu raporların kaynağı ve sunulacağı makam kurum içinden olduğu gibi kurum dışından da olabilmektedir. İç kontrol sisteminin doğru, zamanlı, ekonomik, nesnel bilgiler ile beslenmesi temel şarttır. Diğer taraftan iç kontrol uygulamalarının sonuçlarının paydaşlarla paylaşılması da gerekmektedir. Bu bağlamda yürütülecek iletişim çalışmaları dikey ve yatay iletişim kanallarını kapsamalıdır. Özellikle

le üst yönetim, iç kontrol uygulamalarını desteklediğini vurgulamak, iç kontrol sisteminin etkinliğinin artırılmasında bütün çalışanların rolünü önemli olduğunu onlara hissettirmek için kurum içi iletişim yollarını kullanmalıdır.

5- İzleme: İzleme faaliyetinin temel amacı: iç kontrol sisteminin performansı hakkında sağlıklı bir değerlendirme yapmaktır. İç kontrol uygulamalarının kalitesini değerlendirmek ve iç kontrol sisteminin güncel koşullara uyum sağlayacak şekilde değiştirilip değiştirilmediği izleme faaliyetleri ile anlaşılmaktadır. İç kontrol sisteminin izlenmesi sürekli izleme, özel değerlendirme ya da her ikisinin bir arada kullanılmasıyla gerçekleştirilebilir.

3- İç Kontrol Eylem Planını Hazırlayacak Kamu İdareleri

Bazı kamu idareleri, örnek olarak küçük belde belediyeleri, stratejik planı olmayan idareler ya da iç denetçisi olmayan idareler iç kontrol eylem planı hazırlamayacaklarını düşünmekte ya da kendilerine bu tür bilgiler verilmektedir. Bu bilgiler kesin olarak yanlış bilgidir.

İç kontrole ilişkin yasal mevzuatı sağlayan dokümanların hiçbirisinde kanunda öngörülenin dışında bir istisna getirilmemiştir, getirilmesi de hukuken mümkün değildir. Düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç genel yönetim kapsamındaki tüm kamu idareleri, iç kontrol eylem planı hazırlayacaktır.

Dolayısıyla iç kontrol eylem planı hazırlamak zorunda olan kamu idarelerini; Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri, Özel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri, Sosyal Güvenlik Kurumları ve Mahalli İdareler şeklinde sıralayabiliriz. Mahalli idarelerden nüfusu ne olursa olsun tüm belediyelerin, il özel idarelerinin, belediyelere bağlı idarelerin ve bunların kurduğu mahalli idare birliklerinin anlaşılması gerekir. Dolayısıyla iç denetçisi olsun ya da olmasın, stratejik plan hazırlasın ya da hazırlamasın belde ve ilçe belediyeleri dahil herhangi bir nüfus kriteri olmaksızın tüm belediyeler iç kontrol eylem planı hazırlayacaklardır. Bu idarelerden, stratejik planı olmayanların, eylem planının "5.1 no.lu Kamu İç Kontrol Standardı ve Genel Şartı'na ilişkin eylemler belirlemelerine gerek bulunmamaktadır. İç denetçisi olmayanlar ise 18.1 ve 18.2 no.lu Kamu İç Kontrol Standardı ve Genel Şartı'na ilişkin eylemler belirlemelerine gerek yoktur. Küçük ölçekli ve az birimli kamu idareleri de bu ölçüğe uygun olarak eylem planları belirlemeleri gerekmektedir.

E- SONUÇ

Mahalli idareler, bir kentin ve o kentte yaşayan insanların geleceğini katılımcı yöntemlerle planlayan, ortak bir vizyonu gerçekleştirmek amacıyla alternatif maliyetleri dikkate alarak öncelikleri belirleyen ve bir kaynak planlamasını hayata geçiren, yerel kalkınmayı gerçekleştiren, kurumsal yapılanmasını tamamlamış mahalli idareleri yaratan, şeffaflık, kamuoyu denetimi ve hesap verilebilirliği sağlayan, iyi yönetimin temel mekanizmalarını oluşturan, stratejik planlama, performans programı, bütçe ve iç kontrol çalışmalarını ciddiye almak ve bu süreci başarılı bir biçimde gerçekleştirmek zorundadır.

ÜÇ KİTADA VAR OLMAK

21. yüzyıl, yerel yönetimlerimiz açısından Avrupa, Asya ve Afrika'da olmak üzere, üç kıtaya başlayan açılımın yüzyılı olmalı. Zira, bu üç dünyanın kavşağında kurulan şehirlerimize, tarihin yüklediği bir misyon var. Ancak, onu en iyi şekilde üstlenmek için, bazı konseptüel yenilikler ve araçsal düzenlemeler ile yerel yönetimlerimizin önü açılmalı.

Yerel yönetimlerimizin yurt dışına açılmaları, işbirliğini geliştirmeleri ve uluslararası platformlarda kendilerine sağlam yer edinmeleri hem bir gereklilik hem bir fırsattır. Gerekliliktir, zira bir yandan dünyadaki eğilim o yöne sevk ediyor, diğer yandan Türkiye'nin tarihi misyonu ve gelişen konumu, yerel yöneticilerimize ayrı bir görev yüklüyor. Açılım aynı zamanda bir fırsat, çünkü avantajlarını iyi kullanarak bu işbirliğine açılmak, Türkiye'nin görünürlüğünü artırıyor, diplomasinin etki ve ortaklık alanı oluşturma çabalarını pekiştiriyor. Ayrıca, şehirlerimizin tanınmasını sağlıyor ve dolayısıyla turizm, ticaret, yatırım gibi getirilere yol açıyor.

Son bir ay içerisinde üç kıtaya yönelik aktif çalışma yürüten Marmara Belediyeler Birliği, böyle bir vizyonu icra etmeye çalışıyor. Önce 2-3 Aralık'ta Tahran'da, Asya Belediye Başkanları Forumu toplantısına katılan ve 2010 yılı Asya Belediye Başkanları Zirvesinin İstanbul'da yapılmasını bu kuruluşun gündemine oturtan Birlik, bir sonraki hafta, Avrupa Konseyi ve Avrupa Parlamentosu yetkililerinin katılımı ile, Güney-Doğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı NALAS'ın genel kuruluna İstanbul'da ev sahipliği yaptı. MBB, 2008 yılında üyesi olduğu bu platformda etkinlik oluşturdu ve ilk seçimli genel kurulda başkan yardımcılığını elde etti. Hemen akabinde, Fas'a giderek Afrika Şehirleri Zirvesine katıldı, Fas'ın ve Afrika'nın belediye başkanları ile yakın ve sıcak temaslar kurdu, işbirliği anlaşmalarına imza attı. Böylece, Türk yerel yönetimlerinin artık Afrika'da güçlü bir şekilde var olmalarının sinyalini verdi. Sadece bir ay içerisinde yapılan bu

atılımlar, diğer sayısız çalışmaların programlı devamı niteliğinde olup, belediyelerimizi nihai hedefe biraz daha yaklaştırıyor: Afro-Avrasya anakıtasında şehirlerimizin merkezî ve vazgeçilmez konumunu geliştirmek ve pekiştirmek.

ŞEHİRCİLİKTE KİTALARARASI TAMAMLAYICILIK

Bilindiği üzere, Avrupa'daki bölgeselleşme süreci, yerel ve bölgesel yönetimlerin yetkilerini ve kaynaklarını artırarak, daha fazla öne çıkmalarını sağlıyor. Avrupa'nın izlediği bu yol, bir "yumuşak güç" etkisi ile diğer kıtaları da etkiliyor. Bu etki, gerek diğer ülkelerin Avrupa'nın gelişmişliğine kendiliğinden özenmeleri ve yolunu taklit etmeleri suretiyle, gerekse özellikle Avrupa Birliği'nin bilinçli bir komşuluk ve dış politikası ile sürdürülüyor. Asya ve Afrika ülkelerinde de artık, aşırı merkezîyetçi yönetim sisteminin gözden geçirilmesi, yumuşatılması ve yerelin daha fazla yetkilendirilmesi eğilimi baş gösteriyor veya en azından tartışılabilir. Asya'nın ve Afrika'nın yerel yönetim sistemlerinin modernleştirilmesi ve yerel demokrasinin geliştirilmesi çabalarında Türkiye çok özel rol oynayabilir. Zira, hem Avrupa ile iç içe olan, hem de kültürel ve tarihsel olarak Asya ve Afrika ile güçlü bağları sayesinde "uyumlu-

luk” avantajı bulunan bir ülke. Bundan dolayı ki, mesela Avrupalılık birikiminin komşu bölgelere aktarılmasında çok etkin olabilir. Örneğin, taraf olduğu Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartına benzer belgelerin bu kıtalarda oluşturulması için çaba sarf edebilir.

Avrupa, Asya ve Afrika arasında köprü ve arayüz vazifesini icra ederken, Türk yerel yönetimlerinin tamamlayıcılık özelliği öne çıkacak. Avrupa şehirlerinin modernlik ve gelişmişlik birikimini Asyalı şehirlere aktarırken; Asya şehirlerinin insanilik ve sosyallik özelliğini, şehirdeki insan unsurunun kadim tarihinden ve değerlerinden kopmamışlığını, kısacası ruh olgusunu Avrupalı şehirlere hatırlatmalı. Avrupa şehirlerinde, tüm konfor ve düzene rağmen, insan sıcaklığının eksikliği hissedilirken, Asya şehirlerinde ise, binlerce yıllık mirasla gönül bağı sürdüren, misafirperverlik, cömertlik, samimiyet gibi hasletleri yaşatan toplumlara rağmen, modern ve insana hizmet odaklı yönetim eksikliği var. Günümüzde şehirlerin, sadece bina, kaldırım, cadde ve kanalizasyondan ibaret maddi ve mekanik yapılar olmadığı, maneviyatla örülmüş insan dokusuyla canlı organizmalar olduğu gerçeği daha fazla anlaşılmalı. Dolayısıyla, Asyalı şehirlerin maddi, Avrupalı şehirlerin ise manevi yapısını gözden geçirmeleri gerekir. Afrika şehirlerinin özelliği ise, Kuzey Afrika hariç, Asya’ya nazaran daha “genç” olmaları, daha az kadim medeniyetlerin zemininde kurulmuş olmaları ve dolayısıyla toplumsal bilincin ve medeniyet bağlamında aidiyet duygularının daha az gelişmiş olmaları; Avrupa’ya nazaran ise düzen ve modernlik yönüyle geri kalmış olmaları olduğu söylenebilir. Bu bakışta, Afrika’nın her iki kıtadan beslenme ihtiyacı var.

Arayüz işlevini üstlenirken, bu vazifenin bereketi ile şehirlerimiz de aynı zamanda her taraftan beslenecek, gelişecek ve tecrübe yönüyle zenginleşecek. Bu yüzden, yerel yönetimimizin sınırları aşan ilişkilerde, yerinden işbirliğinde ve kalkınma çalışmalarında aktif yer almaları elzemdir. Üstelik, Avrupa’da yaygın olan yerel yönetimler arası işbirliği ve temsil platformlarının benzerlerinin son yıllarda Asya ve Afrika’da da geliştiğini görüyoruz. Belediyelerimiz bu çabaları desteklemeli, içerisinde aktif rol oynamalı, liderlik üstlenmeli.

Bu yapıların aynı zamanda, sadece teknik işbirliği güdülerıyla sınırlı kalmayarak, bir kimlik vurgusunu da götüreceklerini, bu surette bir anlamda Batı dünyası karşısında konumlandıklarını da görmek mümkün. Yukarıda bahsedilen Asya ve Afrika toplantılarında, bu kimlik ve toplu aidiyet söyleminin belirgin bir şekilde ortaya çıktığı söylenebilir. Her iki kıtadaki şehirler, adeta öz enerjilerinin, öz çizgilerinin, öz yolunun arayışı içerisinde. Bazı ülkelerin ve bölgelerin güçlü bir şekilde ortaya çıkması ve dünya dengelerinin değişmeye başlaması ile küre-

sel nüfuz terazisinde payı azalan Avrupa da, bu bölgelere yönelik yeni ilişki, yeni söylem, yeni ortaklıkları geliştirmenin peşinde. Gelişmiş-gelişmemiş, üstün-zayıf ilişki tarzının devrinin kapanmaya başladığını fark etmek, onu, daha farklı, daha dengeli, daha eşit ilişki düzeyini geliştirmeye sevk ediyor. Bu sistemler ve medeniyetler arası yeni münasebetlerin tesisinde Türkiye’nin konumu ve potansiyeli, hakkıyla değerlendirildiğinde, Batı açısından önemli bir fırsat teşkil edecek. Daha da önemlisi, bu kolaylaştırıcı, buluşturucu ve yakınlaştırıcı fonksiyon, sadece devletler arası düzeye mahsus bir şey değil. Bu çok yönlü etkinin baş aktörleri arasında belediyelerimiz de yerini alacak.

ULUSAL VE YEREL ARASI TAMAMLAYICILIK

Türkiye’nin ulusal düzeydeki kurumlarının dış politikada son yıllarda gerçekleştirdikleri atılım ve açılımı, yerel yönetimlerin çalışmaları da desteklemeli. Zira, hedef ülkelerde halka en yakın yönetim düzeyi olan belediyeler üzerinden yurttaşlara nüfuz edeceklerinden, ayrıca, ilişkide buldukları yerel yöneticilerin kendi ulusal ve siyasi yönetimleri nezdinde önemli etki potansiyeli bulunduğundan, diplomatların ve hükümetin “dışarıdan” etkisinden farklı olarak, yerel yönetimlerin “içeriden” etki etme kabiliyeti var. Yerel yönetimlerin uluslararası çalışmalarının, ulusal dış politikayı tamamlayıcı önemli bir güç olduğu gerçeğini en iyi kavramış

MBB
Heyeti
Afrika
Şehirleri
Zirvesinde

ülke, Fransa'dır. Bu ülkede, yurt dışı çalışmaları alanında ulusal ve yerel düzeyler arasında koordinasyonu ve işbirliğini sağlayan kurumsallaşmış bir yapı mevcut¹. "Ulusal Yerinden İşbirliği Komisyonu", bu amaçla hükümet ve yerel yönetimler arasında arayüz vazifesini görüyor; Dışişleri, Kültür, İletişim, Milli Eğitim, Göç, Kalkınma İşbirliği ve diğer bakanlıkların temsilcileri ile belediyelerin ve bölgelerin birliklerini düzenli olarak bir araya getiriyor. Ayrıca, yerel yönetimlerin uluslararası alanda aktif olmalarını pratikte desteklemek için Fransız Dışişleri Bakanlığı bünyesinde "Yerel Yönetimlerin Dış Faaliyetleri Delegasyonu" adlı özel bir birim oluşturuldu. Yerinden işbirliği açısından "öncelikli" ülkelerdeki diplomatik misyonlarda ise, özellikle bu konu ile ilgilenecek, belediyelere destek verecek bir görevli tayin ediliyor. Burada, merkezîyetçi ulus-devlet geleneğinin simgesi olan Fransa, yerel yönetimlerinin dışarıya açılmalarını destekleyerek ve bunu dış politikasının önemli bir unsuru olarak görerek, çarpıcı bir örnek veriyor.

Elbette Fransa'da bu noktaya hemen gelinmedi, ulusal düzeydeki bu bilinçlenme ve sahiplenme, "tabandan tavana" gelen taleplerle şekillendi. Bu tecrübe, yerel yönetimlerin, merkezi yönetimin işi ele almasını beklemeden, inisiyatif kullanmaları ve sistemi harekete geçirmeleri gerektiğini öğretiyor. Marmara Belediyeler Birliği de, bu yöndeki girişimleri 2010 Çalışma Programına almış bulunuyor.

"Yerel dış politika"², ülkenin dışa yönelik eylemlerinde başlı başına bir konsept olarak yerleşmeli, ilgili literatürümüze de terim olarak girmeli. Bunun yanı sıra, yerel yönetimlerimizin uluslararası düzeydeki çalışmaları hızlandırmak için önümüzdeki dönemde bazı düzenlemelere ve adımlara ihtiyaç var. Bunlardan birkaçına değinelim.

KOORDİNASYON VE İŞBİRLİĞİ ARAÇLARI

Yukarıdaki örneğin ışığında, yurt dışı çalışmaları bulunan merkezi idare kurumlarını ve yerel yönetimleri ile birliklerini bir araya getirecek, sekreteryanının Türkiye Belediyeler Birliği veya Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi tarafından üstlenilebileceği bir koordinasyon platformu kurulmalı. Halihazırda, herkesin adeta "kendi köşesinde" çalıştığı ve diğerlerinin faaliyetlerinden düzensiz bir biçimde, bazen de tesadüfen haber-

Asya Belediye Başkanları toplantısı, Tahran

dar olduğu mevcut duruma son verilmedi. Diğer yandan, Dışişleri Bakanlığı bünyesinde, yerel yönetimlerin dış çalışmaları ile ilgili bir birim oluşturulmalı; zaman içerisinde de önemli dış temsilciliklerde, yetişmiş, yerel yönetim tecrübesi bulunan görevliler yer almalı. Fransa'nın ve diğer ülkelerin bu konudaki tecrübesinden yararlanılmalı.

Öte yandan, yerel yönetimlerin ve birliklerinin, yurt dışında irtibat bürolarını açabilmeleri için yasal düzenlemelere ihtiyaç var. Günümüzde artık şehirler arası rekabetler yaşanırken, ülkelerin tanımının da önemli aktörü olarak şehirler öne çıkarken, bu bir gereklilik. Özellikle günümüzde, Avrupa'nın dört yanından yerel ve bölgesel yönetimler Brüksel'de temsilcilik ve çalışma ofislerini açmışken, Türkiye'nin Avrupa Birliği sürecinde şehirlerimizin de görünürlüğünün ve etkinliğinin artırılması gerekir. Mevzuat engelden dolayı halen, çeşitli dernekler veya şirketler üzerinden Brüksel'de ofis açan bazı belediyelerimiz, bu çalışmaları daha sağlıklı bir şekilde yürütebilecekler. Belediye, il özel idaresi ve mahalli idare birlikleri kanunlarında, bu kurumların gerektiğinde yurt dışı temsilcilik açabildikleri belirtilmeli. Tabii ki, bu tarz irtibat bürolarının birlikler üzerinden müşterek bir şekilde açılması, belediyelere düşen maliyetleri azaltacağı gibi, koordinasyonu da teşvik edecek.

Devamında, AB'nin kurumsal şemasında yerel yönetimlerin yetkili sesi olan AB Bölgeler Komitesi ile Türkiye arasında bir Karma İstişare Komitesi kurulmalı; belediyelerin, özel idarelerin ve bunların birliklerinin temsilcileri burada söz hakkı edinebilmeli. Tıpkı 1995 yılından beri AB Ekonomik ve Sosyal Komite ile Türkiye arasında kurulan Karma İstişare Komitesi sayesinde STK ve odalarımızın Avrupa'daki muadilleri ile diyalogunu resmi bir kulvarda yürüttükleri gibi, Bölgeler Komitesinin yıllardır teklif ettiği bu yapı, yerel yönetimlerimize benzer imkan sunacak. Bunun için gerekli resmi girişimlerin merkezi idare tarafından yapılmasını temenni ederiz. AB sürecinde yerel yönetimlerin önemine binaen, bunlar

¹ Geniş bilgi için bkz: "Uluslararası Kalkınma İşbirliğinde Yerel Boyut", Birlik Dergisi, Ocak 2009.

² Bkz: "Yerel Dış Politika Geliştirme Zamanı", Birlik Dergisi, Temmuz 2008

süreçlere daha fazla dahil edilmeli. Mesela, Avrupa Birliği İletişim Stratejisi Belgesinin tartışıldığı toplantıya, İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı davet edilirken, İstanbul Büyükşehir Belediyesi veya belediye birlikleri de davet edilebilirdi.

Yerinden işbirliği ve yerel dış politika, en üst düzeyde önemsenmesi ve teşvik edilmesi gereken bir olgu. Birkaç örnek verilecekse, başbakanın yurt dışı programlarında, iş adamlarının yanı sıra belediye başkanlarının da resmi heyetlerde yer almaları gerektiği gibi. Yabancı ülkelerle yapılan anlaşmalar veya Suriye, Irak, Ürdün gibi bölge ülkeleri ile oluşturulan ortak stratejik kurullar kapsamında, yerel yönetim boyutunun da dahil edilmesi gibi. TİKA'nın Danışma Kuruluna, bakanlıkların ve TOBB'un temsilcilerinin yanı sıra, belediye birliklerinin de üye yapılması vb.

Yerel yönetimlerin, Avrupa'da ve dünyadaki muadilleri ile yoğunluğu gittikçe artan ilişkilerin gerekli tempoda sürdürülebilmeleri için bazı diğer kolaylıklara ihtiyaç doğuyor. Örneğin, 5393 sayılı Belediye Kanununun 74.maddesi, tüm kardeş şehir uygulamaları, uluslararası kuruluşlara üyelikleri ve mahalli idarelerle ortak çalışmalarını İçişleri Bakanlığının iznine tabi tutuyor. Dışişlerinden de görüş alındığı bu resmi süreç aylarca sürebiliyor. Oysa bugün, özellikle AB projelerinin geliştirilmesi konusunda, son derece hızlı ve dar takvimlere uyularak, sıkı rekabet ortamında hareket edilmesi gerektiği göz önünde bulundurulursa, bu zorunluluğun bazen tüm bu çalışmalarını sekteye uğratacak bir engel olduğu anlaşılacak. Yurt dışındaki muadilleri ile ortak proje geliştiren belediyelerimiz de zaten bu izin prosedürüne, yasal zorunluluk olmasına rağmen, çoğu zaman başvurmuyor. Şayet izin alma zorunluluğu devlet açısın-

dan bir tür gerekli "filtre" mekanizması ise, çözüm, bu mekanizmanın başa değil sona alınması olabilir. Yani, bir belediye veya birlik, meclis kararı ile uluslararası bir yerel yönetim birliğine doğrudan üye olabilmeli. Konu ile ilgili İçişleri Bakanlığına bildirimde bulunulacağı için, merkezi idare bu üyeliğin dış politikaya uygunluğunu kontrol eder; aykırı olduğu anlaşıldığı takdirde ise bir takım yaptırımlara (askıya alma, iptal davası açma vb) sahip olur. Ortak projelerde ve hizmetlerde ise, izin zorunluluğunun kaldırılması bir tarafa, sonradan bildirim işlemine de yer verilmeyebilir. AB projelerinin sayısının gittikçe arttığı günümüzde, bu tür prosedürler ve zorunluluklar sadece kırtasiyeciliği sürdürür. Yukarıda bahsedilen istişare mekanizması zaten, iki düzeyin daha esnek bir biçimde bilgilendirilmesini ve yaklaşımlarda uyumu sağlayacağı gibi, üç kıtada koşturan "atlılar" arasında koordinasyonu da sağlar.

Bunlar ve buna benzer düzenlemeler, yerel yönetimlerimizin uluslararası potansiyelinin önünü açacak ve dünyadaki konumlarını pekiştirecek. Üç kıtada aktif olacak şehirlerimiz ise, Türkiye'nin gücüne güç katacak.

NALAS
Genel Kurulu
İstanbul'da
Yapıldı

MEDENİYETLER BAŞKENTİ İZNİK DÜNYAYA TANITILACAK

İznik hem Türk hem de Dünya tarihi açısından önemli bir merkez. Hem Selçuklular'a, hem de Osmanlılar'a başkentlik yapan İznik, İncil'in dörde indirildiği, Birinci Konsül'ün toplandığı kent. İznik'in en değerli markası ise kesinlikle Çinisi... 18. Yüzyıl'dan itibaren kaybolan bu çini çeşidi, şimdi yeniden canlandırılmaya çalışılıyor. İznik Çinisi'nin patentini aldıkları söyleyen Belediye Başkanı Kadri Eryılmaz, İznik'i bütün değerleriyle birlikte dünyaya tanıtacaklarını iddia ediyor. .

Bursa sınırları içerisinde, İznik Gölü'nün hemen kenarında kurulu olan İznik İlçesi, hem Türk tarihinin, hem de Hıristiyanlık tarihinin önemli kentleri arasındadır. Hıristiyanların Vatikan ve Kudüs kadar önemsedikleri bu kentte, 325 yılı yazı başında Hıristiyanlık için çok önemli olan Birinci Konsül toplanmıştır. Bu Konsül'den sonra Hıristiyanlıkla ilgili yortu günleri ve Nikaia Kanunları adı ile bilinen 20 maddelik metin kabul edilmiştir.

Bu tarihi kent, Selçuklular'a ve Osmanlılar'a da başkentlik yapmıştır. 1331 yılında Osmanlı orduları tarafından fethedilen İznik, İmparatorluğun sanat, ticaret ve kültür merkezi haline gelmiştir. Davud-u Kayseri, Ebul Fadıl Musa, Eşrefoğlu Abdullah Rumi gibi ünlü tasavvuf üstatlarının yettiği kent

özellikle "Çini"leri ile dünyaya ün salmıştır. Dünyada "Çini" standardını belirleyen İznik çinileri, maalesef 18. Yüzyıl'da kaybolmuştur. Bugün çeşitli kurumlar, yeniden İznik Çinisi'ni elde etmeyi başardıklarını açıklamaktadırlar. Elbette bu konudaki kararı uzmanlar verecektir. Ama İznik Belediyesi, bu işe bir standart getirmek ve daha derli toplu ilerlemesini sağlamak için İznik Çinisi'nin patent haklarını almış durumda. Belediye Başkanı Kadri Eryılmaz ile İznik'i ve İznik Çinisi'ni konuştuk:

Başkanlıkta ikinci döneminizdesiniz. İkinci defa seçilmenizi neye bağlıyorsunuz?

Öncelikle halkımıza teşekkür ediyorum. Yapmış olduğumuz hizmetleri takdirle karşıladılar ve bizi ikinci kez seçtiler. Ben birinci dönem AK Parti'den belediye başkanı oldum. İkinci dönem aday gösterilmedik. Milliyetçi Hareket Partisi'nden aday gösterildim ve oradan kazandım. Hiçbir zaman tek başıma hareket etmedim, bir ekiple hareket ettim ve başarılı oldum.

İznik Selçuklular'a ve Osmanlılar'a başkentlik yapmış, Hıristiyanlık adına önemli kararların alındığı bir kent. Bize İznik'ten bahseder misiniz?

İznik'te yapılan son çalışmalar, bu kentin 8000 yıllık bir tarihi olduğunu gösteriyor. Biz şimdilik 3000 yıl öncesine kadarını biliyoruz. İznik 4 medeniyete başkentlik yapmış Anadolu'daki ender yerleşim yerlerinden bir tanesidir. Büyük İskender'den sonra İznik'te Bithynia Krallığı olarak büyük bir medeniyet kurulmuş ve İznik başkentliğini yapmıştır. Daha sonra Romalılar'a bağlanmış, Bir dönem Bizans'a da başkentlik yapmıştır. 1071 yılında Alpaslan Malazgirt'te galip geldikten sonra 1076 veya 1078'de de Kutalmışoğlu Süleyman Bey Anadolu Selçuklu devletinin ilk başkentini burada kurmuştur. Kısa bir dönem sürmesine rağmen Türkler'in Anadolu'da ki ilk başkenti İznik'tir. 1331 yılında Orhan Gazi tarafından fethedilen İznik Osmanlı'nın ilk başkenti olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu boyunca da önemli bir ticaret ve sanat merkezi olmayı sürdürmüştür.

Bildiğiniz gibi Vakıf kuruluşları Osmanlı'da çok önemlidir. Osmanlı'nın ilk vakfiyesi İznik'te kurulmuştur. İlk kubbeli cami İznik'te yapılmıştır ve şu an hala duruyor. Tasavvufi açıdan önemlidir, birçok tasavvuf üstadı burada yetişmiştir. İnanç turizmi açısından önemli bir kenttir. II. ve VII. Hristiyan Konsülleri burada toplanmıştır. Bugün Hristiyanlık'ın birden başlayıp 20'ye kadar giden, inanç amentüsünün yazıldığı temelinin atıldığı yer İznik'tir. Belli bir dönem, Hristiyanlık'taki ikonaların yakılması gündeme geliyor. Konstantin döneminde ikonaların kiliselerde serbest bırakılma kararı İznik'te alınıyor. 1967 yılında Hristiyanlık tarafından üç tane kent kutsal ilan ediliyor. Birincisi Vatikan, ikincisi Kudüs, Üçüncüsü İznik. Yani Hristiyanlık dünyası açısından çok önemli bir kent. Ama biz bunu yeterince anlatabiliyor muyuz? Elbette hayır. İznik bırakın dünyayı, Bursa halkı tarafından bile yeterince tanınmıyor. Şu an ekip arkadaşlarımızla birlikte İznik'i bütün tarihi ve doğal güzellikleriyle dünyaya tanıtmaya çalışıyoruz.

Tanıtmak için ne gibi çalışmalar yapıyorsunuz?

İznik'e gelen bütün araştırmacılar, "Bu kent tarih kokuyor" diyorlar. Biz başa geldiğimizde bu tarih daha fazla kokmasın, artık görülsün dedik ve bütün tarihi eserlerin restorasyonuna başladık. Ayasofya'dan tutun da, Şeyh Kubbetin'e kadar, I. Murat Hamamı'na kadar restore edildi. Restorasyon sürdüğü sürece hem yerli turistlerin, hem yabancı turistlerin arttığını görüyoruz.

Bir rakam verebilir misiniz turist sayısı ile ilgili...

Geçen sene müzeye 70 bin kişi giriş yapmış. Tabii İznik için çok düşük bir sayı. Bunun 250 bini, 500 bini bulması lazım.

İnanç turizminde bir gelişme var mı?

Var... Ama bizi engelleyen şey nedir biliyor musunuz? Fakir turizmi dediğimiz, paket turizm. Alıyorsunuz havalimanından, tikiyorsunuz bir otele, yediriyorsunuz, içiriyorsunuz, hiçbir yeri göstermeden yeniden havaalanına bırakıyorsunuz. Belki de 70'li yıllarda turist sayımız daha fazlaydı. Bu paket turizm bizi baltaladı. Bursa olarak ayrı bir turizm stratejisi oluşturmamız lazım. Turizm ve Kültür Birliği adı altında valiliğin denetiminde bir birlik kuruldu. Umarım bu birlik sayesinde bütün Bur-

sa turizmden daha çok pay alır. İznik'e turist Bursa'dan çok İstanbul'dan gelir. Orada, Ayasofya'yı ve diğer tarihi yerleri gezenlerden bazıları İznik'e de gelirler. Maalesef Bursa'dan pek gelen olmaz.

Daha fazla turistin gelmesi için restorasyon tek başına yeterli değil sanırım. İnsanlara buraları tanıtmalısınız. Ama tek başına o da yeterli değil. Restore ettiğiniz yerlerde insanların yaşaması gerekiyor. Bir işlevinin olması gerekiyor bu binaların. Seyirlik bırakmanın bir anlamı yok.

İznikliler'in geçim kaynakları nelerdir?

Bizim en büyük gelirimiz tarım ve gıda... İznik zeytinin yoğun olarak yetiştiği bir yerdir. Aynı zamanda bolca meyve ve sebze yetişir. Tabii, ziraattan iyi para kazanıldığı için turizme pek önem verilmemiş. Ama artık tarımdan o kadar iyi para kazanılamıyor. Çünkü miras yoluyla tarlalar bölündü ve kârlılık azaldı. Bu nedenle şimdi turizm ek bir gelir kaynağı olarak görülmeye başlandı.

Bana göre bizim iki geleceğimiz var. Tarımdan verimliliği artırarak topraktan maksimum verimlilik almak. Modern tarım ve seracılıktan faydalanıp gelirleri artırmak. Bu yapılmaya başlandı. Seracılık yeni yeni yapılıyor. Ayrıca daha verimli bodur meyveler üretiliyor. Ama maalesef Türkiye'de de tarım politikası tam oturmuş değil. Hangi ürün bu yıl para ederse, herkes onu ekliyor. Şeftali bugün Türkiye'nin her yerinde dikiliyor. Hakeza zeytin, verimliliğine tam bakılmaksızın her yerde var. Gemlik zeytinini bugün Adana'da da görüyorsunuz, Hatay'da da.

Diğer alternatifimiz ise turizm. İleride bugün yapılanların faydasını göreceğiz. İznik inanç turizmi açısından

Türkiye'nin merkezlerinden biri olacak buna inanıyorum. Bu bizim dönemimizde olacak.

İznik çinisi dünyaca ünlü bir marka. Adı kentle özdeşmiş bu marka daha iyi kullanılamaz mı?

İznik Çinisi 14. ve 17. Yüzyıllar arasında zirveye ulaşmış. Lakin 18. 19. Yüzyıllar'da ortadan kaybolmuş. Neden ortada olmadığına dair çeşitli spekülasyonlar var. Şimdi oraya girmek istemiyorum. Ama 17. Yüzyıl İznik Çinisi'nin zirve yaptığı dönem. Bu çininin özelliği biliyorsunuz ki, içindeki kuvars miktarı. Kuvars bir maden İznik Çinisi'nde yüzde 85-90 arasında kuvars var. O nedenle İznik kırmızısı meşhurdur. Şimdi o renge ulaşıldığı söyleniyor. Yüzyıllardır camilerin dış yüzeylerinde kullanılmasının nedeni de, nefes alıp verebilen bir maden olması. O yüzden de rengi solmuyor. Ayrıca ibadet yerlerinin iç mekanlarında kullanılıyor. Nedeni de, bilimsel olarak kanıtlandı ki, negatif elektriği alıyor.

25 yıl öncesine kadar İznik'te çiniyle ilgili hiçbir faaliyet yoktu. Ama rahmetli Eşref Eroğlu ve birkaç arkadaşın çalışmaları sayesinde şu anda 70 tane dükkanımız var bu konuda satış yapan. Bunların hepsi İznik Çinisi mi satıyor? Hayır... Şu anda içlerinde Kütahya Çinisi satanlar çok fazla. Maalesef bunlar da İznik Çinisi olarak satılıyor.

Peki orijinal İznik Çinisi'nin değerlerine erişebilen var mı?

Elbette erişildi. Bugün İznik Çini Vakfı dünyanın birçok yerine İznik Çinisi satıyor. Japonya Borsası'ndan tutun da, Kanada'daki birçok vakfın duvarlarını İznik Çinisi süslüyor.

Belediye İznik Çinisi için neler yapıyor?

Tanıtım konusunda yardımcı oluyoruz. Bizim şu andaki en büyük hedefimiz dünyaya bu değerimizi tanıtmak. Bunun için fuarlara katılıyoruz. Ayrıca biz İznik Çinisi'nin patentini aldık. Şu anda İznik Çinisi'nin patenti İznik Belediyesi'nin

İznik'te çinicilik yeniden canlandırılmaya çalışılıyor

elinde. İznik Çinisi bizim elimize doğan bir bebek, onun yürümeye bile başlamadan öldürmek istemiyoruz. O yüzden dikkatli davranıyoruz.

Bazı çiniler dünyanın farklı yerlerinde İznik Çinisi olarak satılıyor. Tabii bu sahtekarlığa giriyor. Zaten diğerleri ile İznik Çinisi arasında korkunç bir fiyat farkı var. İznik Çinisi, en şaşalı günlerinde bile çok yaygın değildi. Osmanlı döneminde de İznik Çinisi saraya yapılırdı. Çünkü o bir madendir. Tenekeyle altını bir tutabilir misiniz? İznik Çinisini de diğer çinilerle bir tutamazsınız.

İznik'le ilgili vizyon projeleriniz nelerdir?

4470 metre surumuz var. Diyarbakır'dan sonra Türkiye'nin en uzun surları İznik'te. Restore edilmeyi bekleyen 114 tane burç var. Buraları, diğer tarihi yerleri restore etmek istiyorum. Tabii bu çok büyük bir proje. Kültür Bakanlığı'nın bütçesini bile aşıyor. Bunun için AB Fonları'ndan faydalanmak istiyoruz. Onu yaptığım zaman İznik için yapabileceğim en büyük şeyi yapmış olacağım.

İkinci idealim ise, İznik'i inanç turizmi anlamında dünyaya tanıtmak. Bakın, Hristiyanlık'ta İncil'in dörde indirildiği yer İznik'tir. 80 küsur İncil, daha önce bahsettiğimiz Konsül'ün İznik'te yaptığı toplantıda dörde indirilmiştir. Yani Hristiyanlık inancı açısından çok önemli bir kenttir. Ama konsey toplantısının yapıldığı Senato Sarayı'nın yeri şu an bilinmiyor. Yerini bulmak için Vatikan'a yazı yazdık ama olumsuz bir cevap geldi. Biz buna rağmen bilim adamları ile çalışmaya devam ediyoruz. Bulduğumuz an, Hristiyanlık tarihinde önemli bir devrime imza atmış olacağız. İznik'in de bu çok değerli bir reklamı olacak ve belki de kaderini değiştirecek.

Teşekkürler

Kadri Eryılmaz kimdir?

1968 İznik doğumlu olan Başkan Kadri Eryılmaz, 1990 yılında Ankara Üniversitesi Veterinerlik Fakültesini bitirdi. Askerlik görevinden sonra İznik'te serbest veteriner hekim olarak çalışan Eryılmaz, 2004 yerel seçimlerinde belediye başkanlığına getirildi. 2009'da yeniden aday olan Kadri Eryılmaz, şuan ikinci dönem belediye başkanlığına devam ediyor. Evli olan Eryılmaz'ın iki çocuğu var.

KENT KONSEYLERİNİN İŞLEVİ ÖNEMİ

“Kentsel Karar Alma Süreçlerine Katılım” “Kent Konseylerinin İşlevi, Önemi, Sorumlulukları ve Uygulamada Yaşanan Sorunlar” ile “21. Yüzyılın Yönetim Anlayışında Kent Konseyi Kavramı” konusunu uzmanlarla değerlendirdik.

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 76. Maddesi aynen şöyle der :

“Kent konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kent hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır.

Belediyeler kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, varsa üniversitelerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin, siyasi partilerin, kamu kurum ve kuruluşlarının ve mahalle muhtarlarının temsilcileri ile diğer ilgililerin katılımıyla oluşan kent konseylerinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda yardım ve destek sağlar.

Kent konseyinde oluşturulan görüşler belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilir. Kent konseyinin çalışma usul ve esasları İçişleri Bakanlığınca hazırlanan yönetmelikle belirlenir.”

AB'ye uyum sürecinde Marmara Belediyeler Birliği olarak İstanbul'da son 6 aydır yaptığımız araştırmada ‘kent konseylerinin önemi’ ve ‘kentlilik bilinci’nin halen Türkiye de tam olarak algılanamamış olduğunu tespit ettik. Kent konseyleri topluluğuna, kentsel karar alma sürecinde demokratik yaklaşım olgusunun bir gereği olarak, belediye yönetimleri ve halk katkıda bulunmalıdır.

Aşağıdaki yönetmelikte detayları ve değişiklikleri belirtilen kent konseyinin oluşumu ve işlevli hale getirilmesi için maalesef bölgelerin birçoğunda hiçbir girişimde bulunulmuş değil. Kent konseyleri halkın kendi yaşadığı bölgede söz sahibi olması demektir. Halkın, kendi bölgesindeki her türlü sorunun çözümünde bilgi sahibi olma, çalışma ve projenin gelişmelerini takip etme hakkını eline alması demektir. Aynı zamanda fikir beyan etmesi demektir.

Kent konseyi; o bölgede yaşayan ve o bölgede çalışan, üst düzey özel sektör yöneticileri, kamu kurumları yöneticileri, okullar, üniversiteler, muhtarlar, odalar ve tüm sivil toplum kuruluşları yöneticilerinin bir araya geldiği bir toplulukta oluşturulmalıdır. Kent konseyinde görev alacak bireylerin konularında uzman olmaları ve proje/fikir üretebilecek düzeyde olmaları gerekmektedir. Bölgesinde tanınmış sevilen ve söz sahibi insanlar rollerini çok daha iyi yapmaktadırlar. Bölgedeki siyasi partiler ve seçilmiş milletvekilleri bu konseylerde görev almamalıdır. Konsey tamamen halkın kendi iradesini ortaya koyacağı bir yapıda olmalıdır. Kent konseyi üyeleri kendi bölgesinde belediyenin çalışmalarına engel olmak için değil, belediye başkanına rakip/muhalefet olmak için değil, o bölgedeki gördüğü her türlü eksiği tespit edip belediyeye ve belediye meclisine iletmek, sorunun çözümünün takipçisi olmak için oradadır. Çalışmaları desteklemelidir.

Uzman yorumları : “YAŞADIĞIMIZ KENTİ SAHİPLENMELİYİZ”

AB'nin azami düzeyde önemseydiği kent konseylerinin her belediye mücavir alanı içerisinde kurulması ve işlemesi çok önemlidir. Bizde ise yeni yeni yapılanmaya başlayan bu uygulamanın işleyişinde ne yazık ki sıkıntılar vardır. Yasa ile işlevliliği arttırılan kent konseyleri henüz tam anlamıyla yönetime girememiştir. Bu sorumluluğun hem halk tarafından hem de belediye yönetimi tarafından sahiplenilmesi gerekir. Kentli, kentini korumalıdır. Vatandaş olarak, yaşadığımız kentin yönetiminde sorumluluk almamız. Vatandaş doğduğu yeri değil, oy kullandığı, havasını soluduğu, çöpünü attığı yeri sahiplenmelidir. Bu da, kent konseyleri vasıtasıyla yönetimde sorumluluk olarak, katkı sağlayarak mümkündür.

Yönetim tarafındaki sıkıntı ise, belediyelerin henüz tam anlamıyla kent konseylerini kabullenememesidir. Belediyeler karar alma sürecinde kent konseylerini dikkate almalıdır. O parti, bu parti demeden eşit mesafede durup, demokratik bir anlayış gütmelidir. Bu konuda, Bursa, Adana ve Antalya örnekleri referans alınmalıdır.

“KENT KONSEYLERİ GRUPLAŞMA SAHASI OLMAMALIDIR”

Bir belediye başkanı, “Muhafif bir kent konseyi kurup başıma bela mı alayım?” dememeli. Ancak, diğer siyasi görüşlerin taraftarları da “Şu konseyde yer alayım, başkanın hatalarını yüzüne vurayım” gayesinde olmamalıdır. Şehirlerimize karşı sorumluluklarımız vardır. Yaşadığımız kentimiz bizim için özeldir ve yönetimine mutlaka katılmamız, bunun adresi de kent konseyleridir.

“21. YÜZYIL'DA KENT KONSEYLERİ”

Kent konseyleri vatandaşların kentlileşmesi ve de kentlilik bilincinin artması anlamında olumlu bir adımdır. Vatandaşlar yaşadıkları şehirleri sahiplenmeli, desteklemeli ve sorgulamalıdır. Kent konseyleri, belediye yönetimlerindeki demokratikleşme sürecinin en önemli ayağıdır.

Bu kapsamda İçişleri Bakanlığının kararıyla 08.10.2006 tarih ve 26313 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Kent Konseyi Yönetmeliği'nde 6.6.2009 tarihinde yapılan değişiklikler/ilaveler aşağıdaki gibidir:

Kent konseyinin oluşumu: Madde 5 - (Değişen madde: 06.06.2009 – 27250 S.R.G Yön./1. mad.)

(1) Kent Konseyleri belediye teşkilatı olan yerlerde, mahalli idareler genel seçim sonuçlarını izleyen 3 ay içinde, 8 inci Maddede belirtilen üyelerden oluşur.

(2) Kent konseyi genel kurulu ilk toplantısını yapmak üzere belediye başkanının çağrısı ile toplanır. Belediye başkanının başkanlığında toplanan genel kurul, toplantıyı idare etmek üzere üyeleri arasından en az üç kişiden oluşan divan kurulunu seçer.

(3) Divan kurulunun oluşturulmasından sonra, kent konseyi yürütme kurulu ve kent konseyi başkanı seçilir.

Kent konseyinin görevleri: Madde 6 - (1) Kent konseyinin görevleri;

b) (Değişen bend: 06.06.2009 – 27250 S.R.G Yön./2. mad.) Sürdürülebilir gelişmenin sağlanması ve bu konuda ortaya çıkan sorunların çözümüne yönelik planların hazırlanması ve uygulanmasını sağlamak,

Kent konseyi üyeliği: Madde 8 - (Değişen madde: 06.06.2009 – 27250 S.R.G Yön./3. mad.)

(1) Kent konseyi; merkezi yönetimi, yerel yönetimi, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını ve sivil toplumu ortaklık anlayışı ile buluşturmak üzere aşağıda belirtilen kişi, kurum ve kuruluş temsilcilerinden oluşur:

a) Mahallin en büyük mülki idare amiri veya temsilcisi,

b) Belediye başkanı veya temsilcisi,

c) Sayısı 10'u geçmemek üzere illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri,

ç) Mahalle sayısı yirmiye kadar olan belediyelerde bütün mahalle muhtarları, diğer belediyelerde belediye başkanının çağrısı üzerine toplanan mahalle muhtarlarının toplam muhtar sayısının yüzde 30'unu geçmemek ve 20'den az olmamak üzere kendi aralarından seçecekleri temsilcileri,

d) Beldede teşkilatını kurmuş olan siyasi partilerin temsilcileri,

e) Üniversitelerden ikiden fazla olmamak üzere en az bir temsilci, üniversite sayısının birden fazla olması durumunda her üniversiteden birer temsilci,

f) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, baroların ve ilgili dernekler ile vakıfların temsilcileri,

g) Kent konseyince kurulan meclis ve çalışma gruplarının birer temsilcisi.

Organları: Madde 9 - (1) Kent konseyi aşağıdaki organlardan oluşur:

a) Genel Kurul, b) Yürütme Kurulu, c) Meclisler ve çalışma grupları, ç) (Ek bend: 06.06.2009 – 27250 S.R.G Yön./4. mad.) Kent konseyi başkanı

Genel kurul: Madde 10 - (Değişen madde: 06.06.2009 – 27250 S.R.G Yön./5. mad.)

(1) Genel kurul, kent konseyinin en yetkili organı olup 8 inci Maddede sayılan üyelerden oluşur. Genel kurul, her yıl ocak ve eylül aylarında yapacağı iki toplantıdan az olmamak üzere, üyelerin salt çoğunluğu ile toplanır.

(2) Genel kurula kent konseyi başkanı başkanlık eder. Başkanın bulunmaması halinde yürütme kurulunun en yaşlı üyesi toplantıya başkanlık eder.

(3) Genel kurul; yürütme kurulunun, meclislerin ve çalışma gruplarının seçim ve çalışma esaslarını, bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla, çalışma yönergesi ile belirler.

Yürütme kurulu: Madde 11 - (1) (Değişen fıkra: 06.06.2009 – 27250 S.R.G Yön./6. mad.) Yürütme kurulu, genel kurul tarafından birinci dönem için iki, ikinci dönem için üç yıl görev yapmak üzere seçilen, kadın ve gençlik meclis başkanlarının da yer aldığı en az yedi kişiden oluşur. Yürütme kuruluna kent konseyi başkanı, bulunmaması halinde yürütme kurulunun en yaşlı üyesi başkanlık eder.

(2) Yürütme Kurulu, genel kurulun gündemini tespit eder ve genel kurul tarafından oluşturulan görüşleri ilgili belediye ye sunar ve uygulamayı izler.

Kent konseyi başkanı: Madde 11/A - (Ek madde: 06.06.2009 – 27250 S.R.G Yön./7. mad.)

(1) Kent konseyi başkanı genel kurul tarafından seçilir. Kent konseyi başkanının görev süresi, yürütme kurulunun görev süresiyle paralel olmak üzere ilk dönem için iki yıl, ikinci dönem için üç yıldır.

(2) Kent konseyi başkanının seçimi için ilk oylamada üye tamsayısının üçte iki ve ikinci oylamada üye tamsayısının salt çoğunluğu aranır. İkinci oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için üçüncü tur oylama yapılır. Üçüncü oylamada en fazla oyu alan aday, başkan seçilmiş olur. (3) Kent konseyi başkanının seçimi, kent konseyinin ilk toplantısının birinci birleşimde tamamlanır.

(4) Kent konseyi başkanının izin, hastalık veya başka bir sebeple görevi başında bulunmadığı hallerde, bu süre içinde kendisine yürütme kurulunun en yaşlı üyesi vekalet eder.

Genel sekreterlik: Madde 14/A - (Ek madde: 06.06.2009 – 27251 S.R.G Yön./8. mad.)

(1) Kent konseyi genel sekreteri, belediye başkanı tarafından önerilen üç aday arasından yürütme kurulu tarafından seçilir.

(2) Kent konseyi genel sekreteri, 6'ncı Maddede belirtilen görevlerin yerine getirilmesini koordine eder. Meclisler, çalışma grupları ve benzeri yapılar arasındaki çalışma uyumunu ve koordinasyonu sağlar.

(3) Genel sekreter, kent konseyi başkanına ve yürütme kuruluna karşı sorumludur.

Sekreterya hizmetleri: Madde 15 - (1) Kent konseyinin sekreterya hizmetleri, ilgili belediye tarafından önerilecek ve yürütme kurulu tarafından kabul edilecek görevliler tarafından yerine getirilir.

(2) (Değişik fıkra: 06.06.2009 – 27250 S.R.G Yön./9. mad.) Sekreterya hizmetlerini yürüten personel, bu çalışmalarında genel sekretere karşı sorumludur.

Kent konseyinin mali yapısı: Madde 16/A - (Ek madde: 06.06.2009 – 27251 S.R.G Yön./10. mad.)

(1) Belediyeler kent konseylerine, bütçelerinde ödenek ayırmak suretiyle aynı ve nakdi yardım yapar ve destek sağlar.

Geçici Madde - (1) YG21 Programının uygulandığı yer

lerde, kent konseyi veya benzeri adlarla oluşturulmuş yapılanmalar bu Yönetmelik hükümlerine uygun hale getirilir. Kent konseyi bulunmayan belediyelerde ilk toplantı, belediye başkanının çağırısı ile yapılır.

(2) Kent konseyi ve benzeri adlarla oluşturulmuş mevcut yapılanmalara ve ilk toplantıya ilişkin işlemler bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yıl içerisinde tamamlanır.

(3) Kent konseyi ilk toplantısını, belediye başkanının çağrı yazısında bildirilen gündemle, ilan edilen yer ve tarihte yapar. Bu toplantıda yürütme kurulu oluşturulur.

TÜRKİYE'DE TOPLUMBİLİMİN GELİŞİMDE UNUTULMAZ BİR SOSYOLOG:

MÜBECCEL B. KIRAY (1923 - 2007)

Mübeccel B. Kiray'ın yaşam öyküsü ile Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu ve bilimsel üretimin refah ve kriz evreleri arasındaki bağlantı, Türkiye'de sosyal bilimin tarihine ışık tutacak pek çok anahtarı barındırmaktadır. Kiray'ın yaşamı kendi deyimi ile "hiç de kolay olmayan" ama hep ileri bakarak yürüdüğü zorlu bir yolculuktur.

Mübeccel B. Kiray, Türkiye'de modern sosyal bilimlerin gelişimindeki rolü, araştırmaya dayalı sosyoloji ile Türkiye'nin toplumsal yapısını analiz etmedeki başarısı ve farklı üniversitelerdeki öğrencileri tarafından "efsane hoca" olarak anılmasına neden olan ders verme becerisi ile Türkiye'nin modern bilim tarihinde unutulmaz bir sosyolog olarak yerini almıştır. Kiray, gerek sosyoloji yapma tarzı, gerekse bir sosyal bilimci olarak tutumu ile Türkiye sosyolojisinde radikal bir dönüm noktası oluşturmuştur. Diğer yandan, Kiray'ın yaşam öyküsü ile Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu ve bilimsel üretimin refah ve kriz evreleri arasındaki bağlantı, Türkiye'de sosyal bilimin tarihine ışık tutacak pek çok anahtarı barındırmaktadır. Kiray'ın yaşamı kendi deyimi ile "hiç de kolay olmayan" ama hep ileri bakarak yürüdüğü zorlu bir yolculuktur. Öğrenciliğinden itibaren önüne çıkan her türlü özel ve bürokratik engele rağmen sosyal bilimin içinde kalmadaki vazgeçmez tutumunun yanında, gerektiği zaman her şeyden vazgeçebilecek kadar da güçlü akademik etik değerlere sahip olması, Onu, Türkiye'de akademik onurun temsilcilerinden biri yapmaktadır.

BİLİME YATKINDI

Kiray'ın 1923 yılında İzmir'de dünyaya gelmesi, yaşamı boyunca savunacağı modern değerleri temsil edecek olan Cumhuriyet'in kuruluşu ile zamansal bağlamda, Türk modernleşmesinin temsili açısından önemli bir kent olan İzmir'le de mekansal bağlamda hoş bir tesadüftür. Kiray'ın çocukluğundan itibaren "modernleşme" "ilerleme" ve "değişmeye" dair fikirler ile donanmasının bu tesadüfle güçlü bir ilişkisi vardır. Kiray, 19 yüzyılda Girit'den İzmir'e göç etmiş bir ailenin üçüncü çocuğudur. Babası Mehmet Hilmi Belik İstanbul Mühendis Mektebi'nde ve Fransa'da eğitim almış bir mühendistir. Kur-

tuluş Savaşı yılları boyunca demiryollarının bağımsızlık mücadelesi için kullanılmasının sağlanmasında yer almıştır. Savaştan sonra da demiryollarının ulusal olarak yeniden yapılanmasında da aktif görev almıştır. Kiray, çocukluğunda Milli Mücadeleyi canlı tanıklarından dinlemiş, ulus devletin kuruluş dönemini yakından hissettiği ve tanık olduğu bir çocukluk ve gençlik dönemi geçirmiştir. Bu yıllar aynı zamanda modern bilimsel eğitimin lise düzeyinde yaygınlaştığı yıllardır. Doğa ve toplum bilimlerindeki modern teoriler ders müfredatlarına girmekteydi. Batı edebiyatı ve aydınlanma felsefesinin başlıca eserleri Türkçe'ye çevrilmekle kalmıyor, lise ders kitaplarına giriyordu. Kiray lise yıllarında öğrenciler arasında modern felsefi tartışmaların yapılabildiği bir ortamda yetişiyordu. Ancak daha sonra biraz da mecburiyetten yöneleceği sosyal bilimlerden daha çok fen dallarına ilgi duyan bir öğrenciydi. Aynı yıllarda genç Cumhuriyet'in kadınlara öncelikli olarak yüklediği "modern ev kadını ve çağdaş anne" rolü, özellikle şehirli genç kızları kız-meslek liseleri ve kız enstitülerine yönlendirirken, Kiray'ın normal lisede okuması ve ardından da pek çok akranı gibi kız enstitüsüne gitmek yerine üniversiteye gitmesi, bilime olan yatkınlığının bir sonucuydu.

Kiray'ın lise yıllarında içinde bulunduğu elverişli eğitim ortamı, üniversi-

tede de devam edecek ve 1940'lı yıllarda Türk Sosyal Bilimi'ne büyük katkı yapabilecek potansiyeldeki hocaların yer aldığı Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi DTCF'de okuyacaktır. Her ne kadar Kıray'ın DTCF'yi tercih etmesi, bir zorunluluk sonucu olsa da, Türkiye sosyal bilimi için büyük bir şans olacaktır. Kıray İzmir Kız Lisesinde fen kolunda okumuştur ve biyoloji, tıp gibi alanlara ilgi duyuyordu. Ancak bu yıllarda Kıray ailevi-maddi nedenlerle Ankara'da yaşamak zorundaydı. Ankara'da ise bu bölümler henüz yoktu. Üstelik Siyasal Bilgiler Fakültesi de kız öğrenci kabul etmemekteydi. Kıray'ın DTCF'den başka bir seçeneği neredeyse kalmamıştı.

YENİ SOSYOLOJİ TARZI

Bu yıllarda DDCF'de sosyal bilimler alanında ders veren hocalar, özellikle sosyolojiyi, İstanbul Üniversitesi'nde Ziya Gökalp'in kurmuş olduğu ve az sayıda çeviri eserlerin (ağırlıklıla Durkheim) okutulduğu Sosyoloji Bölümü'nden çok farklı bir noktaya taşıyorlardı. Aralarında Muzaffer Şerif, Behice Boran, Niyazi Berkes, Pertev Naili Borotav, bilim felsefecisi Nusret Hızır ve Etnolog W. Eberhart'ın bulunduğu bu akademik kadro, Türkiye'yi, Türkiye'nin toplumsal yapısını, folklor çalışmalarından halk bilimine, toplumsal yapı araştırmalarından sosyal psikolojiye, geniş bir perspektiften ve dünyadaki yeni yönetsel araçlar yardımı ile kavramaya çalışıyorlardı. Kendisinin de pek çok kez ifade ettiği gibi, çok değerli bu hocalar arasında Kıray'ın en çok etkileyen kişi şüphesiz Doçent Dr. Behice Boran'dı (Kıray, 1998). Boran'ın 1940'lı yıllarda Manisa köylerinde yaptığı kırsal yapı araştırması, 2000'li yılların Türkiye'sinde bile sosyal bilimciler için ufuk açıcı bir çözümlene olarak yerini korumaktadır. Boran'ın Kıray üzerindeki etkisi kaçınılmazdır. Bu etki açık bir biçimde, Türkiye'de yeni bir "sosyoloji yapma tarzı"nın doğmasında Kıray'a öncü rolünü vermiştir. Boran'ın 1940'ların sonunda, üniversiteden uzaklaştırılmasıyla, onun başlattığı bu yeni sosyoloji yapma tarzı Kıray tarafından ve hiç de kolay olmayan şartlar altında sürdürülecektir (Kıray, 2001).

Kıray'ın doktorasını tamamladığı 1946 yılından itibaren, DTCF'nin, kendi tarihi içinde bir daha hiç bir zaman yakalamayı başaramayacağı bir bilimsel-niteliksel (Tekeli,2000) sıçrama, büyük bir baskı ile yok edilmeye başlanmıştır. Bu bilimsel sıçramayı yaratan hocalar haksız suçlamalarla üniversiteden uzaklaştırılmıştır. Bu akademik kıyım sadece DTCF'nin içini boşaltmakla kalmamış, Türk Sosyal Bilimi'nin 1960'lı yılların ortalarına kadar karanlığa gömülmesine neden olmuştur (Çetik, 1998; Berkes, 1997). Bu dönemde Kıray'ın hocalarının desteği ile ABD'de bir burs bulması ve Northwestern Üniversitesine gitmesi, DTCF'in geleceğinden kaygı duyan bu akademik kadronun bilime ve yetiştirdikleri öğrencilere duydukları sorumluluğun en iyi örneklerinden biridir. Behice Boran ve Muzaffer Şerif'in desteği ile ABD'ye giden Kıray, ikinci doktorasını sosyal antropoloji alanında ve bu alanın tanınmış ismi Herskowitz danışmanlığında yapmıştır. Kıray'ın daha sonra Türkiye üzerine yapacağı toplumbilimsel çalışmalardaki derinlikli ve

katmanlı kavrayışında, çoğu kez yanlış yorumlandığı gibi Chicago Okulu'nun pozitivizmi değil, sosyal antropolojiden gelen ampirik araştırmaya yatkınlığı belirleyici olacaktır.

Amerika'da kaldığı yıllar Kıray'ın akademik formasyonunda olduğu kadar kişisel gelişiminde önemli rol oynayacaktır. 1940'ların sonunda Türkiye'de kentli üst sınıflara mensup genç kızlar arasında bile çok yaygın olmayan bu yurt dışında yaşama deneyiminin Kıray'da yarattığı öz güven ve kendine yeterlik duygusu yaşamı boyunca ona eşlik eden en belirgin kişilik özelliklerinden biri olacaktır. Gerek ABD'den dönüp, elindeki iki doktora rağmen akademiye kabul edilmediği zamanlarda, gerekse işsiz kalmamak için niteliğinin altındaki işlerde çalışırken bu güveni her zaman muhafaza edecektir.

Kıray 1951'de Türkiye'ye döndüğünde Ankara'da değil İstanbul'da akademik bir olanak aramıştır. Hocalarını tasfiye eden DTCF'nin, Kıray'a kapılarını açmayacağı bellidir. Bunun üzerine İstanbul'a giderek Hilmi Ziya Ülken'in başında olduğu Sosyoloji Bölümü'ne ve Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu'nun başında bulunduğu İktisat Fakülteleri'ne başvurur. Ancak her iki yöneticiden de olumlu yanıt alamaz. Hatta İktisat Fakültesi'nde açılan asistanlık sınavını kazanmış olmasına rağmen ataması uzun süre yapılmayınca akademinin kapılarının kendisine kapalı olduğunu düşünür ve başka işler aramaya başlar (Kıray, 2001). Kıray iki doktora ve bir yabancı dille 1950'lerin Türkiye'sinde akademiye iş bulamamaktadır. Kıray'ın akademiye kabul edilmemesinin öyküsü aynı zamanda Türk üniversitelerinde bugün hala egemen olan, politik iktidardan bağımsız hareket edemeyen yönetim geleneğinin tarihini de ortaya koymaktadır.

Akademiye iş bulamayan Kıray 1952-1960 yılları arasında önce Amerikan Haberler Bürosu'nda ve sonra bir ilaç firmasında çalıştı. Bu arada akademik çalışmadan vazgeçmedi ve dışarıdan doçentlik tezini yazarak An-

kara Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne verdi. Kıray doçentlik tezini verdikten sonra Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden bir teklif almıştır. Ancak kürsülerde belli dersleri veren belli hocalar olduğundan ve müfredatlar yeni ders eklemeyi mümkün kılacak esneklikler taşımadığından İbrahim Yasa, Fehmi Yavuz, Ruşen Keleş ve Cevat Geray'ın olduğu bu kürsülerde ders bulunamamıştır. Siyasal'daki hayal kırıklığından hemen sonra ise yeni kurulmuş olan ODTÜ'den teklif alacak ve nihayet 1961 yılında akademiye girebilecektir. 1962-1972 yılları arasında ODTÜ'de pek çok ders verecek, Sosyoloji Bölümü'nün kurulmasına öncülük edecek, Şehir Bölge Planlama Bölümü'ne katkı verecek ve ODTÜ'nün "efsane" hocaları arasında yerini alacaktır. ODTÜ'de yaratılan yeni akademik ve demokratik kültürde Kıray'ın önemli bir rolü olmuştur.

KIRAY, SOSYAL BİLİMLERDEKİ GELİŞME İVMESİNİN ÖNCÜSÜDÜR

ODTÜ yılları Kıray'ın akademik değerini bulduğu yıllarıdır. Bu yıllar içinde DPT'nin desteği ile yapılan Ereğli ve Turizm Bakanlığı'nın desteği ile de Söke ve Safranbolu çalışmaları başta olmak üzere bir dizi geniş ölçekli toplumsal yapı araştırmasını gerçekleştirmiştir. Kıray, London School of Economics'e misafir hoca olarak gittiği 1968 yılında Moutons yaynevinden basılan "Social Stratification in Medditerranian Basin" başlıklı kitabı derlemiştir. Londra'dan döndüğünde, yeni kurulmuş olan Sosyal Bilimler Derneği çerçevesinde, çok sayıda akademisyenin birlikte gerçekleştirdikleri bir araştırma kapsamında İzmir çalışmasını yapmıştır.

Kıray'ın akademik yaşamında, Türkiye'de sosyal bilimin refah – kriz evreleri çok belirleyici olmuştur. DTCF'de 1935-1945 yılları arasında yakalanan bilimsel gelişmeyi birinci refah evresi olarak, 1946'dan başlayarak 1960'lara kadar süren baskı dönemini de kriz evresi olarak kabul edersek. Kıray refah evresinde çok iyi bir lisans ve yüksek lisans eğitimi alma şansını yakalamış, ancak kriz evresinde de akademinin dışında bırakılmıştır. Türk sosyal biliminin ikinci refah evresi kuşkusuz 1960'lardan 1970'lerin ortalarına kadar olan dönemdir. Bu dönem Kıray'ın yaşamında da bir akademik başarı ve mutluluk dönemidir. Bu dönemi, Türkiye'de özgürlüklerin görece geri kazanıldığı ve sosyal bilimlerin kendilerini yeniden inşa etmeye olanak buldukları bir dönem olarak görmek mümkündür. Bu dönemde sosyal bilimlerdeki gelişme ivmesinin öncüsü şüphesiz Kıray'dır.

Bu refah döneminde, bir yanda, DTCF'de 1946'da hocaların tasfiyesi ile sona eren, Türkiye'nin toplumsal gerçekliğini, toplumsal yapı araştırmalarıyla anlamaya dayalı sosyoloji yapma geleneği, ODTÜ'de Kıray'la birlikte yeniden canlanmakta ve önce Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nde, ardından da Sosyoloji Bölümü'nde, bu gelenekte pek çok sosyal bilimci yetişmeye başlamaktadır. Kıray'ın 1960'larla birlikte, ODTÜ'de canlandığı ve daha sonra Türk Sosyal Bilimler Derneği çevresinde yoğunlaşan sosyal bilim geleneği, toplumsal gerçekliği, ekonomik

ve politik boyutu ihmal etmeden, ampirik araştırma ve istatistik verilerin desteğiyle sorgulayan bir gelenektir.

Ne yazık ki, Mübaccel Kıray'ın öncülük ettiği, Türkiye sosyal biliminde kendi toplumsal gerçekliğini çözümlemeye yönelik bu ikinci gelişme dönemi 1970'lerin ortalarından itibaren yeni bir kriz dönemine girmektedir. Üniversitelerin politik olarak içinde buldukları durum, ders boykotları, akademisyenleri bilimsel çalışmaya aktif politika arasında seçim yapmaya zorlayan siyasi ortam ve baskılarla ikinci gelişme ivmesi de kırılmaktadır. 1980'de gerçekleştirilen askeri darbe ile bu kırılma gerçek bir çözülmeye dönüşecek ve sosyal bilimler asıl bağlamlarına uzun bir süre geri dönemeyecektir.

1971'den 1979'a kadar olan dönemde çalışma hayatındaki belirsizlikler, üniversiteye, bilimsel araştırma ve çalışmalara kuşkuyla bakılan baskı ortamı doğal olarak Kıray'ın bilimsel verimliliği üzerinde olumsuz etki yapmıştır. Buna rağmen özellikle 1978 yılında Yalova'nın Taşköprü kasabasında yaptığı ve patronaj ilişkilerini sorgulayan çalışması Türkiye'de bu konuda yapılmış en değerli ve özgün çalışmalardan biri olarak toplum bilim yazınına girmiştir. Yine aynı dönemde İstanbul merkezi iş alanının biçimlenme süreci ile ilgili olarak başlattığı çalışma ile ikinci Ereğli araştırmalarını, kendi akademik tutum ve değerleri ile bağdaşmayan pek çok unsurun devreye girmesi sonucunda tamamlamamayı tercih etmiştir. Kıray bu dönemde emekliliğini isteyerek ODTÜ'den ayrılmış ve İstanbul'a gelmiştir. İTÜ Mimarlık Fakültesi'nde yarı zamanlı ve Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F'de tam zamanlı olarak çalışmaya başlamıştır. Ancak 1986 yılında Marmara Üniversitesi'nde Kamu Yönetimi Bölümü'nün ani bir kararla Fransızca eğitim yapmaya başlaması, akademik kadroya hiç bir şey danışılmadan ve tartışılmadan, yeni yetişen yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin geleceği hesaplanmadan, Fransızlar'la yapılmış bir protokolün sonucudur. Bu

durum Kıray'ın 1987'de ikinci kez emekli olarak üniversite yaşamına son noktayı koymasına neden olur.

KIRAY'IN TÜRK SOSYAL BİLİMİNE KATKILARI

Kıray, klasik sosyolojinin yöntemsel karşıtlıkların ötesinde bir araştırma çerçevesi geliştirmiştir. 1962 yılında gerçekleştirdiği ilk makro ölçekli sosyolojik araştırması, Ereğli: Ağır Sanayiden Önce Bir Sahil Kasabası (Kıray, 2001) başlığı ile 1964 yılında yayınlandığında, Türkiye sosyal bilim yazını sadece kapsamlı bir saha araştırmasına dayanan sosyolojik bir analizle değil aynı zamanda yeni bir metodoloji ile karşılaşıyordu. Bu ne tam olarak Chicago Okulu'nun ekolojik kuramına bağlı pozitivist araştırma yöntemi ile, ne de Avrupa Sosyolojisi'nde Spencer, Tonnie ve Durkheim'in (belli farklılıklar içerseler de) olgu-vak'a üzerinden veri toplayan pozitivismi ile örtüşmeyen bir metodolojik yaklaşımdı. Yine Le Play'de görülen bilginin toplanması konusunda ölçeklerin geliştirildiği ancak toplanan bilginin mekanik bir sunumu da değildi Kıray'ın yaptığı. Ereğli araştırmasında pozitivismin veri toplama ve verilerden yola çıkılarak yapılan betimlemenin ötesinde, daha araştırmanın sorunsalının oluşturulması ve buna bağlı olarak araştırma sorularının ortaya konulmasından, toplanan verinin değerlendirilmesine kadar derin ve katmanlı bir çözümleme vardı. Bu çözümlemede tarihsel-mekânsal katmanlar ve potansiyeller sorgulanıyordu. Kıray'ın sosyolojik teoriye yaptığı katkıda en büyük payı, şüphesiz geç ve sanayisiz (düşük sanayileşme hızı) modernleşen toplumların, toplumsal değişme süreçlerinin farklılığının analizi alır. Köy, kasaba ve kentsel mekânsal ölçeklerin sosyal olarak inşa ve çözülme süreçleri üzerine özgün analizler yapar. Bu analizlerinde "tampon mekanizmalar" kavramını, yerel toplumsal bağlamlara bağımlı olarak ortaya çıkan bazı özgün toplumsal formları açıklayacak biçimde daha gelişkin bir içerikle kullanır.

Diğer yandan Kıray, Türkiye'de kentleşme deneyiminin kavranmasına ışık tutan çok sayıda eser üretmiştir. Az gelişmiş ülkelerdeki kentleşme ve metropolitenleşme süreçlerinin, erken sanayileşmiş Batı ülkelerinde ortaya çıkmış modern sanayi kentlerinden ve metropolitenleşme süreçlerinden farklarını ortaya koyan bu eserlerde çok boyutlu ve katmanlı sosyo-mekânsal analizler yer almaktadır (Kıray, 1998). Modern kentlerin gelişim ve Türkiye'ye has bazı eğilimleri karşılaştırdığı çalışması ve az gelişmiş ülkelerde metropolitenleşme süreçlerini analiz ettiği çalışmaları en çok okunan, referans verilen ve Türkiye'de kent sosyolojisi yazınında temel eserler olarak yerini almış makaleleridir. Kıray, Türkiye'de metropoliten alanların oluşumunda sanayilerin kent merkezlerinin dışına çıkarılmasında ortaya çıkan özgün bir sanayi yer seçim tipolojisi tanımlamaktadır. Kıray'ın "saçaklanma" olarak kavramlaştıracağı bu özgün mekânsal dönüşüm süreci, kent ve sanayi coğrafyası yazınına çok değerli bir katkı yapmıştır (Tekeli, 1992; Güvenç 1992). Türkiye'nin kentleşme sürecini dünya kentleş-

me tarihinin genel kategorisinden okumanın riskinden bahseden Güvenç gibi pek çok çağdaş kent bilimci ve coğrafyacı, Türkiye'de metropoliten alanlarda sanayinin yer seçiminin neden olduğu mekânsal dönüşüm süreçlerinin analizinde Kıray'ın "saçaklanma" kavramına başvurmaktadırlar.

Kaynakça

Atacan, F.; Ercan, F.; Kurtulus, H. ve Türkay, M. (2001). "Hayatımda Hiç Arkaya Bakmadım", Bağlam Yayınları, İstanbul.

Berkes, N. (1997). Unutulan yıllar, İletişim Yayınları, İstanbul.

Çetik, M. (1998). Üniversitede cadı kazanı, 1948 DTCF tasfiyesi ve Pertev Naili Borotav'ın müdafası. Tarih Vakfı Yurt Yayınları.

Güvenç, M. (1992). General industrial geograph greater Istanbul metropolitan area: An explanatory study. Development of Istanbul metropolitan area and low cost housing, TSSA,MGI, IULA-EMME, İstanbul.

Kıray, M. (1998). 1940'lı yılların Türk sosyal bilimcileri: Behice Boran. Toplumsal Yapı Toplumsal Değişme, Toplu Eserler 4, Bağlam Yayınları, İstanbul.

Kıray, M. (1998a). Kentleşme yazıları, Bağlam Yayınları, İstanbul

Kıray, M. (1999). Türkiye'de Sosyal Bilimler. İçinde, Toplumsal Yapı Toplumsal Değişme, Bağlam Yayınları, İstanbul.

Kıray, M. (2001). Hayatımda hiç arkaya bakmadım, Bağlam Yayınları, İstanbul.

Kıray, M. (2001a). Ereğli, Bağlam Yayınları, İstanbul.

Tekeli, İ. (1992). Development of Urban administration and planning in the formation of Istanbul metropolitan area. Development of Istanbul metropolitan area and low cost housing, TSSA,MGI, IULA-EMME. İstanbul.

Tekeli, İ. (2000). Değişmenin sosyoloğu Mübeccel Belik Kıray. İçinde, Mübeccel Kıray için yazılar, Bağlam Yayınları, İstanbul.

TARİH, KÜLTÜR VE DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİN KALKINMAYA ETKİSİ VE TÜRKİYE’NİN POTANSİYEL DURUMU

Kalkınmayı genel olarak ekonomik ve sosyo-kültürel bakımlardan gelişmiş ya da modernleşmiş ülkelerin seviyesine ulaşmak şeklinde tanımlamak mümkündür. Bu bakımdan kalkınma, çok yönlü bir kavram olarak değerlendirilmelidir.

Genel olarak arzu edilen bir gelişme olduğu varsayılan kalkınmanın coğrafi konum, yer altı ve yer üstü zenginlikleri gibi madde ve servete dönük farklı değişkenlere bağlı olarak ortaya çıktığı bilinmektedir. Ancak kalkınmanın madde ve servete dönük zenginlikler dışında toplumların sahip olduğu tarihi, kültürel ve demografik özellikleri gibi üst yapısal değişkenlerle de yakından alakası vardır. Zira toplumların ellerindeki maddi zenginlikler ancak tarihi ve kültürel birikimleri ile demografik özellikleri tarafından desteklenmiştir ya da harmanlandığı sürece arzulan faydayı sağlayacaktır. Dolayısıyla beşeri kapital olarak da isimlendirilebileceğimiz insan faktörü ve onun zihniyet dünyası, kültürel değerleri, inançları ve sahip olduğu demografik özellikler kalkınma olgusundan ayrı düşünülemez. Yani kişinin içinde yaşadığı toplum ve kültürel iklim havzası kalkınma için gerekli olan arzu ve iradenin biçimlenmesinde oldukça önemli bir yerde durmaktadır.

Bilindiği gibi ülkemiz maddi zenginlikler dâhil söz konusu kaynakların neredeyse tamamına yakını elinde bulundurmaktadır. Zira Türkiye, coğrafi konum itibarıyla Avrupa ile Asya arasında, stratejik önem taşıyan eşsiz bir konuma sahiptir. Yer altı ve yer üstü zenginlikleri konusunda ise çoğu bakımdan dünyanın kendi kendine yetebilecek sayılı ülkelerinden biri olarak kabul edilebilir. Dahası Türkiye, bu tür maddi zenginliklerin dışında kalkınmanın ve kalkınmayı sürdürebilir kılmanın önemli aktörleri durumunda olan tarihi ve kültürel birikim konusunda da oldukça şanslı bir konumdadır. Zira Türkiye, insanlık tarihinin en eski yerleşim alanlarından biri olarak çok sayıda kültür ve medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bu haliyle farklı medeniyetlerden beslenen, zengin tarihi ve kültürel birikime sahip olan Türkiye, yerinde bir ifade ile “stratejik derinliği” fazlasıyla elinde bulundurmaktadır. Bu derinlik, Türkiye’ye dünyanın farklı coğrafyalarında yaşan kültür ve medeniyetler üzerinde son derece etkin bir nüfuz sağlarken öte yandan da Türk toplumunun kendine olan güvenini artırmakta; böylece kalkınma olgusuna ciddi ivme kazandırmaktadır.

Kalkınma açısından dikkate değer bir diğer değişken de demografik özellikler şeklinde belirginleşmektedir. Aslında demografik özellikler bakımından çok farklı yönler temas edilebilir. Ancak konumuz açısından üzerinde durulması gereken yön, daha ziyade demografik yapının üretime yapacağı katkı ile alakalı olanıdır. Bu düşünceyi daha açık bir şekilde ifade etmek gerekirse, yaş ve eğitim konusunda sahip olunan özelliklerin, kalkınmaya kazandıracığı ivmenin irdelenmesi bizim açımızdan daha önemlidir. Türkiye’deki nüfus bu çerçevede değerlendirildiğinde, kalkınma için gerekli olan olumlu özellikleri bakımından diğer değişkenlerden çok da farklı bir durumda olmadığı görülecektir. Yani demografik yapının da diğer değişkenler gibi kalkınma için gerekli olan bütün özellikleri içe-

risinde barındırdığı söylenilebilir. Zira ülkemiz nüfusu, genç ve her geçen gün eğitim oranları iyileşen bir yapıda ya da en azından eğitime uygun bir şekilde kalkınma kabiliyetini içerisinde barındıran bir potansiyele sahiptir. Nitekim Dünya Bankası’nın 2000 yılında 152 ülkede yaptığı araştırmanın verilerine göre, Türkiye’nin dünya ülkeleri arasındaki yeri % 5,8’lik yaşlı nüfus ortalamasıyla 63. sırada olsa da genç nüfus bakımından Avrupa ülkeleri arasında ilk sırada yer almaktadır. Hatta Türkiye, AB’ye aday ülkeler içerisinde dahi genç nüfusa sahip olan birinci ülke konumundadır. İşte bu nedendir ki söz konusu genç nüfus, belki de Türkiye’yi Avrupa Birliği’ne taşıyacak en önemli güç olarak değerlendirilmelidir. Gerçi Türkiye’deki nüfus yapısının geçmişe oranla her geçen gün yaşlanmaya başladığı görülmektedir. Ancak Türkiye’nin mevcut nüfusunun genç ve üretken bir yapıda olduğunu ifade etmek mümkündür. Zira TÜİK’in 2008 yılında ortaya koyduğu adrese dayalı nüfus bilgileri sonuçlarına göre Türkiye’deki nüfusun genç ve üretken özelliğini muhafaza ettiği görülmektedir. Öyle ki bu verilere göre ülke nüfusunun yaş ortalamasına baktığımızda nüfusun yarısının 28,5 yaşından küçük olduğu; 15-64 yaş grubunda bulunan çalışma çağındakilerin (üretken nüfus) ise nüfusun % 66,9’unu oluşturduğu anlaşılmaktadır. Ülkemizin nüfusunun % 26,3’ü 0-14 yaş grubunda iken % 6,8’i ise 65 ve daha yukarı yaş grubunda yer almaktadır.

Sonuç olarak Türkiye, kalkınma için gerekli olan madde ve servete dayalı zenginlikler yanında tarihi, kültürel ve demografik özellikler gibi üst yapı değişkenleri bakımından son derece güçlü bir potansiyele sahiptir. Yapılması gereken ise sadece bu zenginliklerin farkına varıp, kaynakları kullanabilme kabiliyetimizi harekete geçirmektir.

Kaynaklar

1- Dünya Bankası Verileri, <http://arsiv.ntvmsnbc.com/news/185248.asp>, 10 Aralık 2009.

2- TÜİK Haber Bülteni, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2008 Nüfus Sayımı Sonuçları, Sayı: 14, 26 Ocak 2009. <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=3992> 16 Aralık 2009.

Türk belediyeleri Afrika'daki belediyelerin gelişimi için destek verecek. Destek sözü, 5. Afrika Şehirleri Zirvesi için Fas'ta bulunan, Dünya Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı Eş-Başkanı ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş'tan geldi.

AFRIKA ŞEHİRLERİ ZİRVESİ'NE TÜRKİYE DAMGASI

Rabat'taki resmi temaslardan sonra Kazablanka Belediyesi ve Bölge İdaresi ile görüşen Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe başkanlığındaki MBB heyeti, Kazablanka şehrinde yapılan tarihi miras koruma çalışmalarını hakkında detaylı briefing aldı. Kazablanka Belediye Başkanı Muhammed Sajid, Bursa'nın ve MBB'nin yöneticilerini belediyesinde ağırlamaktan büyük memnuniyet duyduğunu söyledi. Kazablanka Bölge İdaresi'ni de ziyaret eden Recep Altepe ve beraberindeki heyet, Fas'taki yerel ve bölgesel yönetim sistemi hakkında bilgi aldı.

Daha sonra Marakeş şehrine geçen MBB heyeti, burada 5. Afrika Şehirleri Zirvesi'nin açılış törenine ve oturumlarına katıldı. Marakeş Kongre Salonu'nda yapılan toplantıya çok sayıda belediye başkanı, bakan ve birlik temsilcileri olmak üzere toplam 4 bin kişi katıldı. Açılış töreninde konuşan Dünya Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı Eş-Başkanı, Türkiye Belediyeler Birliği Başkanı ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş, kalkınmada yerel yönetimlerinin rolünü vurguladı. Özellikle, Afrika şehirlerinin gelişimine önümüzdeki dönemde Türk belediyelerinin daha fazla destek vereceğini söyle-

yen Başkan Topbaş, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin çalışmalarından örnekler verdi. Ayrıca, belediye birliklerinin önemine değinen Topbaş, Türkiye ve Marmara Belediye Birlikleri'nin çalışmalarına atıfta bulundu.

Açılışın akabinde, Kazablanka ve İstanbul Büyükşehir Belediyeleri arasında işbirliği protokolü imzalandı. Böylece, Bursa ile Rabat arasındaki protokolden sonra, iki ülke arasında aynı haftada ikinci önemli işbirliğinin temeli atılmış oldu. Protokol vesilesi ile konuşma yapan Kazablanka Belediye Başkanı Muhammed Sajid, Türk yerel yönetimlerine övgüler yağdırdı.

Güney – Doğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri'ni bir araya getiren NALAS'ın 5. Genel Kurulu İstanbul'da yapıldı. Toplantıda konuşan Marmara Belediyeler Birliği Başkanı Recep Altepe: "NALAS, Balkan ülkelerini bir araya getiren çok önemli bir oluşumdur. Üye ülkelerin hepsi iyi niyetle, Balkanlar'ın gelişmesi, ilerlemesi, demokrasi ve barışın hakim olması için önemli çalışmalar yapmaktadır. Bizler de Balkanlar'da barış rüzgarlarının esmesi için elimizden gelen her şeyi yapacağız" dedi.

BALKAN BELEDİYE BAŞKANLARI İSTANBUL'DA BULUŞTU

NALAS'a Bakan Çelik de Katıldı

Güney-Doğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı NALAS'ın 5. Genel Kurul Toplantısı, Marmara Belediyeler Birliği'nin ev sahipliğinde Taksim Elite World Otel'de gerçekleştirildi. Devlet Bakanı Faruk Çelik'in yanı sıra Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe, Zeytinburnu Belediye Başkanı Murat Aydın, Büyükçekmece Belediye Başkanı Hasan Akgün, Bağcılar Belediye Başkanı Lokman Çağırıcı, Yenişehir (Bursa) Belediye Başkanı Bülent Hamdi Cingil'in de aralarında bulunduğu çok sayıda belediye başkanı ve üst dü-

zey bürokratin katıldığı etkinlikte, NALAS'ın başkanlık ve yönetim kurulu seçimi yapıldı. NALAS Başkanlığı'na Bulgaristan'ın Gotce Deltsev Belediye Başkanı Vladimir Moskov seçilirken, Bursa Yıldırım Belediye Başkanı Özgen Keskin, NALAS'ın Başkan Yardımcılığı'na seçildi.

İki gün süren ve Taksim Elite World Otel'de gerçekleştirilen NALAS Genel Kurul Toplantısı'na, yurt içinden ve yurt dışından geniş katılım oldu. Marmara Belediyeler Birliği'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilen genel kurul toplantısında Arnavutluk, Bosna-Hersek Federasyonu, Sırp Cumhuriyeti, Bulgaristan, Hırvatistan, Kosova, Makedonya, Moldova, Karadağ, Romanya, Sırbistan ve Slovenya'dan çok sayıda belediye başkanı ile yerel yönetim birlikleri katıldı. Etkinlikte, Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi, AB Bölgeler Komitesi gibi kuruluşlar da üst düzeyde temsil edildi.

Beşincisi gerçekleşen NALAS Genel Kurulu'nda, NALAS Başkanı Tarzan Mi-

Iosevic, Marmara Belediyeler Birliği Başkanı Recep Altepe, Avrupa Parlamentosu Üyesi Tanja Fajon, Avrupa Konseyi Temsilcisi Yavuz Mildon ve Devlet Bakanı Faruk Çelik konuşma yaptı.

Marmara Belediyeler Birliği ve Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe, Balkanlar'da barış ortamının hakim olması için yapılan çalışmaların önemine değindiği konuşmasında, "Dünya savaşlarının ardından, birbirini yok etmeye çalışan milletler, ortak amaç doğrultusunda Avrupa Birliği'ni kurdular. Ortak refah ve dostluk duygusuyla hareket edince, her şey çok güzel oluyor. Bu bağlamda yerel yönetimlere de çok büyük görevler düşüyor. NALAS, Balkan ülkelerini bir araya getiren çok önemli bir oluşumdur. Üye ülkelerin hepsi iyi niyetle, balkanların gelişmesi, ilerlemesi, demokrasi ve barışın hakim olması için önemli çalışmalar yapmaktadır. Bizler de Balkanlar'da barış rüzgarlarının esmesi için elimizden gelen her şeyi yapacağız. Marmara Belediyeler Birliği, NALAS'a büyük önem ve değer veriyor. Belediyecilik alanında, NALAS'a üye ülkelerle ve çeşitli yerel yönetimlerle önemli işbirlikleri yapıyoruz ve yapmaya devam edeceğiz" diye konuştu.

Devlet Bakanı Faruk Çelik ise yaptığı konuşmada, NALAS yetkililerini İstanbul'da ağırlamaktan ötürü mutluluk duyduğunu ifade ederken, "Coğrafi konumu, tarihi geçmişi ve üstün nitelikleriyle İstanbul, Balkanlar olarak adlandırılan Güney-Doğu Avrupa'da en yoğun nüfusa sahip ve belediyecilik alanında en gelişmiş şehirlerimizden biridir. Bu bakımdan bu önemli genel kurul toplantısının İstanbul'da gerçekleştirilmesi, çok anlamlıdır. NALAS'a üye ülkelerin yerel yönetimleri ile belediyelerimiz arasında çok sayıda ilişki geliştirme amaçlı

NALAS'IN ASBAŐKANI ÖZGEN KESKİN

İstanbul'da yapılan, Güney-Doğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı NALAS'ın 5. Genel Kurul'u İstanbul'da yapıldı. Marmara Belediyeler Birliği'nin ev sahipliğinde yapılan organizasyonun son günü yapılan seçimlerde, Bursa Yıldırım Belediye Başkanı Özgen Keskin NALAS asbaşkanlığına seçildi. NALAS'ın başkanı ise Bulgaristan'ın Gotce Deltsev Belediye Başkanı Vladimir Moskov oldu. Yıldırım Belediye Başkanı Özgen Keskin yaptığı konuşmasında, yapılan seçimle NALAS'ın başkan yardımcılığına seçilmesinden ötürü duyduğu memnuniyeti dile getirdi. Başkan Keskin ayrıca; "Avrupa entegrasyonunun başarıya ulaşması ve NALAS'ın etkin rol oynaması için Türkiye olarak gerekli çalışmaları yapacağız" dedi.

etkinlik olmuştur. Yine Bakanlığımız'a bağlı bulunan TİKA (Türk İşbirliği Kalkınma İdaresi Başkanlığı) NALAS üyesi belediyelerle sayısız işbirliği ve ortak organizasyon yapmıştır. Hükümetimiz tarafından dostluk ve kardeşlik duygularıyla geliştirilen yapıcı dış politika sayesinde, tüm dünya ile bağlantı kurmayı sürdüreceğiz" dedi.

Marmara Belediyeler Birliği'nin 2009 Yılı 2. Olağan Meclis Toplantısı, Bursa'da gerçekleştirildi. Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış'ın da katıldığı programın ardından, Türkiye'nin en prestijli ödülllerinden 'Marmara Belediyeler Birliği Örnek Belediyecilik Proje Yarışması'nın sonuçları açıklandı.

MBB'DEN GÖRKEMLİ GENEL KURUL

Türkiye'nin en aktif yerel yönetimler birliği olan ve ülke ekonomisine yön veren Marmara'daki belediyelerin çatı kuruluşu konumundaki Marmara Belediyeler Birliği'nin 2. Olağan Meclis Toplantısı, Bursa'da gerçekleştirildi. Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış'ın da katıldığı, Bursa Almira Otel'de yapılan Meclis toplantısı, uluslararası boyutuyla büyük ilgi görürken, Türkiye'nin ve dünyanın dört bir tarafından belediye başkanları ve temsil heyetleri de katılımcılar arasındaydı.

Belediyeler, AB fonlarından daha fazla yararlanacak

Marmara Belediyeler Birliği'nin faaliyetlerinin tanıtılmasıyla başlayan toplantının en önemli gündemi Marmara Belediyeler Birliği ile AB Genel Sekreterliği arasında imzalanan ve yerel yönetimlerin AB ile ilgili eğitimlerini hedef alan protokol oldu. Devlet Bakanı Bağış ile Marmara Belediyeler Birliği Başkanı ve Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe arasında imzalanan protokolle, yerel yönetimlerin AB fonlarından nasıl daha fazla faydalanabileceği konusunda bilgilendirilmesi ve belediyelerin AB standartlarına uyumuyla ilgili eğitimler verilecek. Marmara Belediyeler Birliği'nin Eminönü'ndeki merkez binasında gerçekleştirilecek eğitimler sayesinde, belediyelerin AB fonlarından daha fazla yararlanacağını ifade eden Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış, "Bu yıl yerel yönetimlerle önemli çalışmalar yapılacak. Çevre Bakanlığı 17 değişik projeye fon ayırdı. Ayrıca sivil toplum diyalogu çerçevesinde kültür, sanat, tarım ve balıkçılık konularında 4 ayrı proje ortaya konulacak. İmzalanan protokol sayesinde AB Genel Sekreterliği'ndeki görevliler, yerel yöneticilere AB fonlarından nasıl daha iyi faydalanılabileceği ve şehirlerin AB'nin standartlarına nasıl uyum sağlayacağı konusunda bilgiler verecek" diye konuştu.

"15.000 Belediye çalışanına eğitim verildi"

Marmara Belediyeler Birliği'nin (MBB) faaliyetleri hakkında bilgiler veren Başkan Altepe ise, son bir yılda belediyecilik anlamında önemli çalışmalar yapıldığını kaydetti. Bu kapsamda 15 bin belediye çalışanının hizmet içi eğitimlere tabi tutulduğunu belirten Altepe, "Bilgiyi paylaşmak önemli. Bu konuda her zaman birbirimize destek olmalıyız. Hedefimiz diğer belediye birlikleriyle işbirliği yapmak, Bursa, Kocaeli ve Trakya'da da alt birimleri oluşturarak, bu eğitimleri sürdürmek istiyoruz" dedi. Marmara Belediyeler Birliği'nin dış ilişkilerde de aktif olarak çalıştığına işaret eden Başkan Altepe, Kıbrıs, Filistin, Ürdün ve Lübnan'dan

belediye başkanları, başta teknik konular olmak üzere her konuda birlikte çalışmaya devam edeceğimizi gösteren işbirliği protokolüne imza attıklarını kaydetti.

Konuşmaların ardından, Marmara Belediyeler Birliği ile AB Genel Sekreterliği'nin ortak çalışmasına olanak sağlayacak protokol, Bakan Bağış ile Başkan Altepe arasında imzalandı. Törenin ardından Başkan Recep Altepe, Marmara Belediyeler Birliği'nin 2. Olağan Meclis Toplantısı'nın diğer gündem maddelerini görüşmeye açtı. Birliğin logosunun yenilendiği meclis toplantısında ayrıca DenizBank sponsorluğunda gerçekleştirilen "Örnek Belediyecilik Projeler Yarışması" çerçevesinde, 28 belediyeye farklı dallarda ödüller verildi.

Proje yarışmasına İBB damgasını vurdu

"İyi Yönetişim", "Çevre ve Altyapı" ve "Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Projeler" olmak üzere üç ayrı kategoride düzenlenen yarışmaya, İstanbul Büyükşehir Belediyesi damgasını vurdu. İlk olarak 204 belediyenin başvurduğu yarışmada, aydınlar, uzmanlar, bilim adamları ve akademisyenlerden oluşan jüri heyeti tarafından ön eleme yapıldı. Ön elemenin ardından 204 olan proje sayısı 64'e indirildi. Jüri heyeti, 64 yeni projenin de oldukça başarılı olduğunu belirterek, katılım gösteren tüm belediyelere teşekkür etti. 28 Ödülün verildiği programda, iştirakleriyle ve bağlı kuruluşlarıyla birlikte (Özürülüler Müdürlüğü, Kültür A.Ş., Çevre Müdürlüğü, Gelirler Müdürlüğü, İSTON, İSTAÇ A.Ş., BEL-

BİM A.Ş., İSTANBUL ENERJİ A.Ş. ve İSKİ) 10 ödül birden alan İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin yanı sıra Zeytinburnu Belediyesi 3, Bakırköy, Bağcılar ve Yıldırım Belediyeleri de 2'şer ödül olarak dikkat çekti. Yarışmada ödül alan diğer belediyeler; Çanakkale Belediyesi, Küçükçekmece Belediyesi, Gölçük Belediyesi, Mustafakemalpaşa Belediyesi, İzmit Belediyesi, Sarıyer Belediyesi, Biga Belediyesi, Çerkezköy Belediyesi ve Esenler Belediyesi oldu. Ödül alan belediyeler, genel kurul salonunda açtıkları stantlarla, projelerini katılımcılara tanıtmaya imkanı da buldular.

YENİ İSİM VE YENİ LOGO ONAYLANDI

Marmara Belediyeler Birliği'nin Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe'nin başkanlığında gerçekleştirdiği Genel Kurul'da alınan karar, İçişleri Bakanlığı'nın onayıyla resmi gazetede yayımlandı. Böylece eski statüsünde "Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği" olan Birlik ismi, "ve Boğazları" ifadesinin çıkarılmasıyla "Marmara Belediyeler Birliği" olarak değiştirildi.

Yeni dönemin ikinci olağan toplantısında bir araya gelen Marmara Belediyeler Birliği genel kurul üyeleri, isim değişikliğinin yanı sıra Birlik logosunun değiştirilmesi konusunu da gündeme aldı. Oy çokluğuyla, 1975'ten bu yana kullanılan Birlik logosunda değişikliğe gidilmesi kararı alınmasının ardından, MBB Encümen Heyeti'nin onayından geçen logo, Genel Kurul'da oylamaya sunuldu. Yapılan oylamanın ardından, iki kıtayı birleştirerek Asya'dan Avrupa'ya açılım yapan; birlik ve beraberliği temsil eden; mavi ve yeşil tonlarıyla dikkat çekerek Marmara Bölgesi'nin Türkiye'nin lokomotifini olan sanayi bölgesi olmasının yanı sıra eşsiz bir tabiat harikası oluşuna vurgu yapan çok fonksiyonlu ve kolay akılda kalıcı yeni MBB logosunda karar kılındı.

Marmara Belediyeler Birliği, resmi yayın organı olan www.marmara.gov.tr adresinden yeni isim ve logosuyla yayın yapmaya başlarken, Birlik Dergisi'nin logosunda da değişikliğe gidildi.

Bursa'da gerçekleştirilen Marmara Belediyeler Birliği Meclis Toplantısı'nın ilk gününde, Marmara Belediyeler Birliği ile Filistin Belediyeler Birliği arasında 'Filistin İyi Niyet Protokolü' imzalandı. Birlik Başkanı ve Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe, "Kalbimiz Ortadoğu ile birlikte atıyor. Ortadoğu ülkelerine her türlü desteği vermektten ve yanlarında olmaktan çekinmiyoruz" diye konuştu.

Filistin ile Türkiye arasında dostluğun geliştirilmesinin hedeflendiği protokol, Marmara Belediyeler Birliği ve Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe ile Filistin Belediyeler Birliği Başkan Yardımcısı ve Eriha Belediye Başkanı Hasan Saleh Hussein tarafından

“KALBİMİZ ORTADOĞU İLE BİRLİKTE ATIYOR”

Bursa Almira Otel'de düzenlenen ve iki gün süren Marmara Belediyeler Birliği'nin 2009 yılı 2. Olağan Toplantısı'nın ilk gününde Marmara Belediyeler Birliği, Kıbrıs Türk Belediyeler Birliği, Filistin Belediyeler Birliği, Birlik Encümeni ve Meclis İhtisas Komisyonları ortak toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıda, Kıbrıs Türk Belediyeler Birliği ve Marmara Belediyeler Birliği Ortak Kurul Toplantısı'nda alınan kararlar değerlendirilirken, Filistin Belediyeler Birliği'yle de 'İyi Niyet Protokolü' imzalandı.

Hedef Ortadoğu'da Dostluk

Marmara Belediyeler Birliği AB ve Uluslararası İlişkiler Merkezi tarafından Avrupa ile sürdürülen faaliyetlerin ve işbirliğinin Ortadoğu'ya da taşınmasını ve Fi-

imzalandı. "Kalbimiz Ortadoğu ile birlikte atıyor" diyen Başkan Altepe, "Ortadoğu ülkelerine her türlü desteği vermektten ve yanlarında olmaktan çekinmiyoruz. Başbakanımız Recep Tayyip Erdoğan da bu konuda bizlere örnek oluyor. Teknik donanım ve güzel yapısıyla, gerek personel gelişimi gerekse şehirlerin sağlıklı kent haline gelmesi noktalarında onlara destek olmaya devam edeceğiz." dedi.

Filistin'in Eriha Belediyesi Başkanı Hasan Saleh Hussein de Türkiye'nin tavırından memnuniyet duyduklarını belirtti. Öte yandan, Başkan Altepe, Marmara Belediyeler Birliği tarafından Kıbrıs'ta sürdürülen eğitim programlarının da devam edeceğini dile getirdi.

İÇ DENETİM SİSTEMİNİN KURULMASI ANLATILDI

Mahalli İdarelerde İç Denetim Sisteminin Kurulması ve İşleyişi ile ilgili olarak Marmara Belediyeler Birliği Hizmet Binası Hızır Bey Çelebi Seminer Salonu'nda İSKİ İç Denetim Birim Başkanı İbrahim Düzoğlu tarafından seminer verildi.

Kamu yönetimi anlayışında son yıllarda yaşanan değişimin denetim alanındaki yansımalarından biri olarak, iç mali kontrol ve iç denetim sisteminin anlatıldığı seminere Balıkesir Dursunbey İlçesi Belediye Başkanı Mehmet Ruhi Yılmaz ile Adalar Belediyesi Meclis Başkanvekili Hıdır Uva-

çin ile Birlik üyesi belediyelerin insan kaynakları, mali hizmetler ve iç denetçileri ile ilgili personel katıldı.

İSKİ İç Denetim Birim Başkanı İbrahim Düzoğlu, iç denetimin maksadını, kurumların hata yapmasını ve suç işlemesini önlemeye yönelik faaliyetler olduğunu belirttikten sonra, "Aslolan suç işlenmeden, yanlış yapılmadan önce hareket etmek ve önlem almaktır" dedi. Daha sonra İç Kontrol ve İç Denetim ile ilgili, İSKİ Genel Müdürlüğü'nde yapmış oldukları faaliyetler hakkında bilgiler veren Düzoğlu, iç denetimin kurum içerisindeki pratik uygulamalarını örneklerle anlattı.

ASYA BELEDİYE BAŞKANLARI FORUMU 2010'DA İSTANBUL'DA

Asya Parlamenteler Asamblesi ve Tahran Belediyesi'nin ev sahipliğinde 19-20 Kasım 2009 tarihlerinde gerçekleştirilen 1. Asya Belediye Başkanları Forumu Zirvesi'nin ara toplantısı, yine Tahran'ın ev sahipliğinde yapıldı. 2-7 Aralık 2009 tarihlerinde düzenlenen toplantıya, Türkiye, İran, Pakistan, Bangladeş, Hindistan, Filipinler, Katar, Bahreyn, Lübnan, Suriye, Endonezya, Japonya, Filistin, Vietnam gibi birçok ülkeden belediye başkanları ve teknik uzmanlar katıldı. Asya'da belediyeler arasında işbirliğine önem veren Marmara Belediyeler Birliği, toplantıya en kalabalık heyetle iştirak etti. Birlik Başkanvekili ve Zeytinburnu Belediye Başkanı Murat Aydın, MBB AB ve Uluslararası İliş-

kiler Komisyonu Başkanı ve Bağcılar Belediye Başkanı Lokman Çağrıcı, Komisyon üyesi ve Yenişehir/Bursa Belediye Başkanı Bülent Hamdi Cingil, MBB Genel Sekreteri Doç.Dr. Recep Bozlağan, Yazı İşleri Müdürü Züver Çetinkaya, AB ve Uluslararası İlişkiler Direktörü Murat Daoudov, Marmara Belde Yapım şirketinin Genel Müdürü İsmail Yaşar ve dış ilişkiler görevlisi İskender Güneş katıldı. Toplantının ilk gününde, Asya Belediye Başkanları Forumu'nun sekretaryası tarafından hazırlanan Forum'un taslak tüzüğü masaya yatırıldı. Özellikle MBB'nin teklifi ile, Forum'un eş-başkanlık sistemiyle yönetilmesi görüşü benimsendi. Forum Sekretaryası, Marmara Belediyeler Birliği, Manama (Bahreyn) Belediyesi ve Kashiwazaki (Japonya) Belediyesi temsilcilerinden oluşan dördümlü teknik çalışma grubu kuruldu. Forum'un 2010 toplantısının hangi tarihte ve nerede yapılacağı konusunun ele alındığı ikinci gününde, Marmara Belediyeler Birliği heyeti tarafından yapılan, zirvenin Ekim ayında İstanbul'da MBB'nin ev sahipliğinde yapılması önerisi büyük destek topladı.

Asya Belediye Başkanları Forumu ara toplantısı 2-7 Aralık 2009 tarihlerinde Tahran'da yapıldı. Tahran Belediyesi'nin ev sahipliğinde yapılan toplantıda, 2010 zirvesinin İstanbul'da yapılması gündeme geldi.

2010 KÜLTÜR ELÇİLERİNİN EĞİTİMİ TAMAMLANDI

İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti programında kültür elçiliği yapacak gençlerin Marmara Belediyeler Birliği'nde sürdürülen eğitimi sona erdi.

İstanbul Kültür Elçileri'nin eğitimi, Marmara Belediyeler Birliği Genel Sekreteri ve aynı zamanda Marmara Üniversitesi İstanbul Araştırmaları Anabilim Dalı Başkanı olan Doç. Dr. Recep Bozlağan'ın, "İstanbul'un Geleceği; Geleceğin İstanbul'u" semineriyle sona erdi. İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile Marmara Belediyeler Birliği'nin işbirliğiyle düzenlenen ve İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti programında kültür elçiliği yapacak gençlerin eğitimlerinin tamamlandığı konferansta, Doç. Dr. Bozlağan, özetle şun-

ları söyledi: "Kültür elçiliği demek sadece bu şehrin geçmişini, tarihini bilmek değildir. Kültür elçisi olmak, şehrin geleceğini de kurgulamayı gerektirir. Kültür elçileri, şehrin 'nerede' olduğunu ve gelecekte 'nerede' (hangi konumda, hangi pozisyonda) olması gerek-

tiğini iyi bilmelidir. İstanbul yoğun bir kültür mozaiki içinde. İstanbul'u tanımak, anlamak, bilmek için şehre dünya ölçeğinde bakmak lazım. İstanbul Afro-Avrasya bölgesinin merkezidir ve coğrafi olarak çok önemli bir konumdadır. Mısır ile Kahire, İstanbul'la kıyaslanamayacak ölçekte."

Marmara Belediyeler Birliği tarafından Hayrabolu Belediyesi personeline yönelik olarak, "Aile İçi İletişim" ve "Resmi Yazışma" eğitimleri verildi. Belediye Başkanı Hasan İrtem, personel eğitimine büyük önem veren bir belediye olduklarını ifade ederken, Marmara Bölgesi'nin eğitim üssü Marmara Belediyeler Birliği'ne de teşekkürlerini sundu.

AİLE İÇİ İLETİŞİM VE RESMİ YAZIŞMA EĞİTİMİ

Hayrabolu Belediye Başkanlığı tarafından sürdürülen personel eğitimlerine Sıtkı Aslanhan ve Doç. Dr. Niyazi Çiçek'le devam edildi. Kişisel Gelişim Uzmanı ve Eğitimci Sıtkı Aslanhan, aile içi sevginin önemine değindi. Aslanhan, aile içi iletişimin sağlıklı devamı hususunda neler yapılabileceğini anlattı.

Eğitim programının öğleden sonraki bölümünde ise İstanbul Üniversitesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Niyazi Çiçek tarafından "Resmi Yazışma Kuralları" eğitimi verildi. Kamuda, resmi yazışma kuralları ile arşivleme çalışmalarında sıkıntılar yaşandığını söyleyen Çiçek, Resmi Yazışma Kuralları, Standart Dosya Planı, Ayıklama ve İmha İşlemleri, Kurum İçi ve Kurum Dışı Halkla İlişkiler, İnsan İliş-

kilerinde ve Yönetiminde Etkili İletişim konularında bilgilendirme yaptı. Etkinliklerin ardından konuşma yapan Hayrabolu Belediye Başkanı Hasan İrtem, belediyelerin personel eğitimine verdiği önemden dolayı Marmara Belediyeler Birliği'ne teşekkür ederken, personel eğitimlerinin, tüm kurumların ihtiyacı olduğunu da ifade ederek; "Bilgi çağına ulaşılan günümüzde, personellerimizi hem arşivleme ve resmi yazışma kuralları, hem de aile içi iletişim ve stres yönetimi konularında bilgilendirme yoluyla donanımlı hale getirerek, kurumsal yapımızın temellerini oluşturuyoruz. Eğitimlerin yararına inan biri olarak, yaptığımız personel eğitim seminerlerinin yararlarını, zaman içerisinde göreceğimize inanıyorum. Hayrabolu Belediyesi olarak, gelecek yıl da eğitim seminerlerine devam edeceğiz" dedi.

Eğitim seminerlerini aralıksız sürdüren Marmara Belediyeler Birliği'nde, belediyelerin sağlık işleri personeline yönelik "Domuz Gribi, Aşılarda ve Korunma Yolları" başlığıyla bilgilendirme semineri düzenlendi. Konuşmacılar Prof. Dr. Neşe Saltoğlu ve Doç. Dr. Önder Ergönül, aşılardan korkulmaması gerektiğini belirtti.

"DOMUZ GRİBİ AŞISINDAN KORKMAYIN"

İÜ Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Enfeksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Neşe Saltoğlu ve MÜ Tıp Fakültesi Enfeksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Önder Ergönül, Marmara Belediyeler Birliği'nde "Domuz Gribi, Aşılarda ve Korunma Yolları" konulu seminer verdi. Etkinliğin ilk bölümünde konuşan Prof. Saltoğlu, sadece enfeksiyon hastalıkları

uzmanlarının domuz gribi konusunda yorum yapması gerektiğini belirtti. Prof. Dr. Neşe Saltoğlu, "Gripten yılda 500.000 kişi zaten ölüyor. Mevsimsel grip, genelde yaşlıları öldürür. Aşıyla ilgili sağlık bakanlığı tarafından 70'e yakın test yapıldı. Dünya Sağlık Örgütü onay verdi. Aşı ile ilgili anlamsız bir korku var, aşı olmaktan çekinmeyin. "Türkiye kobay olarak kullanılıyor" gibi iddialar var. Biz bu iddialara gülüp geçiyoruz. Çünkü aynı aşılarda tüm dünyanın kullandığını biliyoruz." Etkinliğin ikinci bölümünde konuşan MÜ Tıp Fakültesi Enfeksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Önder Ergönül ise, korunma yolları hakkında detaylı bilgi verdi.

BİRLİK 'MÜKEMMELLİK' YOLUNDA

İklere imza atmayı misyon edinen Marmara Belediyeler Birliği, EFQM (Avrupa Kalite Yönetim Vakfı) Mükemmellik Modeli çalışması yapmak üzere Türkiye Kalite Derneği (KalDer) ile anlaştı. Türkiye'de ilk kez dış denetime tabi tutulacak birlik olan Marmara Belediyeler Birliği, KalDer'in yapacağı çalışma kapsamında '5 Aşamalı Mükemmelliğe Yolculuk Programı'na katılacak. Birinci ve ikinci aşamalarda Mükemmellikte Kararlılık Eğitimi ve İyileş-

tirmesinden geçecek olan Marmara Belediyeler Birliği, 3,4 ve 5. aşamalarda ise Mükemmellikte Yetkinlik değerlendirmesinden geçecek.

Belediyelere yönelik etkinliklerini sürdüreceğini ve MBB gibi belediyeler üzeri bir kurumla çok sayıda ortak proje yapabileceklerini belirten KalDer Yönetim Kurulu Başkanı Prof.Dr. Ali Rıza Kaylan, "Toplam Kalite Yönetiminin ülke bazında yaygın ve etkin kullanılmasını sağlayarak Avrupa'da Sürdürülebilir Mükemmelliğin İtici Gücü Olma misyonu ile çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Mükemmellik Modeli programımızın uluslararası geçerliliği bulunuyor. Marmara Belediyeler Birliği'ne tarafımızca yapılacak olan dış denetim, son derece faydalı sonuçlar verecektir" derken, MBB Genel Sekreteri Doç.Dr. Recep Bozlağan ise, "Mükemmelliğe giden yolda, KalDer tarafından kurumumuza yapılacak dış denetimin, Birlik'e önemli katkı sağlayacağını düşünüyor, bizlere bu imkânı veren birlik yönetimimize teşekkürlerimi sunuyorum" diye konuştu.

Marmara Belediyeler Birliği, KalDer tarafından düzenlenen ve uluslararası geçerliliği bulunan 'Mükemmellik Modeli'ne dahil oldu. Türkiye Kalite Derneği KalDer'in öncülüğünde yürütülen Ulusal Kalite Hareketi'ne katılan Marmara Belediyeler Birliği'nde hedef, 2010 Büyük Kalite Ödülü'ne ulaşmak.

GIDA GÜVENLİĞİ SEMİNERİ YAPILDI

Marmara Belediyeler Birliği ve Lüleburgaz Belediyesi'nin organizasyonu ile "Gıda Güvenliği ve İlgili Mevzuat" konulu eğitim semineri, Lüleburgaz Belediyesi Neşet Aşkiye Çal Salonu'nda gerçekleştirildi. Lüleburgaz Belediye Başkanı Emin Halebak'ın açılış konuşmasıyla başlayan programa, ilgi oldukça yoğundu. Dr. Muhsin Öztürk "Gıda

ve Gıda ile ilgili İş Yerlerinin Denetimi" konusunda anlatım yaparken, Yrd. Doç. Dr. Beyza Ulusoy ise "Et ve Süt Ürünlerinde Üretimden Tüketime Gıda Güvenliği" konusunda bilgilendirme yaptı.

Programın ilk bölümünde konuşan Dr. Muhsin Öztürk, "Belediyelerin olmadığı bir gıda denetimi başarılı olamaz" dedi. Öztürk, gıda denetimi kavramının, sadece ceza kesmek, işletme kapatmak anlamına gelmediğini belirtti.

Programın ikinci yarısında konuşan Yrd. Doç. Dr. Beyza Ulusoy ise gıda denetimleri ile ilgili teorikten ziyade pratik uygulamaları anlatırken, yapılan denetimlerden iyi ve kötü örnekler yer verdi. Yapılan birçok doğrunun, bazı kritik yanlışları içerdiğini vurgulayan Ulusoy, denetimlere yönelik bilgileri aktarırken doğru ve sağlıklı beslenme adına da bazı önemli ipuçları aktardı.

Marmara Belediyeler Birliği ve Lüleburgaz Belediyesi'nin işbirliği ile "Gıda Güvenliği" semineri düzenlendi. Lüleburgaz'da gerçekleşen organizasyonda Dr. Muhsin Öztürk ve Yrd. Doç. Dr. Beyza Ulusoy, katılımcıları bilgilendirdi.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Prof. Dr. Ömer Dinçer, beşincisi yapılan Yerel Yönetimler Fuarı kapsamında bir seminer verdi. Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) ve Marmara Belediyeler Birliği'nin (MBB) konuğu olarak, seminer veren Bakan Dinçer, "Belediyelerde Stratejik Yönetim" başlığıyla sunum yaptı.

BAKAN DİNÇER'DEN "BELEDİYECİLİK" SEMİNERİ

Marmara Üniversitesi'nde uzun yıllar öğretim üyeliği yapan ve akademik yaşamı boyunca yerel yönetimlerin gelişmesine önemli katkıları olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Prof. Dr. Ömer Dinçer, 5. Yerel Yönetimler Fuarı'nda belediyecilik üstüne bir seminer verdi. Büyük-

şehir, İl, İlçe ve Belde Belediye Başkanlarının da katıldığı programın açılış konuşmasını yapan Marmara Belediyeler Birliği ve Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe, "Son yıllarda başarılı çalışmalar yapan Marmara Belediyeler Birliğimiz'i, tüm belediye başkanlarımızla birlikte yönetmek istiyoruz. Ayrıca, etkinliklerimize büyük destek veren Türkiye Belediyeler Birliği yönetimine teşekkürlerimi sunuyorum" diye konuştu.

Klasik kamu yöneticiliğinden, çağdaş yönetim sistemlerine geçiş metotlarını açıklayarak sözlerine başlayan Prof. Dr. Ömer Dinçer, "Kentlerimizi tanımlarken coğrafi tanımlama ile yetinmemeliyiz. Kentlerimiz ilişkilerle tanımlanmalı ve ilişkiler ağı kurulmalı. Klasik belediyecilik artık şehirlerimiz için yeterli değil. Vizyon sahibi liderlere ve ekiplere ihtiyaç var. Kentteki insanlar da girişimci olmalı ve kendi bölgelerinin kalkınmasında rol almalı. Yerel yönetimler, STK'ların da aralarında bulunduğu geniş katılımlı bir yönetim anlayışıyla, denetim ve şeffaflaşma bakımından yol almalı" dedi.

Yerel yöneticilerin geleceğe dair tasarımlar yapması gerektiğini ifade eden Bakan Dinçer, "Merkezi idare, yerel yönetimlerin yapması gereken işleri yapıyor. Hizmetlerde yerellik sağlanmalı ve halka en yakın yerden hizmet verilmeli. Bu hizmetler verilirken yarınları düşünen, hayalleri büyük olan yöneticiler olmalı. Bir kentin belediye başkanı veya ilin valisi, sorunlara günlük olarak bakıyorsa ve geleceğe dair tasarım yapmıyorsa, şehrin yarınlarına yönelik hayaller kurmuyorsa, bölgesine zarar veriyor demektir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken önemli bir husus daha var; o hayali, başkan değil vatandaş kurmalıdır ve başkanını ona göre seçmelidir. Birilerinin bizim için hayaller kurmasını istememeliyiz. Kendi hayallerimizi gerçekleştirmesi için yerel yöneticilerimizi seçmeliyiz" diye konuştu.

'KAYSERİ MODELİ BELEDİYECİLİK'

Fuar kapsamında İstanbul'da bulunan diğer bir isim ise Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Özhasseki idi. MBB tarafından düzenlenen 'Vizyon Projeler ve Finansman Yönetimi' konulu panelde konuşan Başkan Özhasseki, dev yatırımları hizmete sunarken karşılaşılan en büyük problemin finansman olduğuna vurgu yaparak, "Ülkemizde yıllar öncesinden başlanıldığı halde bitirilemeyen çok sayıda yatırım görürüz. Çoğu ödenek yetersizliğinden yarım kalmıştır. Gelen yetersiz ödenek ile parça parça iş yapıldığı için de inşaatlar yıllarca sürmüştür. Geliştirdiğimiz "Kayseri Modeli Belediyecilik" ile kamunun kasasından tek kuruş çıkmadan çok büyük yatırımları hizmete sunmayı başardık. Şimdi bu model, ülke çapında yaygınlaşmaya başladı. Stadyum ve spor tesisleri başta olmak üzere Kayseri'ye kazandırdığımız birçok yatırımın finansal boyutunu öğrenmek için belediye başkanları ve valiler şehrimize gelmeye başladı" dedi.

Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Asım Güzelbey'in yanı sıra, Marmara Belediyeler Birliği'ne bağlı il ve ilçe belediye başkanlarının yoğun ilgi gösterdiği seminerde Özhasseki, stadyum ve spor tesislerinin yapımında takip ettikleri yöntemi slayt gösterisi eşliğinde anlattı.

